

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16. pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redactie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.89. Losse nummers : 8 fr. Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers. Weekblad — 14de jaargang nr. 28 — 13 juli 1968

WVJ

vlaams nationaal

VOLKSUNIE

Met dit nummer gaat ons blad voor twee weken met vakantie. Ook het politiek bedrijf vertoont sporen van de jaarlijkse vakantie-virus. Alleen door de vervroegde verkiezingen van maart is het parlement vandaag nog in beslag genomen door de bespreking der begrotingen, die echter in vlug tempo afge-

recht van dit feest, symbool van ons groeiend nationaal, volks bewustzijn, simptoem van onze geboorte als vlaamse natie.

Het is niet zonder fierheid en we vervallen zeker niet in overdrijving wanneer we stellen, dat naarmate de Volksunie als partij erkend wordt, het vlaams bewustzijn en de

WAKKER BLIJVEN

handeld worden. Het politieke leven drijft ook meer en meer af naar het domein van de geruchten en de veronderstellingen. Dit is dit jaar meer dan anders het geval door het langzame ontbindingsproces der oude partijen, door de versterking der vernieuwende krachten op 31 maart en door de vertwijfelde pogingen van de brusselse machtshebbers om een dam op te werpen tegen het federalistisch getij, waarbij ze van kwaad tot erger vervallen. Op die achtergrond moet men het heterokliete karakter van de regering Eyskens-Merlot zien, de jongste poging van Vanaudenhove om de waals-vlaamse betrekkingen opnieuw te enkommissioneren, om ze in het unitaristisch keurslijf te behouden. Ook de mateloze ambities van Vanden Boeynants, die zich nu als redder van een doodzieke Sabena wil opwerpen in afwachting dat hij met deze en andere «lauweren» gekroond, zich als redder van Brussel en van het «Belgique de papa» opdringt, zijn symptomen van een verval.

Liever dan ons met de storm in het glas water, die deze Sabena-geschiedenis veroorzaakt, bezig te houden, verheugen we ons vandaag over talloze 11 juli-feesten in Vlaanderen, de talrijke bevestiging, de remmen die zijn weggevallen. De viering van onze vlaams-nationale feestdag is « in », het individueel engagement is zelfs verbluffend, weze het nu als spreker, artiest of steunende partikulier of handelaar. De formules verschillen, er zijn nog traditionele 11 juli-feesten naast steeds talrijker « moderne ». Maar alle getuigen voor de verovering van het burger-

vanzelfsprekendheid daarvan mee groeien. Dit moet ons sterken, om te volharden, om straks na de IJzerbedevaart, paraat te staan voor de komende strijd, naar verwachting de eindstrijd, onze eindstrijd en onze overwinning als volk. Dat zal niet vanzelf gaan, dat zal de gestadige uitbouw van de vlaamse strijdmachine bij uitstek vergen, de stevige organisatie van de Volksunie. We weten immers dat we alleen op ons zelf kunnen rekenen : meer dan ooit blijkt hoezeer de « Vlamingen » in de kleurpartijen behept zijn met een verderfelijke kompromisgeest en met een (al lang niet meer verwonderlijk !) kapitulatiekompleks. Men verwacht van de Volksunie dat ze de tekens aan de wand schrijft, dat ze reageert op de zwakheden van hen die onze bondgenoten zouden moeten zijn doch steeds opnieuw overlopen of zich onder de voet laten lopen door de vijanden van ons volk. Gelukkig zijn er in deze vakantieperiode juist twee vlaams-nationale hoogdagen, die ons volks besef levendig houden en vooral in dit jaar 1968 de aandacht blijven vestigen op de gevaren die de vlaamse gemeenschap bedreigen, niet alleen van binnenuit doch ook van buitenuit (voor de E.E.G. bestaat er nog altijd geen Vlaanderen, men heeft er wel reeds Wallonië ontdekt).

We zullen deze rustperiode goed gebruiken, met naast een groeiend aantal 11 juli-vieringen en een massale IJzerbedevaart in onze eigen rangen een voortdurend stijgend aantal afdelingen, actieve militanten en kaders. Wij blijven wakker.

WIJ en gij

Vlaams nationaal

KRIIEK

Langs gesprekken om krijg ik soms kritiek te horen op «WIJ» en de Volksunie in het algemeen. En inderdaad, deze kritiek is meer dan eens gegrond.

Vooreerst wordt «WIJ» verweten veel te negatief ingesteld te zijn op de maatschappij, op de doerwijze van de regering, van gezagdragers en van de andere partijen. De kritiek alleen is nog niet erg, maar er komt niets in de plaats dat opbouwend kan genoemd worden. Zodanig dat de mensen die wekelijks de rubrieken lezen, langzamerhand niet het minste gezag meer aanvaarden dat van de staat uitgaat. Ook wordt er opgemerkt dat er weinig sociale zaken in het blad behandeld worden en dat het ledenaantal niet doeltreffend genoeg gebruikt wordt om vakbonden en ziekenkassen pluralistisch te maken of eigen organen te scheppen. De partijleiding wacht tot iets slaagt voordat ze er haar steun aan verleent.

Ten tweede is er de vernederlandsing van het bedrijfsleven d'e slechts langzaam vordert. In vele dorpen van Vlaanderen blijven nog verfransingsaarden.

Waarom publiceert «WIJ» deze firma's niet met naam en produkt, zodanig dat de mensen tenminste weten welke bedrijven het zijn die onze opgang nog tegenwerken? Dikwijls zou een weinig actie op dit gebied heel wat resultaten boeken.

K.E., Asse.

GEEN VOORRECHTEN

Hierbij enkele aantekeningen n.a.v. het artikel van J. Olaerts «Is de mens een arbeider» en zijn vroeger artikel: «Zijn studenten arbeiders».

De opvatting dat de studenten een «elite» vormen of zouden moeten vormen is m.i. verwerpelijk. Dat zij tot op heden bevoorrecht zijn is wel waar, maar dit als argument gebruiken om zich te verzetten tegen studietoeloon is de zaken op hun kop zetten.

Th. Lefèvre: «Er wordt de laatste tijd aangedrongen op kosteloos hoger onderwijs en op de uitbetaling van een studietoeloon».

Beide voorstellen zijn natuurlijk het onderzoeken waard, al ben ik persoonlijk de mening toegedaan dat iemand die hogere studies kan ondernemen en daarvoor enkele jaartjes langer uit fabriek of kantoor kan weg blijven, in ruil daarvoor wel enige inspanning mag opbrengen».

Juist tegen dit bevoorrecht

zijn om te kunnen studeren komen de studenten in opstand; zo stelden de franse studenten van de Sorbonne o.a.: «laten we ophouden bevoorrecht te zijn...» en «de studenten als aparte kaste moeten verdwijnen...».

Het komt me voor dat dhr. Olaerts argumenteert vanuit het standpunt van de bevoorrechte en dit bevoorrecht zijn van de student als een feit accepteert juist zoals dhr. Th. Lefèvre.

F.V., St Niklaas.

RECHTS - LINKS

In het nummer van 15 juni citeert de heer Slosse instemmend het blaadje «Aktueel». Ik weet niet wie daar aan het woord komen, maar als wij die heren moeten geloven betekent rechts: diktatuur, fascisme, reaktionair, bekrompen, achterlijk, oud. En dan betekent links: democratie, vrijheid, vooruitgang, verlichting, jeugd. Het kan zijn dat de machten die de «wereldopinie» vormen, zulks proberen aan de massa wijs te maken.

Ernst Jünger stelde vast, dat die machten sedert 100 jaar «links» zijn. Waarom ze dat zijn, weten wij ook. De indeling rechts-links beantwoordt nochtans niet aan een werkelijke scheiding tussen vrijheid en dwang, sociaal-voortstrevende of reaktionaire tendenzen. De waarheid is dat er bijvoorbeeld meer, langduriger en bloediger linkse dan rechtse dictaturen zijn geweest en nog zijn. Aan een dergelijke indeling daarenboven een morele beoordeling verbinden, betekent zichzelf tot de immoraliteit van de politieke leugens bekennen. Men kan natuurlijk de woorden zover ontwaarden dat ze in het eigen schema passen. Men kan een paard een koe heten en bij de definitie van dat laatste dier de kenmerken van een paard opsommen. Maar zulke spelletjes zijn onwaardig voor mensen die als «politieke denkers» anderen willen voorlichten. Hoezeer men met etiketten links en rechts voorzichtig moet zijn, blijkt uit een ander citaat. De heren menen «dat het nationalisme wonderwel past in de afbraak van een valse democratie en dat van een drijvende kracht moet zijn bij de vernieuwing onzer maatschappij». Dat is bedoeld als een linkse belijdenis. Dertig jaar geleden zegden studenten hetzelfde, en het heette toen fascisme, weinig «aktueel» dus! Wanneer men het begrip links wil aanduiden komt men tot nog vager, nietszeggende omschrijvingen. Als links is «het verder kijken dan de huidige structuur, het niet meer aanvaarden van de wereld waarin we le-

ven» dan is dat een interpretatie van het woord «links» die zo rekbaar is dat ze op alles slaat. En dan zijn zowel Hitler als Gandhi links geweest!

V.L., Berchem.

'T BELGISCHE NIKSKE

Langs deze weg wil ik dhr. K.A. uit Deurne even op enkele punten wijzen die hij als goed realist niet uit het oog had mogen verliezen.

«'t Belgische nikske» de zoveelste flater van het werk van de ongeduldigen? Ja, inderdaad van ongeduldigen! Maar zou men na 138 jaar belgische verdrukking zijn geduld niet verliezen? En wordt het niet meer dan tijd dat wij ongeduldig worden?

Trouwens is het niet enkel een kwestie van ongeduld. De brochure gaat over de kern, over het wezen van gans onze volkstrijd.

Als nationalist houden wij terdege rekening met het bestaan van de belgische staat. Er bestaat trouwens helemaal geen gevaar dat we dat zouden vergeten. Regelmatig worden we op een tamelijk hardhandige manier aan zijn bestaan herinnerd door kontak met de «ordehand-

havers» van deze noord-franse staat.

Maar beste K.A., er rekening mee houden wil helemaal niet hetzelfde zeggen als deze staat aanvaarden en ons bij deze staat neerleggen. Dat doen we dan inderdaad ook niet. Geen enkel nationalist kan zonder zijn nationalisme te verloochenen zich neerleggen bij het bestaan van deze belgische staat.

Dat de brochure het negativisme van dagdromers is, die zijn blijven stilstaan bij de periode 1930-1945, is gewoonweg belachelijk en dadelijk te weerleggen. Deze brochure werd uitgegeven door de vereniging Were-Di, wel deze vereniging K.A., bestaat hoofdzakelijk uit jongeren. En indien K.A. tijdens de betoging goed gekeken had (en dat zal wel, want hij was er toch maar als toeschouwer niet?) dan zou hij toch opgemerkt hebben dat de brochure vooral verkocht en ook gekocht werd door de jeugd. Verder raad ik K.A. aan bij de eerstvolgende vlaamse betoging eens heel goed te luisteren naar de slogans die met overtuiging door de jongeren geskandeerd worden. Door die jeugd die volgens K.A. de realiteit aanvaardt en de politiek beschouwt als de kunst der mogelijkheden. Voor elke keer dat K.A. door die jeugd de slogan «voor 't belgische nikske» hoort roepen mag hij 5 fr. in de kas van V.U. Antwerpen steken. Onze penningmeester gaat die «lag» gewoonweg stralen!

De jeugd, beste K.A., legt zich nu eenmaal niet neer bij die belgische staat, omdat die jeugd echt revolutionair is, omdat die jeugd rechtvaardigheid eist voor haar volk. Die jeugd wil een einde maken aan de onvolkse belgische staat die reeds 138 jaar lang ons volk verdrukt en onmondig houdt omdat die jeugd een einde wil zien aan de verscheurdheid van ons volk.

Ik kan niet anders dan elk lezer de brochure «Voor 't Belgische Nikske» aanbevelen. Leest

ze grondig, niet alleen de titel, maar ook de inhoud, en vorm u dan zelf een oordeel over deze belangrijke uitgave van Were-Di.

V.L., Berchem.

OUDERDOMSPENSIOENEN

1968, 1969, 1970, enz... zijn jaren waarin vele werknemers als mede zelfstandigen recht zullen hebben op een staatspensioen, daar zij de ouderdomsgrens bereikt hebben.

Doch hier zal voor velen een ontzuivering volgen, de nasleep van de repressie.

Vele honderden kunnen niet genieten van een volledig pensioen daar zij in de periode 1944-1949 ofwel ontzet werden uit hun ambt en hun rechten ofwel wegens gevangenschap in de onmogelijkheid waren te storten.

Als kinderen van deze getroffen hebben wij ons terug ingezet voor de vlaamse strijd en voor de groei van de vlaams-nationale partij.

Mogen wij nu vragen aan de verkozenen van de Volksunie, de mogelijkheid te onderzoeken een wetsvoorstel in te dienen voor sociale amnestie?

Wij zijn overtuigd dat vertegenwoordigers van andere partijen eveneens dit voorstel zouden steunen, wanneer het gaat om loutere sociale redenen en wanneer het zou blijken dat er geen tegemoetkoming is voor economische kollaborateurs.

V.M., Moerkerke.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel, 10 juli 1968.

Betr.: vakantie-regeling.

Ja mensen, ze zitten er weer op, de twaalf maanden tussen twee vakantieperiodes. Onze hoofdredakteur trekt uit op forellen en snoekbaars, onze redaktiesekretaris bouwt zijn schildersezal op in het landschap, onze hoofdinvormer organiseert een vlaamse kermis voor de bouw van een kapel, onze zettters gaan de ene naar zee, de andere ook naar een forellenwater, een derde naar het buitenland en noem maar op. Er is er zelfs eentje in de drukkerij die het aangename aan het nuttige paart en die maar meteen zijn vakantie inzet door in het huwelijk te treden.

Ons vakantie-genoegen wordt dit jaar verdubbelt, omdat het gepaard gaat met enig leedvermaak. Terwijl wij liggen te bruinen, staan te vissen of zitten te schilderen moeten de parlementsleden lekker doorwerken. Gewoonlijk is het net andersom. Waarmee we niets onheus bedoelen... En eigenlijk hebben die parlementsleden toch van begin april tot einde juni al een vrij rustige tijd gehad. Ieder zijn beurt is niks te veel; zo vinden we toch.

Had het enigszins gekund, dan zouden we - ondanks het leedvermaak en juist met het oog op de doorlopende parlementaire activiteiten - verder blijven verschijnen. Maar wet is wet en de drukkerij doet onherroepelijk dicht. Voor twee weken. Begin augustus hebt U, pas terug uit vakantie, dan een kersverse «WIJ» in de bus zitten.

En dan is het de beurt aan de jongens van de Wetstraat om leedvermaak te hebben ...

Wij

NATIONALE LOTERIJ

Rijke oogst in het vooruitzicht
WIJZIGING VAN ONS PLAN
ter gelegenheid van de vakantie

Om te voldoen aan de vraag van ons cliënteel,
600 loten van 10.000 fr. (in plaats van 300)

Superhoog lot van: TIEN MILJOEN

1 lot van 2.000.000 fr.	600 loten van 10.000 fr.
1 lot van 1.000.000 fr.	
2 loten van 500.000 fr.	600 loten van 5.000 fr.
6 loten van 200.000 fr.	1.200 loten van 2.000 fr.
24 loten van 100.000 fr.	2.400 loten van 1.000 fr.
120 loten van 50.000 fr.	12.000 loten van 600 fr.
120 loten van 20.000 fr.	60.000 loten van 400 fr.

+ 50 troostloten van 20.000 fr.

Het bijet : 200 fr.

Het fiende : 22 fr.

TREKKING OP 22 JULI

geen brusselse geneeskunde

klare wijn de paepe

(red.) In de nieuwe regering zijn ook oude gezichten : zo o.m. het blozende kristen-demokratisch gezicht van Placied De Paepe, minister van Sociale Voorzorg.

Hij heeft geen geluk met de politiek van verbintenissen, die de geneesheren moest verenigen in een zelfde stelsel. Wij willen hier niet ingaan op de talrijke technische aspecten van de hele zaak, maar wensen enkel de vraag te stellen aan de minister, of hij nog langer de komedie gaat spelen van de meerderheid der vlaamse geneesheren uit te sluiten van de besprekingen in de Nationale Kommissie Geneesheren-Ziekfondsen, opgericht in de schoot van het RIZIV.

Hoe is inderdaad de toestand voor het ogenblik? De twee doktersorganisaties die akkoord gingen met het verbintenissenstelsel waren de federatie Wijnen die haar leden in het brusselse groepeerde en het Algemeen Syndikaat. De Syndikale Kamers der geneesheren (federatie Henard) werden na allerhande incidenten waarbij ook de dokters niet vrijuit gingen, geweerd. Nochtans zijn de meeste dokters hierbij aangesloten, en dan vooral dokters uit de « provincie » die tegen veel lagere erelonen werken dan hun kollega's uit « la capitale ».

Wij willen ons niet mengen in de vele bestaande problemen maar wensen zeer scherp te waarschuwen voor het gevaar van een brussels geïnspireerde geneeskunde, waar we zien dat ook het Algemeen Syndikaat overhoop ligt met de federatie Wijnen, die de alleenverteenwoordiging voor zich opeist, met de tipische pretentie van de brusselse bourgeois.

Het gaat niet op, dat in deze tijd van « inspraak » en medebeheer, het grootste deel der vlaamse geneesheren niet zouden deelnemen aan besprekingen die van het allergruotste belang zijn.

Wij denken hier niet alleen aan de uitwerking van het verbintenissenstelsel, maar ook aan de hospitaalproblemen, de automatizering die ook in de geneeskunde zal doorbreken, het sociaal statuut van de ge-

neesheren, enz.

Minister De Paepe moet hier nu eindelijk klare wijn schenken, en zich niet lan-

ger verschuilen achter vroegere konflikt-situaties, waarvan de veroordelingen van geneesheren een pijnlijk gevolg zijn.

• PARLEMENTAIRE VRAGEN EN ANTWOORDEN

in groeiend kaderblad

(e.s.) Na enkele maanden vertraging werd de uitgave van het tweemaandelijks Kaderblad der VU terug aangevat. Het nummer 2 van de jaargang 1968 werd nu verzonden, met o.m. de adressenlijst van de nieuwe parlements- en provincie-raadsleden, de stellingnamen van de partij in 1967, en de samenstelling van de kieskantons in Vlaanderen.

Tans is de volgende aflevering in druk : de vragen in Kamer en Senaat door de VU gesteld van 1961 af. Hierbij wordt telkens vermeld : naam van de vragensteller, minister die het antwoord gaf, voorwerp van de vraag, en bladzijde van het Bulletin van Vragen en Antwoorden waarop vraag en antwoord werden afgedrukt. Vooral tijdens de jongste jaren liep het aantal parlementaire vragen van de VU dermate hoog op, dat meer dan een dubbelnummer nodig is om alles te omvatten. Zodat de volgende aflevering nr. 3-4 (mei-augustus 1968) zal heten, en in nr. 5 de rest zal verschijnen. Van het plan, dit jaar in een speciaal dubbelnummer de verkiezingsuitslagen te geven, komt dan ook niets in huis; dit zal voor 1969 gebeuren. De officiële uitslagen van Kamer en Senaat per kanton werden trouwens nog niet vrijgegeven voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de jongste verkiezingen.

Opmerkingen in verband met inhoud en redaktie kunnen toegezonden worden aan E. Slosse, Elshoutbaan 25, Schoten. Alle klachten betreffende ontvangen van af-

leveringen moeten gericht worden aan het algemeen secretariaat der partij, dat instaat voor de administratie van het Kaderblad.

• Brussels hemd nader dan belgische rok

gemeenteraadsverkiezingen 1970

(e.s.) Deze opmerking wierp Hugo Schiltz in de arena van de Kamer naar aanleiding van de houding der franstalige brusselse socialist.

Het loont wellicht even de moeite na te gaan welke parlementsleden tevens een bestuursmandaat in een gemeente van het arrondissement Brussel bekleden.

Voor de BSP vinden we Simonet (burgemeester van Anderlecht), Cudell (burgemeester van St.-Joost), Machtens (burgemeester van Molenbeek), Franck (burgemeester van St.-Gillis) en Radoux (schepen van Ruisbroek). Bij de PVV vinden we Van Offelen (burgemeester van Ukkel), De Winter (burgemeester van Grimbergen),

Delforge (burgemeester van Oudergem), Mundeleer en Demuyter (schepenen van Elsene), en Piron (schepenen van Brussel). Bij de CVP natuurlijk de nationale Van den Boeynants himself als schepenen van Brussel en burgemeester in spe.

Uit een ontleding van de brusselse verkiezingsuitslagen per gemeente in de Gids op Maatschappelijk Gebied blijkt dat het FDF er lelijk heeft huis gehouden vooral dan onder de geleiden van BSP en PVV. En zoals de schrik erin zit tegen oktober 1970 voor de VU in het Antwerpse en in verschillende vlaamse steden en dorpen, is dit het geval in het Brusselse voor het FDF.

Wanneer men dit voor ogen houdt en het overdreven aantal gemeentemandarissen uit Brussel in het parlement ziet, wordt veel duidelijk. Dan blijkt opeens waarom deze heerschappen alle problemen door hun brusselse bril zien, en waarom zelfs Van den Boeynants als nationale figuur zulke lokale en misplaatste politiek voert. Omdat het brusselse hemd nader is dan de belgische rok.

• Nieuwpoort 1968

verbeelding noch rechtvaardigheid

(red.) De 50ste herdenking van het einde van de eerste wereldoorlog te Nieuwpoort is verlopen in de traditionele sleur en slenter van het unitarisch regime. De officieel die er aanwezig waren noch de sprekers schijnen ook maar enig besef te hebben van de evolutie die sindsdien en vooral sinds enkele jaren versnelde, in het land heeft plaats gehad. De prinselijke voorzitter van « het nationaal verbond van het aandenken » en de burgemeester van Nieuwpoort gebruikten in hun toespraken slechts versten cliché's. Deze laatste had het zelfs over vlaamse en waalse soldaten « die met gelijke moed de aanvallen van de overweldi- (Vervolg blz. 4)

GEEN CENAKELS

Om met de deur in huis te vallen: Vanaudenhove's lokstem om na 15 juli eens te gaan praten onder partij-voorzitters vindt weinig gehoor. De grote verslagene van 31 maart zou graag de « kommunautaire problemen » met zijn kollega's van C.V.P. en B.S.P. bespreken. Hij ziet in deze besprekingen en in het feit, dat de huidige regering niet over de 2/3-meerderheid beschikt om de voorziene grondwetswijzigingen door te voeren een middel om het gesprek eventueel uit te breiden tot de vorming van een driepartijregering. Dat de juristen van de kleurpartijen beweren, dat de grondwetswijziging inzake culturele autonomie wel kan doorgevoerd worden, niettegenstaande de desbetreffende artikelen niet voor wijziging werden weerhouden, bewijst dat wanneer de nood aan de mar komt, men het in het establishment niet zo nauw zou nemen met de wettelijke regels van het spel.

C.V.P.-voorzitter Houben is principieel al ingegaan op Vanaudenhove's uitnodiging, ook al is men in C.V.P.-middens niet erg scheutig op een gesprek. Maar wat zijn C.V.P.-middens? Is Vanden Boeynants byb. nog een C.V.P.-er? Met al die geruchten die over hem de ronde doen moet men dat betwijfelen. De B.S.P. van haar kant maakt voorbehoud : het is begrijpelijk dat Collard, wiens formatie-opdracht strandde op zijn exkluzieve tegen een driepartijregering, tans niet wenst aan tafel te gaan zitten om eventueel toch over een « tripartite » te praten.

Dit is één aspek van het voorgedelde onderonsje. Het andere aspek is Vanaudenhove's wens, om

de grondwetswijziging aan het parlement te onttrekken. Hij is daarin logisch met zijn luiks programma, hij heeft echter niets geleerd uit 31 maart en uit het faillissement van de Meyers-kommissie. Buiten de P.V.V. (en zelfs dan nog) lijkt quasi-iedereen gewonnen voor het V.U.-standpunt van des-

tafel niets in huis. Dat zal ook afhangen van de politieke evolutie na het verlot. Er is van C.V.P.-ministeriële zijde reeds voorzichtig een ballonnetje opgelaten : de 2/3-meerderheid kan ook tot stand komen zonder de P.V.V. Toen de V.U. enkele weken geleden principieel een zelfde vaststelling deed, ver-

beroepsHALVE bekeken

tijds, dat nl. dergelijk belangrijke wijzigingen in het parlement, voor het « forum van de natie » in alle openheid moeten besproken en beslist worden.

Er komt dus — ondanks het feit dat er in alle traditionele partijen nog unitaristen zitten, die net zo denken als Vanaudenhove — vermoedelijk van een nieuwe ronde

roerde de C.V.P. niet. Nu lijkt ze wel geneigd, om de steun van de « verfoeilijke extremisten » te gebruiken. De vraag is echter : tegen welke prijs? Zonder werkelijke federalisering zal er geen koop kunnen gesloten worden, zeker niet met de partij, die in Vlaanderen de « blauwe pest » heeft voorbijgestoken

GEEN AUTONOMIE

Om het nog eens duidelijk te maken, de nieuwbakken ministers van Nationale Opvoeding hebben in het kader van hun plannen, benadrukt dat alle besluiten betreffende het schoolpakt (ze wensen een « gentlemen's agreement » over nieuwe scholen met o.m. geen verlenging van de tans verstreken schoolbouwstop) onderwijsstructuren, leerplanning, wedden enz. tot de nationale bevoegdheid blijven behoren. Dit betekent dat er van een werkelijke en vooral diepgaande splitsing nog steeds geen sprake is. Men gaat een stapje verder op bijkomende vlakken, net zoals in Kultuur, doch het unitair keurslijf blijft voor als na stevig prangen rond beide volkse kulturen in deze staat. We schrijven nu eenmaal juli 1968 en niet maart 1968...

EN DAN WAS ER NOG

Het verlot, dat ook bijna het vlog werkend parlement bereikte en waar reeds denderende vakantie-treinen of auto's door de hoofden spoken. Of de satanschilder, die na de besmeuring van Spinoy's graf te Mechelen ook in ettelijke andere gemeenten aan het werk ging : een grafschender, die nu al twee jaar onvatbaar voor de Benelux-pollitie blijft. Een misterie, zoals de huidige belgische politiek. Want indien er van verwarren en mist kan gesproken worden dan zeker in deze troebele Eyskens-zomer, voorbode van een onweersachtige herfst.

(Vervolg van blz. 3)

ger opvingen » en « mekaar in het slijk van de IJzer beter leerden kennen en waarde- ren ».

Dit laatste zal wel juist geweest zijn aan de basis van het Belgisch leger. Ook wat betreft de individuele moed, over het vlaamse en waalse aandeel in de frontstrijd zwijgt men uiteraard te Nieuwpoort, welke leemte Diksmuide gelukkig aanvult. Welke behandeling de Belgische IJzersoldaten echter te beurt viel van Hogerhand is voldoende gekend, om er hier nader op in te gaan. Tot op vandaag is er nog altijd geen « gelijkheid in rechte en in feite », is er nog altijd geen Vlaams gezag, ons volk kan zich nog altijd niet ten volle ontplooiën.

Men kan bezwaarlijk van een versleten regime enige verbeelding of enige inspanning tot een geschakeerder benaderen van de volkse realiteit in België verwachten. Maar wat te zeggen van leiders van politieke partijen, zo ministers als parlementsleden, die door hun aanwezigheid op dergelijke kamouflerende plechtigheden het streven naar een herstructurering verzwaken, welk streven ze heten te onderschrijven. Dat de vertegenwoordiger van de N.S.B. Antwerpen tijdens de bloemenhulde aan het monument luidop in het Frans een unitaristische geloofsbelijdenis aflegde tekent voldoende de mentaliteit van de kringen, die het vooralsnog voor het zeggen hebben of die nauw bij de unitaristische machten aanleunen.

In feite komen dergelijke herdenkingen meer neer op een krampachtige beklemtoning van een voorbijgestreefde en verkeerde staatseenhedsopvatting, tegen de volkse werkelijkheid in dan op een piëteitsvolle hulde aan het offer, dat inderdaad zovelen hebben gebracht en waarvoor men slechts eerbied kan opbrengen. Toch halen ook Nieuwpoort 1968 en gelijkaardige plechtigheden met daarbij het militair gedoe, het niet bij de Vlaamse IJzerbedevaarten, waarvan ze in hoofd van hun initiatiefnemers de Belgische tegenhangers zouden moeten zijn. Noch in wezen, noch in oprechtheid, noch in volkse trouw, noch in stijl. Te Nieuwpoort miste het regime vorige week een kans, om een nieuw geluid te laten horen. Al zou het bvb. maar geweest zijn, de gevolgen van de repressie, die zoveel Vlaamse oudstrijders trof en ook vandaag nog treft, in een menselijk gebaar ongedaan te maken omdat er door 99 t. h. van deze getroffen nooit enig misdrijf werd begaan. Wie het tijdens een halve eeuw begane onrecht negeert verbeurt het recht met gezag over verzoening te spreken. Vooral wanneer deze verzoening eens te meer ten koste van Vlaams recht en eigendom zou moeten gebeuren (cf. de jongste regeringsverklaring).

• Wetsvoorstel V.U.

ongevallen bij leger en rijksmacht

(h.b.) Jaarlijks worden jonge dienstplichtigen alsook personeelsleden van het leger en van de rijksmacht het slachtoffer van ongevallen tijdens de uitvoering van opdrachten.

Die slachtoffers of hun rechthebbenden kunnen vaak uitsluitend aanspraak maken op een vergoedingspensioen, maar dit is meestal zo laag dat ze eerst verkiezen langs gerechtelijke weg een vordering tot het bekomen van schadevergoeding in te zetten.

Het is senator Ballet en zijn collega's parlementsleden opgevallen dat de indieners van deze vorderingen in zeer vele gevallen zonder meer door de rechter worden afgewezen, omdat op geen enkele wijze kan worden bewezen dat de staat wettelijk aansprakelijk is voor de gevolgen van het ongeval.

Deze aansprakelijkheid is trouwens altijd zeer moeilijk te bewijzen en de ongevallen die aan militairen of rijkswachters overkomen, zijn meestal het gevolg van omstandigheden, die de aansprakelijkheid van de staat niet rechtstreeks in het gedrang brengen.

In zeer vele gevallen bekomen deze slachtoffers of hun rechthebbenden dan ook niets anders dan een vergoedingspensioen, dat op verre na het materiële verlies niet kan dekken.

Voor de slachtoffers van luchtvaartongevallen werd aan deze onbillijke toestand grotendeels verholpen door de wet van 15 april 1958, waarbij een premie is voorzien van 500.000 fr. voor het slachtoffer, indien het de dienst moet verlaten of voor zijn rechthebbenden, indien het overleed.

Voor de dienstplichtigen en voor de lagere militairen, slachtoffers van luchtvaartongevallen, ligt dat bedrag meestal hoger dan het bedrag van de schadevergoeding, die eventueel kan bekomen worden door een vordering voor de rechter. Het invoeren van deze premie bij het leger en de rijksmacht, voor de slachtoffers van dienstongevallen bij het leger of de rijksmacht, ware dan ook een uiterst billijke en sociale maatregel.

De Volksunie heeft dus een wetsvoorstel ingediend in de Senaat waarbij een premie wordt voorzien, voor de slachtoffers van dergelijke dienstongevallen.

• Te veel arbeiders, te weinig mensen

een andere achterstand

(j.o.) Het is een paradoks te beweren dat een wetenschap toegevingen doet. Maar dat is inderdaad maar een schijnbare tegenstelling. Feitelijk zijn alle wetenschappen geëvolueerd.

Al het menselijk weten is slechts voorlopig en relatief gebleken. De geschiedenis der wetenschappen stemt tot grote nederigheid.

De opbloei der menselijke wetenschappen, o.a. de psychologie en vooral de so-

ciologie, heeft de ontwikkeling van de economische wetenschap sterk beïnvloed en men mag stellen dat dienstengevolge haar invloed op het maatschappelijk beleid werd gehumaniseerd.

Mijn algemene indruk is dat de economische wetenschap in het westen niet uit eerbied voor de mens of voor de samenleving van arbeider en verbruiker een vorm van eerherstel heeft verleend maar veeleer dat zij, gedwongen door het gewijzigd sociaal klimaat, schoorvoetend toegevingen deed zonder het statuut van de mens fundamenteel te valorizeren.

Ik heb daarover moeten nadenken nu men « le défi américain » in het brandpunt van de problematiek stelt.

Mij dunkt dat het aanvaarden van deze uitdaging als eerst aanwezig in ons bestel een kapitulatie betekent van de Europese mens voor de wetten der economie.

Ligt onze fundamentele problematiek op het vlak van de organisatie der produktie van materiële welvaart?

Gaan wij ten onder indien wij er niet in slagen « the technological gap » tussen Amerika en Europa te overbruggen? Is de blijde boodschap van het Amerikaans kapitalisme dan zo wetmatig? Moeten wij niet eerder een les trekken uit de oorzakelijke verklaring van de dood van de beide Kennedy's, van Martin Luther King, van de oorlog in Vietnam?

Zit het mensdom te wachten op de orders van een begrensd braintrust, die de produktie van de welvaart zo massaal organiseert en automatiseert dat er voor enkele honderden kadernissen tienduizenden proletariërs aan de lopende band worden bevestigd?

Is ons heel bestel — onze hele onderwijstructuur inbegrepen — niet gericht op de inschakeling van de mens in een arbeidsbestel in plaats van in een samenleving waarin de mens, mits arbeid, eigen vrijheid en eigen verantwoordelijkheid krijgt toebedeeld?

Moeten wij onze kinderen in onze scholen niet, voor alles, inlichten over de hoge roeping van de mens en moeten wij hen niet opleiden tot de konkrete beleving van de wetten der naastenliefde op deze schone maar droeve aarde voor wij hen uitrusten met technische diploma's allerhande waarvoor in de bedrijven heel dikwijls geen jobs te vinden zijn.

Mij dunkt dat onze achterstand daar ligt.

Wij produceren te veel arbeiders en te weinig mensen.

• Nog een Europees probleem

europese studenten

(aco) Tijdens zijn realistische perskonferentie behandelde Rey niet allen de economische kwesties.

Waar de onmacht van de EEG-Kommissie wel bijzonder opviel, was in de passages waarin Rey de studentenopstanden en de spanningen aan de universiteiten op het oog had.

Ook daarmee gaan de EEG-Kommissie en andere instellingen zich bezig houden. Wat ons verheugt. Want het is evident dat de oplossing van de crisis der Europese studentenschap en der Europese universiteiten haar oplossing zal moeten vinden in een verband dat verder strekt dan de staatsnationale grenzen. Maar juist in de wereld van de studentenrebellie is de afwezigheid van het officiële en geïnstitutionaliseerde Europa der Zes schrikwekkend. Op geen enkel ogenblik hebben ze er iets mee te maken gehad. Het is allemaal langs hen heen gegaan, alsof ze niet stonden. Op geen enkel ogenblik werd er aan de EEG-officiële gedacht. Noch door de studenten die in de vele universiteitssteden actief werden, rebelleerden, op straat vochten, barrikaden opwierpen en universiteitsgebouwen bezetten. Noch door de politiemacht die met de middelen « ad hoc » de opstand onderdrukte.

andre genot

We hebben de jongste weken al een paar keer de aandacht van onze lezers gevestigd op de o.i. belangrijke evolutie, die zich in Wallonië heeft afgespeeld door de terugkeer van de M.P.W. naar de hefbomen van de syndikale — en dus ook politieke — macht. Dit is een zo merkant feit dat we er nog eens uitdrukkelijk willen op terughomen. En de geschikteste manier daartoe is wel het in de kijker stellen van de man die deze terugkeer op zijn actief mag schrijven: André Genot.

De tans 55-jarige Namenaar heeft een bij uitstek syndikale loopbaan achter de rug. Als knaap van 16 was hij regionaal sekretaris van de Jonge Socialistische Wachten die toen — einde der twintiger jaren — een vrij luidruchtig en militant gezelschap vormden. Twee jaar later was hij syndikale afgevaardigde in een metaalbedrijf — de bedrijfstak die in Wallonië de « harden » heeft gevormd — en nog een jaar later was hij vakbondssekretaris van de métallos te Namen. Hij moest toen nog 20 worden.

In 1935 — hij was toen al opgemerkt door « Brussel » — werd hij adjunct-nationaal sekretaris van de Jonge Wachten. Het was de tijd van de grote betogingen en van het Plan.

Oorlogstijd in het verzet en nadien de hervatting van de syndikale loopbaan, met al spoedig een belangrijke bevordering: in 1950 tot adjunct-nationaal sekretaris van de F.G.T.B. (het waalse A.B.V.V.). In 1953 werd hij nationaal sekretaris; samen met André Renard vormde hij de kern van een groep die het waals socialistisch syndikalisme in een stevige greep had. Ook politiek reikte zijn invloed ver; hij was inmiddels voorzitter geworden van de naamse B.S.P.-federatie.

Het grote keerpunt was de stakingsgolf tegen Eyskens' eenheidswet in de winter van 1960-1961. Sinds de koningskwesitie had men zo'n uitbarsting van syndikaal geweld niet meer beleefd en de slag aan het Guillemin-station blijft — naast de toch heel andere strijd rond Zwartberg — een spektakulair hoogtepunt van geweld en woede. De stakingen brachten duidelijker dan ooit te voren aan het licht, welk een afgrond er gaapte tussen de voorstanders van de direkte aktie (vooral in Wallonië) en die van het geïnstalleerd socialisme (vooral in Vlaanderen).

De nederlaag liet zo'n wrange smaak na bij de waalse die-hards dat kort daarop — in een toen nog niet duidelijk gerichte ontgoochelingsrefleks — het M.P.W. gestic't werd door André Renard. Het was de tijd van « geen Vlaamse poten op de place Lambert », van de plotse herontdekking van het wallingantisme door de syndikalisten. Renard trok er uit in het A.B.V.V. en André Genot — die in de schaduw van de luikse menner leefde — volgde hem. Hij hield een beperkte « pied à terre » in de vakbond, maar tussen de M.P.W.-opstandelingen en de partij leek de tegenstelling na korte tijd onverzoebaar.

In 1962 (hoorbare zucht van oprichting in uniair België!) kwam Renard plots aan zijn einde. Genot volgde hem op als M.P.W.-leider.

Het is niet overbodig er hier aan te herinneren, dat de formele breuk tussen de M.P.W.-ers en de vakbond kwam na de weigering van het A.B.V.V. om zich te « federaliseren » door de oprichting van een waalse regionale.

Vandaag, zeven jaar later, heeft de socialistische vakbond deze stap dan toch moeten zetten en meteen werd André Genot met luister hersteld in zijn funktie op het nationaal sekretariaat van de vakbond.

In die zeven jaar heeft het er vaak naar uitgezien dat de M.P.W. afgedaan had. De opeenvolgende regeringen deden alles om door concessies de scherpte van de waalse eisen af te botten en ze zorgden er handig voor dat de oude tegenstellingen in Wallonië — bijvoorbeeld tussen Luik en Henegouwen — bestendig bleven. De M.P.W.-ers werden geschuwd als de pest en de partij-oekazen donderden om de haverklap op hen neer.

Vandaag kan Genot en kan zijn aanhang zeggen dat de M.P.W.-leider zeven jaar vroeger dan de vakbonds- en partijleiders een evolutie heeft gezien en aangetoond. Het is geen rouwmoedige zondaar die terugkeert naar het vaderhuis: het is een man die gelijk heeft gekregen. En die zich de weelde kan veroorloven om als zijn opvolger aan de leiding van het M.P.W. een man achter te laten, wiens naam kortgeleden nog door de partijbonzen werd uitgespuwd: Yerna.

Met André Genot, terug hersteld in zijn oude glorie en funktie, heeft het militante Wallonië een belangrijke troef in zijn spel bijgekregen. En aan Vlaamse zijde zien we niemand in de vakbond en in de partij om de renardist te counteren.

Er staan ons nog gevaarlijke, want Genotvolle dagen te wachten! Maar een versterking van het unitarisme is de terugkeer van Genot beslist niet. Dat viel reeds af te lezen uit het feit dat hij de opstand van de nijvelse M.P.W.-socialisten niet deed afblazen...

dio Genes.

Wij nazijn

viems nationaal

SEGERS BEZUINIGT AL

De stafchef Vivario en zijn minister P.W. Segers zijn in beginsel akkoord om in te gaan op de eisen van de rijks-wacht. Zij lopen echter ook met bezuinigingsplannen rond. Heel bescheiden plannetjes, want van grote bezuinigingen kan natuurlijk geen sprake zijn, reizen naar Moskou bv. zijn voor onze militaire organisatie absoluut noodzakelijk. Er kan echter wel bespaard worden op de kledij van de militairen. De dienstplichtigen krijgen toelating om na twee maanden hun burgerpak aan te trekken als zij willen gaan fuiven. Hun uniform zal des te langer kunnen gebruikt worden. En de rijkswacht krijgt een streep op de broek van hun nieuw uniform — dat zal beletten dat die uniformbroek al te veel «in burger» wordt gedragen — ook al een besparingske.

Het zal nu wel iedereen duidelijk zijn met welke zorg onze belastinggelden door de stafchef en zijn minister worden beheerd. Het vaderland zal hun eeuwig dankbaar zijn.

ALLEMAAL NOODGEWESTEN

De verklaring van vice-premier Merlot, tevens minister van Economische Zaken, over de economische noodgewesten, die voor het merendeel in Wallonie zouden liggen, heeft deining verwekt. Welke belgische regering er ook aan het bewind komt, steeds geldt het «priorité pour la Wallonie». Wie zulke dingen zoals Merlot er uit flapt, denkt ook zo en handelt zo, al zal het de waaalse excellenties steeds moeilijker vallen vermits een versterkte V.U.-oppositie niet zal nalaten de vinger op de wonde te leggen. V.D.B. kan er van meepraten met Schiltz, Merlot zal het ook ondervinden.

BARON AF

A. De Vleeschauer de Brackel zal niet langer de titel van baron meer mogen voeren en zal dus ook het tweede lid van zijn naam (de Brackel) moeten schrappen. De Hoge Raad van Adel aldus bevestigd, omdat de ex-baron zijn titel geen eer heeft aangedaan. Het dossier was onder de vorige minister van Justitie Wigny blijven liggen. De nieuwe minister van Justitie Vranckx heeft tans het sein op groen gezet.

Oud-minister De Vleeschauer moest in 1960 ontslag nemen omdat hij betrokken was in de zaak Socoga. Een jaar later werd hij door de C.V.P. uitgesloten. Over die zaak hielden de socialisten drie interpellaties. De oud-minister van Koloniën verscheen voor diverse rechtbanken doch de processen sleepten aan tot verjaring intrad. De enige «sanktie» die hij behalve het einde van zijn politieke loopbaan oplep blijkt uiteindelijk het verlies van «blauw bloed» te zijn.

ANARCHIE IN V.U.B.

Tussen de «vrije vergadering» der studenten van de Vrije Universiteit Brussel en een twintigtal «rechtse invaliders» kwam het deze week tot een hevig nachtelijk gevecht. Intussen duurt de gezagsloosheid in de instelling voort. Daarom heeft Harmegnies, minister van Binnenlandse Zaken een zaal in zijn departement aangeboden, waar de academische overheid en de studenten mekaar zouden ontmoeten, om er te onderhandelen over «een terugkeer tot de orde». De academische overheid had immers de brusselse politie verzocht, de lokalen van de universiteit te doen ontruimen. Op dit verzoek werd vooreerst niet ingegaan, zodat de politie ook niet tussen beide kwam bij het gevecht tussen «links en rechts».

Tegenover de vlaamse studenten te Leuven verkopen minister, academische overheid en politie niet zoveel mamoerkens. Een bewijs dat de frankofone V.U.B. studenten werkelijk te vertroetelen «fils à papa» zijn.

VERLATE «PRIJSUITDELING»

Woensdagmorgen bereikte ons het officiële bericht, dat de heer Verroken zijn plaats behoudt als fractievoorzitter. Niemand herinnert er aan dat dit voorzitterschap heel twijfelachtig was geworden toen het nog onzeker was of de heer Verroken het vertrouwen zou stemmen in de regering Eyskens-Merlot, die van vlaams standpunt, ook voor Verroken, niet zonder meer aanvaardbaar was. Zelfs een «Pourquoi

E.E.G. BEKOMMERD OVER WALLONIE

(ACO. — De Europese Economische Gemeenschap zal een onderzoek instellen naar de economische moeilijkheden van Wallonië. Met dit nieuws kwam vice-eerste minister en minister van economische zaken Merlot zaterdag jl. naar de vergadering van de algemene B.S.P.-raad. Zo zal Wallonië andermaal voor de internationale openbare mening de martelaarskroon krijgen van de economische verschoppeling. Het kan de eerste stap zijn naar speciale kredietverlening uit E.E.G.-fondsen of via de belgische begroting.

Voor Vlaanderen schuilt er in Merlot's optreden nieuw gevaar voor verwaarlozing en achteruitstelling.

Wij weten natuurlijk zeer goed dat Wallonië, ondanks zijn moeilijkheden, inzake economische structuur, produktie en inkomen per hoofd er nog altijd veel beter aan toe is dan Vlaanderen. Maar in het buitenland weet men dat niet. Zo ontstaat er een sfeer die eerstdaags als gevolg kan hebben dat de waaalse economie per prioriteit europees zal gefinancierd worden.

Destijds hebben de Vlamingen met eigen krachten en zonder enige hulp van Europese instanties het dossier van de streek-economie verdedigd. Ze verkregen wel iets, en inzake economische evolutie viel een ander beter mee dan in het verleden. Maar Wallonië werd nog ruimer bediend.

We zijn geneigd te besluiten met een bittere overweging. Waartoe heeft een jarenlange vlaams-economische aktie, waartoe hebben de vlaamse economische raden gediend, wanneer tans Wallonië bij voorrang zal putten uit Europese fondsen? Wie draagt er de schuld van dat wij op het internationale fo-

rum de kaas van ons brood laten stelen?

Men kan zich ook afvragen wat staatssecretaris Prof. Dr. Vlerick over deze kwestie te zeggen heeft. Is de bevoegdheidsverdeling zo slecht afgelijnd dat Vlerick alleen maar via een verslag over een bijeenkomst van een socialistisch partijbestuur verneemt dat de E.E.G. bij voorrang waaalse streekproblemen gaat behandelen?

WAT GEBEURDE ER IN HET SANHEDRIN VAN BAZEL?

(ACO. — De Nationale Bank van België is een van de 12 centrale banken die een internationaal fonds van 100 miljard fr vormen, ter ondersteuning van het pond sterling. Dat werd te Bazel besloten.

Het is ongezonder dat gouverneur Ansiaux dergelijke verbintenissen nemen kan zonder dat de gemeenschap en haar democratisch gekwalificeerde vertegenwoordigers kennis hebben van de dossiers en van de draagkracht der aangegane verbintenissen. Ons standpunt is niet dat het beleid van de Nationale Bank in zijn concrete beslissingen moet afhangen van debatten en stemmingen in het parlement. Een eigen statuut voor de centrale bank ligt in de logika der dingen. Maar via de minister van financiën moet het parlement ingelicht worden over de algemene lijnen van dat beleid.

Het is onduidelijk dat verbintenissen over ettelijke miljarden kunnen genomen worden in een bankiers-sanhedrin, zonder dat het volk «in sprak» heeft. Er zit immers

een politiek aspekt aan het monetair beleid vast, politiek dan in de hogere, in de échte zin van het woord.

Daarom dringen we erop aan dat minister baron Snoy et d'Oppuers gebruik maakt van de bevoegdheden die hem zelfs in het raam van het huidige statuut van de Nationale Bank gegeven zijn. Het is absurd dat een burger van dit land, wanneer hij 's morgens zijn krant opent, verneemt dat de centrale bank verbintenissen wil aangaan die veel zwaarder wegen dan de normale posten van een normale staatsbegroting.

Ten minste in de Commissie van financiën moet er gelegenheid zijn voor minister baron Snoy et d'Oppuers om de kern van het belgisch monetair beleid uiteen te zetten, en de lasten af te wegen die de Nationale Bank te Bazel op zich genomen heeft.

Dat te Bazel financiële vraagstukken behandeld zijn die de maat en de invloed van België ver overtreffen, weten we ook wel. Maar dit is nog geen reden om te aanvaarden dat de gemeenschap onmondig is wanneer de haute finance zich in haar schuiloorde heeft teruggetrokken om er beslissingen voor te bereiden die aan de pariteit van de munten raken.

Tot wat dient het een sociaal beleid, een loonbeleid, een inkomenspolitiek en een economische programmatie te ontwerpen, wanneer de basis van alles — de pariteit van de munt — ons ontsnapt?

Moest het blijken dat het monetair beleid voortaan zo internationaal verstrengeld is dat we de verantwoordelijkheden niet meer aankunnen met het bestaande statuut van de Nationale Bank, dan moet dat statuut maar veranderd worden. Het is een aloude democratisch beginsel dat hier op het spel staat.

Pas?» was zo onder de indruk van de verklaringen van Verroken dat hij «zijn handen niet zou vuil maken» dat nog na de vertrouwensstemming Verroken bij de tegenstemmers werd geteld. Tenzij dat

de zoveelste bedrieglijke boosaardigheid zou geweest zijn.

De heer Verroken heeft de zoveelste keer ja-geknikt, en die ja-klank was voldoende om beloofd te worden met de «prijs voor goed gedrag». De

«prijsuitdeling» werd — heel bescheiden — uitgesteld, waarschijnlijk om niet teveel de aandacht te trekken, maar in geen geval omdat de «bekroonde» zijn buigingske nog niet kon maken.

NIETS

Hoewel volgens Schopenhauer de wereld en de waarheid slechts dit gemeenschappelijks hebben dat zij met dezelfde letter beginnen, en verder niets, is het volgens diezelfde filosoof toch beslist nodig «in het boek van de wereld» te lezen. Onze gedachten en inzichten moeten inderdaad uit de gehele werkelijkheid voortkomen, maar ze kunnen bovendien geen raakpunten genoeg hebben met die toch altijd beperkte «omgeving» die we hoe dan ook bereiken kunnen. Wie het moe wordt telkens weer met dezelfde begrippen en zelfs woorden bezig te zijn, laat ze uitdrogen, laat ze louter gedachtenspel worden, hervormt en verbetert ze niet voortdurend door telkens weer te botsen tegen datgene wat hij nog niet kende, nog niet bereikt had.

Er was bovendien nog een tweede reden om met belangstelling uit te kijken naar de verslagen over de redevoeringen die vorige zondag te Nieuwpoort werden gehouden. Men kan nl. nooit te veel aandacht hebben voor al wat aan de overzijde gedaan en gezegd wordt. Ken uw vijanden en tegenstanders is, politiek gezien, onvervangbaar. Zouden er bij het ruitersstandbeeld van Albert premier belangrijke dingen gezegd worden? Woorden die, ook al zijn het slechts woorden, betekenis zouden hebben in de kritieke tijd die dit land doormaakt? Woorden die door de tegenwoordigheid van Baudouin premier, en eventueel na afspraak met hof en regering, voor al die «Belgen» waarover zo graag gesproken wordt, een grote waarde zouden krijgen?

De verslagen in radio en televisie brachten niets. De gedrukte verslagen, zelfs in een «Libre Belgique» brachten nog eens niets. Blijkbaar werd nog maar eens, met enigs-

zins veranderde woorden, dezelfde gedachtenloosheid uitgesproken. Dezelfde onwaarachtigheid, Dezelfde vervalsing van wat tussen 1914 en 1918, en vooral tegen het einde van die oorlog, werkelijk gebeurde. De slechten zijn blijkbaar nog altijd de slechten gebleven, de rustverstoorders, de vernielers van het tere sprookje van het ongeschonden vaderland en van die rimpelloze eenheid die door koning en koningin met een glimlach werd begroet in elk van de brave figuranten die het «volk» moesten voorstellen.

Meer dan dertig jaar geleden schreef een Hongaar een fabeltje over «patriottisme» dat wellicht nog te optimistisch is. «Van een volksvergadering naar huis terugkerend, gingen de kip, de eend en de gans onder een boom een weinig rusten. — Zo mooi als de nachtegaal vandaag over de vaderlandsliefde gesproken heeft, heb ik het mijn hele leven niet gehoord! Waarlijk, hij heeft zichzelf overtroffen, zei de kip, nog van geestdrift vervuld... Ja waarlijk, konstateerde daarop de gans met innige voldoening, ons kleine landje heeft, Gode zij dank, een overvloed van goede patriotten. — Wat zijn jullie toch domkoppen, onderbrak plotseling de mus, die boven in de boom zat, het gesprek. Denken jullie maar eens terug aan de lange en barre winter, waarin wij het zo hard te verduren hadden. Wie van deze sprekers is na de zomer van overvloed hier gebleven om met ons de winter van gebrek te doorstaan? Hun eerste werk was het, met hun dikke kroppen naar warmer streken te trekken. En zo doen ze nu altijd.»

Waarschijnlijk was vorige zondagavond bij de terugreis zelfs een dergelijk gesprek over het optreden van de nachtegaal en andere «welbespraakte» vogels overbodig: zelfs de klanken en de melodie waren niets. Er was zelfs geen bontgekleurde sluier om de leegte te verbergen. Er was gewoonweg niets. Niet alleen hebben wij steeds de last van heel dit land moeten dragen, maar deze trekvogels die er in de winter nooit zijn, hebben zelfs het fluiten verleerd — de enige schijn die ze ons nog bieden konden.

Wij nazijn

Vlaams nationaal

WALSCHAP 70

Een even bekend tijdgenoot van Wies Moens, de schrijver Gerard Walschap viert eveneens zijn 70ste verjaardag. De schrijver van « Een man van goede wil », « Houtekiet », « Zuster Virgilia » en zovele andere werken heeft zo zijn eigen ideeën, die hij o.a. naar aanleiding van zijn 65 ste verjaardag in een TV-interview met veel zelfzekerheid verkondigde. De vrijzinnige Walschap is ondanks zijn breuk met de kerk nooit op de achtergrond geraakt, daarvoor was zijn literaire waarde te sterk. De intussen veranderde omstandigheden blijken ook uit enkele lovende artikelen in de katholieke pers naar aanleiding van deze verjaardag.

WAT IS HET NU ?

De plannen van P.W. Segers in verband met de reorganisatie van het leger worden van bij de aanvang verschillend geïnterpreteerd. In de vlaams-katholieke bladen wordt de zaak zo voorgesteld als zou Segers niet zinnens zijn het zgn. plan Poswick toe te passen en zou hij o.a. het taalevenwicht zo vlug mogelijk willen verwezenlijken. Als men echter de franstalige pers naleest dan komt men tot een veel minder radikaal beeld en zou de minister beloofd hebben, met de bezwaren van de franstalige officieren terdege rekening te zullen houden. Past Segers hier het systeem Van den Boeynants toe : Waal met de Walen, Brusselaars met de Brusselaars ? En voor de verandering : Vlaming met de Vlamingen ? We doen er goed aan, af te wachten wat het wordt, want Segers is en blijft in vlaams opzicht een door en door onbetrouwbaar knecht van het belgisch unitarisme.

VERTALERS

Het commissariaat-generaal voor Toerisme, dat al zo vaak door onze V.U.-parlementsliden via parlementaire vragen op de vinger is getikt, blundert intussen lustig voort. De jongste vondst was de verta-

ling van « le chasseur de Saint Remacle » te Stavelot door « de jacht van Sint Remacle », in het informatiebulletin van het commissariaat voornoemd. Men kent er het verschil niet tussen « chasse » (jacht) en « chasseur » (relekwieschrijver). Kleine fout ? Misschien maar tiperend voor de toestanden in het paradijs van mijnheer Haulot en voor het vertalers-België dat de heren unitaristen zouden willen in stand houden.

BRUSSELSE LEUGENS I

De gewezen gemeentesekretaris van St. Jans Molenbeek Snollaerts, tans gemeenteraadslid, werd uit de B.S.P. gestoten omdat hij bekend maakte dat tussen 1945 en 1960 in zijn gemeente nooit taaleksamens werden afgenomen. De B.S.P.-burgemeester Machtens had vroeger altijd en officieel beweerd dat in zijn gemeente wel taaleksamens voor het gemeentepersoneel werden ingericht.

In 1968 maakte Snollaerts na gedwongen ontslag als gemeentesekretaris dit bekend, doch Machtens ging voort met het tegenovergestelde te beweren. Een onderzoek van Binnenlandse Zaken ging niet door. En zo bedriegen de Machtens en konsoorten de publieke opinie. Wat witte raaf Snollaerts onder de brusselse socialisten aan het licht bracht bevestigde slechts wat we al lang wisten. Ook dit incident bewijst dat de kleurpartijen te Brussel voortdurend hun verfransingsdruk versterken.

BRUSSELSE LEUGENS II

Wie er ook als leugenaar te kijk staat is Van den Boeynants. Hij wordt dan nog door zijn westvlaamse « partijgenoot » Claeys leugenachtig gemaakt. Deze weigerde vorige week een krediet van 100.000 fr. voor de Economische Raad Brussel goed te keuren tenzij aan de andere gewestelijke economische raden een gelijkaardig krediet zou verleend worden. Van den Boeynants beweerde dat Claeys vorig

jaar het zelfde had geëist en dat hij toen zijn amendement had ingetrokken. De oostendse volksvertegenwoordiger zette nu de puntjes op de i's : hij had in 1967 zijn amendement ingediend ter subsidiëring van de waalse en vlaamse economische raden, doch trok het slechts in na formele belofte, dat dit in 1968 zou gebeuren.

Claeys is nog een C.V.P.-er die met beloften wordt gepaaid, want van die subsidiëring kwam in 1968 niets in huis. Wel van de 100.000 fr voor Brussel. Het incident bewijst dat brusselse C.V.P.-ers voor verdraaiing der feiten niet terugdeinzen en dat de kinderhand van de vlaamse C.V.P. gauw gevuld is. Alle geblaf ten spijt.

GEEN ROOK...

Over Van den Boeynants deden reeds vóór de verkiezingen allerlei geruchten de ronde. Sinds vorige week doen opnieuw allerlei geruchten over hem de ronde. Men brengt zelfs het mogelijk ontslag van Vanaudenhove als P.V.V.-voorzitter in verband met aan Van den Boeynants toegeschreven plannen. Deze laatste heeft kantoren gehuurd waar hij een brain-trust zou onderbrengen. Men schrijft hem de gedachte toe, « oberburgemeester » van

Groot-Brussel te willen worden. Of het verlangen in heel het land een nieuwe politieke formatie op te richten. Daarin zijn zelfs bepaalde varianten door sommige journalisten voorzien, die nochtans wettelijk gezien onmogelijk zijn. Ten slotte hebben sommigen hem in de voorzitterzetel van de Sabena gekatapulteerd. Dit is het enige, wat bevestigd werd.

ZONDER VUUR

Het staat vast dat de gewezen premier een eigen hoofdkwartier heeft. Naar wat er precies wordt bekooktoofd is hebben we voorlopig het raden. Houdt dat verband met de gemeenteraadsverkiezingen van 1970 ? Of is het Van den Boeynants reeds duidelijk dat de regering Eyskens « slechts één zomer zal dansen » ? Aan welke struikelpartij hij trouwens een duchtig handje zou toesteken, ook al heeft hij de regering Eyskens-Merlot gewild (misschien juist omwille van zijn zekerheid, dat ze toch spoedig zal kapseizen) ?

DOOR HET DOLLE HEEN

In de hoofdstad mag men zich in 1968 en volgende jaren aan van alles verwachten, het dwaaste of het onvoorzichtig-

ste eerst (zie maar de brusselse franstalige socialisten). Er heerst in alle kleurpolitieke partijen een haaienmentaliteit en een onvoorstelbare verblindheid voor de belgische realiteit. Wat het precies wordt kan niemand vandaag zeggen, doch één zekerheid hebben we reeds : de versplintering der « grote » partijen in februari-maart jl. zal kinderspel zijn vergeleken met wat hen in een nabije toekomst te wachten staat.

ALTIJD IN HET NIEUWS

De achtbare heer Van den Boeynants slaagt er toch maar in om in de kijker te lopen. Of hij « pelgrim van de goede wil » is, kan betwijfeld worden. Een toeterende straatleuder is hij wel. De grote politieker is ook een groot zakenman, en als zakenman zou hij wel graag voorzitter worden van de Sabena. Zijn oud-minister Bertrand meent dat er geen betere te vinden is. Waarschijnlijk om de brusselse invloeden te versterken — als dat nog kan. En de offervardige « pelgrim van de goede wil » kan zo iets natuurlijk niet weigeren. Dat die benoeming aanleiding is tot een botsingske met de B.S.P. zal hem nog een bijkomend genoegen bezorgen.

Brussel kan zijn vlaams verleden niet verloochenen : de Brusselse Ommegang (en het decor, Brussels Grote Markt) is één evokatie van dit verleden.

WESTVLAAMSE

WERKPLAATSEN

De provincie West-Vlaanderen heeft steeds een vooruitstrevende politiek gevoerd ten bate van de gehandicapten.

Op 28 juni laatstleden werd dan ook een federatie van de west-vlaamse beschermde werkplaatsen gesticht, die naar wat de voorzitter E.H. Favorel mededeelde volgende oogmerken nastreeft :

— gelijke politiek nopens aanwerving van kandidaten, nopens aanvaarden werkopdrachten, gelijke loonpolitiek.

— een werkelijke arbeidsbeurs worden voor de meer dan 250 werknemers-gehandicapten welke de huidige vier beschermde werk-

plaatsen in West-Vlaanderen te werk stellen.

Het is wel belangrijk aan te stippen dat de personeelsbezetting over de bestaande beschermde werkplaatsen als volgt kan ingedeeld worden :

Brugge : 68 werknemers, Gits : 121 werknemers, Kuurne : 66 werknemers, Oostende : 14 werknemers.

Dat de Volksunie werkelijk met het wel-slagen van dit opzet begaan is, bewijst de aanwezigheid op de behandelde stichtingsvergadering van Mik Babylon, en de provinciale raadsleden; C. Lambert, W. Vanholmens en R.A. Vandewattijne.

Het is een feit dat dergelijke initiatieven ten gunste van onze gehandicapten alle steun en medewerking te verdienen. Het is in die geest dat de provinciale Volksunie fractie bedoelde initiatief benadert. Toch is het nodig enkele zeer zonderlinge praktijken vanwege de stichtende leden openbaar te maken.

Wij waren uitgenodigd naar de « algemene vergadering ter gelegenheid van de stichting der federatie ». Toen om 16 uur de « algemene vergadering » gehouden werd, was de stichting reeds gebeurd, enkele uren vroeger in zeer gesloten kring, en was het voltallige bestuur reeds samengesteld. Ook waren de statuten reeds ondertekend en werd de « algemene vergadering » omgetoverd tot een informatie-vergadering.

Wij zullen deze eigenaardige start graag vergeten, wanneer de federatie het werkelijk meent met haar werking. Gehandicapten aan het werk zetten moet volledig gericht zijn ten dienste van deze minder-validen, en mag in geen geval tot doel hebben rechtstreeks of onrechtstreeks vette wedden uit te betalen aan vernuftige validen.

Het is in die geest dat wij lid geworden zijn van deze federatie en wij zullen nooit toelaten dat maar enigzins van de vooropgezette oogmerken wordt afgegaan.

Voor de Volksunie op nationaal vlak is hier nog een bijzondere verplichting weggelegd tegenover de gehandicapten. Inderdaad de baziswet van 16 april 1963 die de oprichting voorziet van een rijksfonds o.m. belast met het verlenen van toelagen aan instellingen die minder-validen tewerkstellen, is zeer onvolledig en spreekt in vele opzichten zichzelf tegen.

Met de ene hand geven en langs de andere terugnemen (R.M.Z.) is onder andere een van de tipische kenmerken van onze traditionele wetgeving.

De west-vlaamse beschermde werkplaatsen hebben over deze verschillende zaken een eigen vizie, welke nog niet gedeeld wordt te Brussel. Wij zijn er van overtuigd dat dit gelukkig initiatief navolging zal krijgen door andere provincies, ten bate van de werkelijke noodwendigheden van deze werknemers.

Veel geluk E.H. Favorel, de Volksunie staat achter U.

R.A. VANDEWATTIJNE.

BRUSSELSE ZIEKENHUIZEN

Twee vlaamse patienten in een brussels ziekenhuis werden door de franstalige (en fransdolle) ziekenverpleegster verplicht hun transistorradiootje (afgestemd op de BRT) af te stelen. Ze moesten maar naar de nieuws- en muziekdistributie (in het Frans) luisteren.

In een andere verpleeginstelling in het Brusselse worden zuidafrikaanse kleurlingenmeisjes door de nederlandsonkundige hoofdverpleging « ingezet » om nederlandstalige boodschappen aan vlaamse patienten over te maken.

Dit zijn brusselse toestanden anno 1968.

BROODPRIJS

De broodprijs zal waarschijnlijk opnieuw verhogen. We geraken er de tel bij kwijt. Sinds een viertal jaren werd hij regelmatig aangepast zodanig dat hij in die tijd al verdubbeld is. Het broodverbruik is nochtans nog zeer aanzienlijk in de volksvoeding. Wie door deze broodprijslawine vooral getroffen wordt zijn de honderdduizenden pendelaars in ons land, voor wie brood het hoofdbestanddeel van het mid-dageten is.

De evolutie naar het bakken van verbeterd brood werd in de hand gewerkt door de prijzen van huishoud- en fantasiebrood te blokkeren en deze voor verbeterd brood vrij te laten. De bakkers hebben zich dan ook meer en meer op deze laatste soort toegelegd, om zodoende de algemene prijsblokkering te ontgaan. Zo doet men in België aan « prijzenpolitiek »...

17 JULI

Tientallen jaren lang kwamen in de tweede helft van juli de belgische bisschoppen bijeen, om hun functie van inrichtende macht van de leuvense universiteit uit te oefenen. In feite was dat dan niets anders dan het bekrachtigen van een lijst met benoemingen

van professoren. Sinds enkele jaren komt de inrichtende macht wel eens meer bijeen. Ook nog om de benoemingen te doen, natuurlijk, maar ook om blijkbaar in dikke mist naar een onvindbare weg te zoeken. Want de enige rechte weg willen ze nog steeds niet zien, en zeker niet inslaan.

Dit jaar heeft de jaarlijkse bijeenkomst plaats op 17 juli. Sinds de bescheiden herinrichting van het bestuur en de administratie van Leuven nemen daar ook de academische overheden van Leuven-Nederlands en Leuven-Français aan deel. Of er nu iets uit de bus komt is eerder twijfelachtig. Wel duikt bij die gelegenheid in de berichten het plan Ottignies terug op.

NUTTIGE AANKOOP ?

In de gemeente Ottignies werden door de franstalige afdeling van de leuvense universiteit reeds 150 ha. grond aangekocht. Dit gebeurde in 1967 en wel zonder onteigening. Krachtens een koninklijk besluit van 1966 mag Leuven-Frans daar 220 ha. verwerven. Voor de overblijvende 70 ha. zou deze afdeling zich kunnen beroepen op het onteigeningsrecht. Wat op deze gronden zal gebouwd worden staat nog niet vast. Eigenlijk maar best zo, want dit gebied ligt helemaal niet in het hart van Wallonië, en is dus voor de Vlamingen geen geschikt terrein. Het voldoet trouwens alleen maar aan de wensen van de Brusselaars, en houdt de universiteit ten slotte toch nog buiten Wallonië.

Voor grondspekulanten waarschijnlijk wel een nuttige aankoop — voor de universiteit ofwel een afleidingsgebaar, ofwel een als sluw bedoelde uitvoering van de « grote driehoek », waar wij niet moeten van weten.

ZEEBRUGGE

Nauwelijks was de 97.000-tonner « 7 Seas » uit Zeebrugge afgevoerd of daar liep een 98.000-tonner met 40.000 ton olie de haven binnen. Beide

maneuvers verliepen zonder enig incident. Intussen denkt superminister De Saeger waarschijnlijk nog steeds, dat Zeebrugge niet voor uitbouw tot petroleumhaven in aanmerking komt. Blijkbaar stoort men zich van partikuliere zijde niet aan de-saegerse bedenkingen, want deze week werd bekend gemaakt, dat een regelmatige olie-aanvoer te Zeebrugge gepland is, voorlopig met een maximum-lading van 60.000 ton. En nu gij, Joske...

RIJKSWACHT STELT EISEN

Niemand kan beweren dat de rijkswacht bij alle vlaamsgezinden goed aangeschreven staat. Eerder het tegenovergestelde is waar. Toch blijft het een plicht altijd evenwichtig en rechtvaardig te oordelen. In dit blad werd trouwens tijdens de leuvense woelingen terecht de aandacht gevestigd op « Rijkswachter X », de naamloze jonge man van ons eigen volk, die helemaal geen beul wil zijn, integendeel. Daarom moeten wij ook alle belangstelling en simpatie hebben voor de sociale noden en rechten van deze mensen. Hun statuut is zeer ingewikkeld, want zij hangen niet alleen af van het ministerie van landsverdediging (de rijkswacht is eigenlijk een legereenheid), maar ook van binnenlandse zaken en justitie. Ook hun bezoldiging is niet zo buitengewoon, een wachtmeester bv. verdient 89.400 tot 128.400 fr. Terwijl een hoofdinspekteur van politie ten minste 112.400 en maximum 174.420 fr. verdient.

Als de rijkswacht, die in feite toch gewoon politiewerk verricht, en alleen maar op papier een legerafdeling is, eist dezelfde bezoldiging te ontvangen als de politie, dan lijkt ons dat nogal normaal.

« WIJ » MET VERLOF

Dit is het laatste nummer van ons blad voor het jaarlijks verlot. Er zal dus geen « Wij » verschijnen op 20 en 27 juli. Het eerstvolgende nummer van ons blad verschijnt op zaterdag 3 augustus a.s.

(jeeveedee) Vakantie in Nederland betekent dat ook het parlement zijn deuren heeft gesloten en dat de Kamerleden her en der in Europa in de zon liggen te bruinten. Zo niet de heren ministers. Het land dient immers bestuurd te blijven en enkele leden van het kabinet zijn dus ook deze maanden op hun post. Er is een dienstprogramma opgesteld waarin de ministers elkaar deze weken afwisselen en tevens elkaars portefeuilles beheren. Zo kan ieder toch zijn portie vakantie genieten al nemen de bewindslieden daarbij toch enkele voorzorgen. Zo brengt eerste minister De Jong zijn verlof uitsluitend door in plaatsen met een vliegveld in de buurt : kwestie van zich snel naar het vaderland te kunnen reppen wanneer de nood aan de man zou komen. Overigens ziet het daar helemaal niet naar uit want van « lange, hete zomers » is in Nederland geen sprake meer sinds Provo haar eigen einde aankondigde.

Dat er maar beter enkele ministers in het land present blijven, werd verleden week bewezen toen twee ophefmakende concentraties tot stand kwamen in de nederlandse scheepsbouwwereld. Want deze samenbundelingen staan in nauw verband met de economische politiek van de regering De Jong. We kregen eerst de overname van de Nederlandse Droogdok- en Scheepsbouwmaatschappij (NDSM) door het machtige Verolme-concern en enkele dagen later de samensmelting van de werven Wilton-Feijenoord met Rijn-Schelde. Het gaat hier om grote ondernemingen met in totaal tienduizenden werknemers en sterke vestigingen in het buitenland. Voor de arbeidsgelegenheid hebben deze bedrijven dus een geweldig betekenis. Maar er is ook een ander aspect aan deze zaak en daarvoor kwamen de in het land aanwezige ministers in een speciale zitting bijeen. De kwestie is namelijk dat de regering zich enige tijd geleden bereid had verklaard kredietgaranties te verlenen voor de bouw van één reuzedok bij Rotterdam. De twee nieuwgevormde combinaties willen echter elk een mammoetdok bouwen. Verolme-NDSM een van liefst een miljoen ton, Wilton-Feijenoord-Rijn-Schelde een van 300.000 ton. Twee van deze dokken zijn echter niet alleen te veel voor de bestaande en verwachte behoefte, maar bovendien kunnen ze onmogelijk zonder een kredietgarantie van de overheid gebouwd worden. En omdat diezelfde overheid slechts voor één van beide in de subsidiepot wil tasten, ontspon zich een heftige strijd tussen de twee kolossen. Een pikant tintje hierbij is dat Cornelis Verolme — een man die in goed tien jaar tijd uit het niets een enorm internationaal bedrijf wist op te bouwen — min of meer toezeggingen had gekregen dat zijn

WIJ IN NEDERLAND

werf door de regering zou worden gesteund. Daar staat dan tegenover dat de plannen van de andere combinatie, altans van enkele partners uit de groep, van oudere datum zijn.

Een moeilijke zaak dus voor het kabinet, dat dan ook na zijn vergadering nog geen beslissing bekend maakte. Het zou dit wel op korte termijn doen, maar op het moment waarop deze korrespondentie wordt geschreven, is de uitslag nog niet bekend. Het beste zou waarschijnlijk zijn dat één gemeenschappelijk mammoetdok werd gesticht, waarvan de ene groep gebruik zou kunnen maken voor de bouw van nieuwe schepen, terwijl de andere partij, meer gespecialiseerd in scheepsreparatie, er allerlei herstelwerk zou kunnen verrichten. Maar of men elkaar op een dergelijke samenwerkingsbasis al kunnen vinden ? Zeker is dat concentraties als nu tot stand zijn gekomen, noodzakelijk zijn om de nederlandse scheepsbouw internationaal te laten blijven meedelen. Door echter elkaar in de wielen te rijden in het gevecht om de overheidsgelden, kan het effect van de fuzies wel eens veel minder zijn dan eigenlijk mogelijk is.

Maken we nu een sprong van het water naar de rails. Het gaat namelijk zeer slecht met de Nederlandse Spoorwegen. Het verlies over 1967 is aanzienlijk hoger geweest dan in het jaar tevoren. Niet minder dan 1 1/4 miljard fr. gevolg van de sterke opkomst van de eigen auto, waardoor er veel minder spoorkaartjes worden verkocht, en van een daling in het goederenvervoer, met name het teruglopende kolentransport. De NS lijden al jaren stevige verliezen, maar de direktie had gehoopt dat de boeken er vorig jaar wat gunstiger zouden hebben uitgezien dank zij diverse maatregelen van bezuiniging en efficiency. Daar is niets van uitgekomen. Wat erger is : alles wijst erop dat het aantal treinreizigers nog meer zal afnemen nu stilletjesaan voor vrijwel elk nederlands huis een eigen wagen geparkeerd staat. Daarmee is de trein nog niet overbodig geworden (miljoenen mensen bewegen zich nog altijd over de rails naar hun werk, hun zaken of verlof), maar er zal toch een evenwicht moeten worden nagestreefd tussen uitgaven en inkomsten. Niemand ziet echter in hoe dit binnen de eerstvolgende tien jaren verzevenlijkt kan worden. Zeker zolang nog honderden plaatsen in het land slechts op bescheiden wijze door de trein en de autobussen worden bediend, zal de auto steeds meer voorsprong verkrijgen. En een plan voor totale organisatie van het vervoer, zoals nu door spoorwegdeskundigen wordt aanbevolen, ziet er wel interessant uit, maar het komt, als zoveel plannen, te laat. Daarom zullen de Nederlandse Spoorwegen in sneltreinvaart naar steeds zwaardere verliezen blijven daveren. Als tenminste het autopark straks niet zo omvangrijk zal zijn dat alle wegen één reusachtige verkeersopstopping vormen. Want ook met dit schrikbeeld moeten we in Nederland serieus rekening gaan houden.

Frans legerafvaardiging te Nieuwpoort : de afstammelingen van de vroegere opdrachtgevers aan het leger van Albert I defileerden (zeer terecht!) op kop voorbij de erfgenaam van hem, die zich over deze franse voorgid beklagde.

PARLEMENTAIRE KRABBELS

IN DE KAMER

Na een uitrustend weekeinde begon de kamer vlug-vlug met de behandeling van de begrotingen. Dat die begrotingen werden opgesteld door de vorige regering en dat zij reeds in ruime mate werden opgebruikt vermindert uiteraard de belangrijkheid van het debat. Anderzijds blijft het echter een wezenlijke opdracht van alle parlementsleden de regeringen te controleren vooral dan door het toestaan of weigeren van de geldelijke middelen die de regering niet missen kan. Het weigeren van een begroting is dan ook steeds een blijk van wantrouwen die ook tot een regeringskrisis kan leiden. Maar een dergelijke mogelijkheid is nu wel uitgesloten. De behandeling verloopt vlot, zeer vlot zelfs, en de sprekers zijn niet zo talrijk.

Bij de bespreking van de « begroting van de diensten van de eerste minister voor het begrotingsjaar 1968 » stelde de nieuwe Volksunie-volksvertegenwoordiger De Faq enkele goede vragen over de problemen van de produktiviteit. De minister van het openbare ambt, Pêtre moest erkennen dat de heer De Faq « gevatte » vragen stelde en blijkbaar al thuis was in de behandelde begroting. Met een tikje boosaardigheid zou men kunnen menen, al beter dan de minister zelf. Deze beloofde echter deze problemen « ter sprake te brengen op de volgende vergaderingen die op zijn departement zullen plaats vinden ».

Bij de daaropvolgende bespreking van de begroting voor economische zaken heeft het amendement van de heer Claeys over de subsidie voor de economische raad van Brussel de aandacht getrokken. Niet helemaal ten onrechte, maar wel ten onrechte kreeg de tussenkomst bij de bespreking van volksvertegenwoordiger H. Schiltz te weinig aandacht. Heel even kwam hierover iets in het nieuws, maar de partijgebonden informatiebronnen vermijden natuurlijk graag zelfs maar gewoon de passende aandacht te geven aan vervelende problemen, die scherp gesteld worden door oppositievolsvertegenwoordigers. In de Kamer zelf bewezen de vele onderbrekingen en de knappe replieken dat er toch wel heel wat belangstelling was, en dat in elk geval de aanwezigen inzagen dat hier niet zo maar gepraat werd. Dat het hier gaat om een kernprobleem van het staatsbestel.

Daarom was het verwijt van de heer Schiltz dat « men een politiek van dag tot dag heeft gevoerd en geen grondige wijzigingen heeft doorgevoerd » scherp maar juist. Dit land wordt nog al te veel geregeerd, ook in deze belangrijke sectoren, met de mentaliteit van dorpspolitiekers. Verblind door de eigen belangen van het ogenblik weigert men de juiste gegevens en verhoudingen te zien. Dit kwam zeer duidelijk tot uitdrukking bij de woordenwisseling tussen de heer Knoops en de heer Schiltz over de stand van de échte werkloosheid in Vlaanderen en Wallonië. Tussen de heer Merlot en de heer Knoops vlotte het des te beter, het was soms ontroerend hoe eensgezind zij waren en hoe zeer zij elkaar waardeerden: zij kijken allebei alleen Wallonië naar de ogen.

De stemming over het amendement Claeys om de subsidie voor de economische raad van Brussel te doen schrappen viel natuurlijk ongunstig uit. Maar de volledige Volksuniefractie

kreeg toch de steun van 16 vlaamse C.V.P.-leden. Niet wereldschokkend, en niet voldoende om te geloven dat « zij het nu doen », maar toch wel een interessante aanwijzing.

In antwoord op een mondelinge vraag bij het begin der zitting van donderdag zei minister Vranckx zeer terecht dat het optreden van het gerecht in verband met kunsttentoonstellingen o.a. tot doel had in te gaan tegen « door vinnige concurrentie opgeschroefde handelsreklame » en « te voorkomen dat in de morele opvattingen van onze opgroeiende jeugd verwarring zou gesticht worden ». Dit sluit niet uit dat rekening wordt gehouden met de evolverende opvattingen. Maar het was goed van de minister op deze elementen te wijzen, zij behoren immers ook tot het dossier en worden praktisch altijd verzwegen.

Tijdens de bespreking van buitenlandse zaken kwam volksvertegenwoordiger Coppieters gevat tussen. Niet alleen van uit vlaams standpunt, maar ook van uit een ruimere kijk op de buitenlandse verhoudingen bekritiseerde hij de gevoerde politiek.

Deze week staan nog de begrotingen van Verkeer, Nationale Opvoeding, Cultuur en Buitenlandse Handel op het programma, zij zullen al even vlug en als het ware voor de vorm worden afgehandeld. Spannende debatten zijn er normaal niet over te verwachten.

Woensdagmiddag ging de traditionele ontvangst van kamerleden en senatoren op het koninklijk paleis door. Een grootse gebeurtenis is dat wel niet tenzij misschien voor enkele al te trouwe en verlate vereerders van de koninklijke waardigheid. Dat bij diezelfde gelegenheid ook « onderscheidingen » worden uitgereikt aan verdienstelijke parlementsleden verhoogt het belang er slechts heel weinig van.

INTERIM.

IN DE SENAAT

De begrotingen gaan hun gang.

De bespreking ervan gebeurt ook in volledig abnormale omstandigheden. De P.V.V. kan ze moeilijk kritiseren want ze heeft ze mee opgemaakt. De P.V.V. fractie onthoudt zich dan ook stelselmatig. De B.S.P. kan ze evenmin sterk kritiseren want ze moet ze uitvoeren, nu ze in de regering zit.

De begrotingen gaan er dan ook vlug door des te meer daar we in de tweede helft van het jaar zitten en ze dus voor de helft opgebruikt zijn.

Dit alles afgezien van de wenkende vakantie, waarop de senatoren evenzeer als iedere burger beweren recht te hebben. Want, aldus die heren, het publiek vergeet dat het meeste werk van de senatoren buiten het parlement ligt: partijorganisatie, dienstbetoon, aanwezigheidsplicht overal... De parlementsvergaderingen zijn vaak nog van hun rustigste uurtjes, aldus hun pleidooi.

De begroting voor Volksgezondheid werd een lange uitschieter. De behandeling duurde tot 9 uur 's avonds. En er was niet voor sandwiches gezorgd wat traditioneel gebeurt, wanneer tot na 7 uur vergaderd wordt.

Het personeel evenals de nog aanwezige senatoren barstte van de honger. En het was eens te meer Wim Jorissen die hun kritiek kwam vertolken van op het podium.

Het geval kwam ter sprake op het bureau en er werd beslist zulke onaangename voorvallen voortaan te vermijden.

Tijdens de begroting voor Arbeid en Tewerkstelling hield senator Bouwens een opgemerkte maiden-speech. Zonder een spoor van zenuwachtigheid hield hij een rustig doch doordringend betoog o.m. over de werkloosheid. Hij drong door tot de kern van de zaak. Op de banken van B.S.P. en A.C.V. kreeg hij een opmerkelijk gehoor en heel wat verholen of openlijke simpatie. Wie hem hoorde begreep dat senator Bouwens het tot ondervoorzitter van de partij gebracht heeft. Waar in de partij vooral zijn strategisch en taktisch inzicht op prijs gesteld wordt stelde de senaat vast dat er Volksunieleden zijn voor wie de vraagstukken van arbeid en tewerkstelling nog weinig geheimen kennen en die niet aarzelen de passende remedies voorop te stellen. Edgard Bouwens heeft alles om een goed senator te worden.

Tijdens de begroting voor Volksgezondheid vierde ook Renaat Diependaele zijn terugkeer in de Senaat door de slotrede uit te spreken. Die slotrede wordt door voorzitter Struye vaak aan de Volksuniesprekers gegeven. Senator Jorissen heeft er vorige zitting oit spottend tegen geprotesteerd. « Als U mij ziet komen », zei hij « weet ge ongeveer hoe laat het is. Het betekent het einde! »

PARLEMENTAIRE BLOEMETJES...

DE H. DEFOSSET — De oplossingen die wij voorstellen, zullen trouwens met die van de waalse socialisten stroken.

DE H. DEFRAIGNE (in het Frans) — Dring niet aan of de heer Merlot neemt andermaal ontslag!

DE H. MOULIN — (in het Frans) — U houdt er werkelijk zonderlinge democratische opvattingen op na, mijnheer Van Eynde. (Applaus bij de kommunisten).

DE H. VAN EYNDE (in het Frans) — De vlaamse kiezers hebben u in het Frans geantwoord. Ze gebruiken namelijk het woord van een beroemd frans veldheer.

DE H. SCHILTZ — De heer Eyskens heeft zich vergeleken met een paradijsvogel. (Men glimlacht). De dichter Albe heeft over die vogel een gedicht gemaakt dat aanvangt met de woorden: « De paradijsvogel vloog verloren ». Ik vrees dat de regering ook verloren zal vliegen, en vlugger dan men denkt. (Applaus bij de V.U.).

DE H. GLINNE (in het Frans) — Ik vrees dat heel wat woorden die in de regeringsverklaring voorkomen, een verklaring vereisen. Bovendien past het feit, dat de eerste minister, wanneer er sprake is van pariteit, zich « een rare vogel » noemt, niet bij de politieke ornithologie.

DE H. MERLOT, vice eerste minister en minister van economische zaken (in het Frans) — Een vogel van de « middle-sex »!

DE H. MUNDELEER (in het Frans) — Hoe lang uw regering ook aan het bewind moge blijven, door haar programma is zij tans in Brussel reeds beroemd. Zij heeft trouwens reeds haar straat: de Voorlopige-Bewindstraat. (Men glimlacht).

DE H. EYSKENS, eerste minister (in het Frans) — Ik heb de indruk dat u tegen de regering zult stemmen.

DE H. MUNDELEER — Daarover heb ik nog niets gezegd, maar ik wil mij aan een voorspelling wagen, mijnheer de eerste minister: als u morgen valt, zal het niet van zeer hoog zijn. (Applaus bij het F.D.F. en bij sommige leden van de P.V.V.).

Ook Senator Diependaele kan luimige zinnen plaatsen. Senator Roosens die eveneens sprak schoot echter een hoofdvogel af. Hij verdedigde o.m. de artsen en toen er daarover een stekeleke opmerking kwam zei hij langs de neus weg dat het geen schande was de artsen te verdedigen vermits zelfs moordenaars recht hebben op verdediging...

De zaal grinnikte en hij kon rustig verder zijn verdedigende taak volbrengen.

Deze week werd begonnen met de begroting van openbare werken en met die van economische zaken.

Voor het presidium is er verandering.

Er zijn nieuwe ondervoorzitters en nieuwe sekretarissen. Om beurten ziet men ze boven de senaat tronen.

De ondervoorzitters kregen al allen hun beurt.

Een der ondervoorzitters is senator Van de Kerckhove, schijnbaar een hooghartig notaris, in de persoonlijke omgang echter een vriendelijk en voorkomend man.

Toen hij vorige week voorzat, was het eveneens de beurt aan senator Jorissen om als sekretaris te zetelen. Daar de Franstaligen Robert Van de Kerckhove als een heftig flamingant beschouwen en Jorissen als, zij het simpatieke, duivel waren de schampere opmerkingen in de wandelgangen over het flamingantisch presidium niet uit de lucht.

De V.U. senatoren stonden echter klaar met troostwoorden voor de fransstalige kollega's: « Het wordt nog erger » zegden ze!

DE H. BERTRAND, minister van verkeerswezen — De signalizatie valt binnen de bevoegdheid van de minister van openbare werken. Ik zal hem uw opmerking overmaken.

DE H. SNYERS D'ATTENHOVEN — Openbare werken verwijst ons naar verkeerswezen, verkeerswezen naar binnenlandse zaken, enz.

DE H. BERTRAND, minister van verkeerswezen — Signalizatie, ik herhaal het, valt binnen de bevoegdheid van openbare werken, terwijl verkeerswezen de reglementering uitvaardigt.

DE H. POHL (in het Frans) — De structuur is gemaakt voor de mens; de mens is niet gemaakt voor de structuur. Omdat wij dat beginsel te vaak uit het oog verliezen, wordt ons land meer en meer het land van « Père Ubu ». Met een woordspeling zou ik zeggen, dat het koninkrijk België het koninkrijk « Ubulgië » aan het worden is. (Gelach — Uitroepingen).

Sommige dwangmaatregelen zijn onvermijdelijk, maar andere zijn nutteloos. We moeten er ons toe verplichten onze belastingen te betalen, maar, nogmaals, er komt ook misbruik van dwangmaatregelen voor. Dat geldt voor de uitdrijving van de franse afdeling van de leuvense universiteit.

DE H. W. JORISSEN — De franstaligen mogen er altijd in 't Nederlands komen studeren.

DE H. POHL (in het Frans) — Als België een land is, waar het woord « nationaal » nog enige betekenis heeft, waarom wordt er dan in de haven van Antwerpen geen plaats voor de franse taal ingeruimd?

DE H. W. JORISSEN — Een waarom geen plaats voor het Nederlands in het nationaal gebied van de Ardennen?

DE H. SNYERS D'ATTENHOVEN (in het Frans) — Ik had het probleem van de luchthaven te Brussel geopperd en, meer bepaald, van de signalizatie van de toegangsweg. Die signalizatie werd gewijzigd maar zij is steeds even slecht en verward. Het is zeer moeilijk te weten of men links of rechts moet afslaan naargelang men op de plaats van vertrek of van aankomst terecht wil komen.

DE H. COLLART (in het Frans) — Steeds links. (Glimlachjes).

DE H. SNYERS D'ATTENHOVEN (in het Frans) — Ik vraag de inlichting. (Er wordt gelachen).

een groeiend sociaal probleem

Op 30.6.1967 werd een telling uitgevoerd van de in ons land tewerkgestelde vreemdelingen. Het was inderdaad sedert de volkstelling van einde 1961 geleden, dat nog betrouwbare gegevens beschikbaar waren op dit punt. Het Statistisch Tijdschrift bracht nu in zijn maartnummer 'n gedocumenteerd overzicht van de resultaten van deze telling, met vergelijking t.o.v. 1961. Voor de belangstellende lezers kunnen we mededelen dat de uitvoerige resultaten gepubliceerd werden in een brochure die afzonderlijk verkrijgbaar is bij het Nationaal Instituut voor de Statistiek, Leuvenseweg 44, Brussel I.

In dit artikel willen we de voornaamste gegevens ervan schetsen, zonder al te veel tabellen of cijfers. Een getal is natuurlijk het belangrijkste, nl. het totaal der vreemde arbeidskrachten in België, dat niet minder dan 181.555 bedraagt tegenover 137.959 in 1961. In dit getal zijn dan nog niet begrepen de zelfstandige bedrijfshoofden, medewerkers gezinsleden, werklozen en vreemdelingen met een speciaal statuut.

Ongeveer 80 % van de vreemde arbeiders waren mannen en 87 % waren arbeiders. Op het totaal der arbeidskrachten in België maakten de vreemdelingen midden 1967 ongeveer 8,3 % uit.

De stijging tegenover 1961 (+ 31,6 %) gebeurde vooral bij de arbeiders en de vrouwelijke

werkkrachten. Ze is te wijten aan belangrijke inwijking van Spanjaarden, Marokkanen en Turken. Toch zijn het de Italianen die met 68.159 eenheden het leeuwenaandeel opeisen, gevolgd door de Spanjaarden met 25.678. De nationaliteiten die het dichtst bij ons te vinden zijn, vertonen zeer weinig schommelingen, en zelfs een afname voor Nederland, Luxemburg en Frankrijk.

Bijna de helft van de gastarbeiders werkt in de verwerkende nijverheid (77.228 of 42,5 %). De zgn. extractieve nijverheid (koolmijnen en groeven) stelt nog slechts 32.222 eenheden te werk, of 17,7 % tegenover 30 % in 1961. De diensten (29.700 of 16,4 %) en de bouwnijverheid (bijna verdriedubbeld tot 22.394 of 12,3 %) zijn de voornaamste

sektoren. Verder is daar nog de groot- en kleinhandel en de landbouwsector waar het aandeel der vreemdelingen te verwaarlozen is.

Ingedeeld naar de grootte der ondernemingen, werkt er meer dan 1/5e vreemdelingen in vestigingen met meer dan 1.000 werknemers. Zo men vestigingen met meer dan 50 werknemers als belangrijke ondernemingen beschouwt, kan men beweren dat 67,5 % van de vreemdelingen in grote ondernemingen werkzaam is.

Wat zeer interessant is, en zeker voor onze lezers, is de indeling van de vreemdelingen per streek en per taalgebied. Wij geven hierbij dan ook een tabel die deze indeling geeft voor de vlaamse arrondissementen, de waalse provincies en per taalgebied.

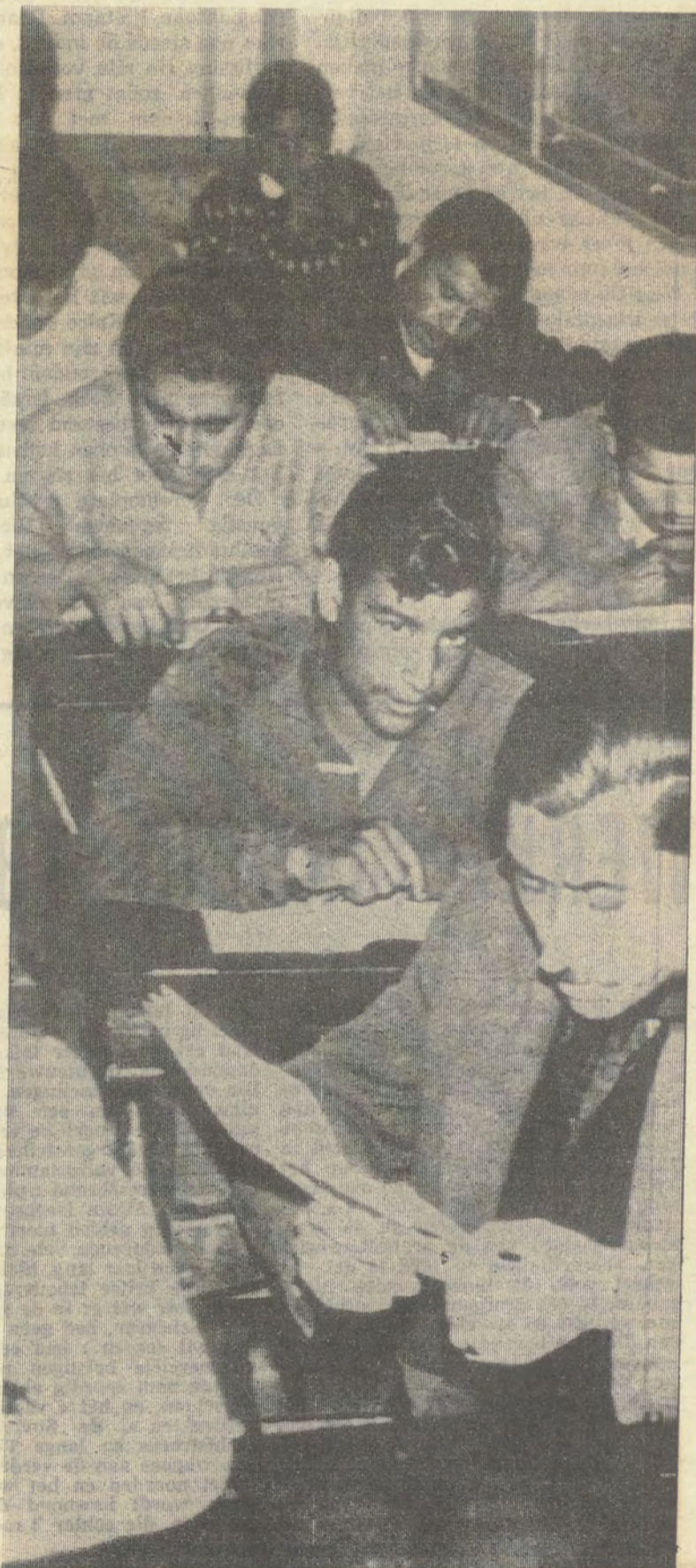
Wat onmiddellijk opvalt is het feit, dat de helft der vreemde arbeidskrachten in Wallonië werken en 1/3e in Brussel. De arrondissementen Luik, Charleroi en Brussel slorpen alleen al meer dan de helft op. Dan volgen Antwerpen en Hasselt in belangrijkheid, maar slechts met 6 en 5,6 %. Brabant komt als provincie vooraan met 35,9 % gevolgd door Henegouwen en Luik, Limburg en Antwerpen. De andere provincies zijn te verwaarlozen.

Zeer leerrijk zijn de verschuivingen die zich voorge-

daan hebben van 1961 tot 1967. Daar zien we dat in het arrondissement Brussel in 1961 slechts 18,8 % der vreemdelingen werkten, terwijl dit nu gestegen is tot 32,9 %. De provincies Henegouwen en Luik daalden resp. van 31,5 naar 21,5 % en van 22,4 naar 19,8 %. Deze bewegingen zijn natuurlijk te verklaren door de achteruitgang van de steenkolenrijverheid, er voor Brussel door de grote aantrekkingskracht die daarvan uitgaat met alle problemen dat dit met zich brengt.

L. SLOSSE.

STREEK	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL	% VAN HET TOTAAL
Arr. Antwerpen	9.289	1.764	11.053	6,1 %
Mechelen	986	133	1.119	0,6 %
Turnhout	1.100	204	1.304	0,7 %
Prov. Antwerpen	11.375	2.101	13.476	7,4 %
Arr. Leuven	583	234	817	0,5 %
Halle-Vilvoorde	4.446	832	5.377	2,9 %
Randgemeenten	776	123	1.099	0,6 %
Hoofdstad Brussel	38.027	15.410	53.437	29,4 %
Arr. Hasselt	9.765	475	10.238	5,6 %
Maaseik	398	172	570	0,3 %
Tongeren	2.968	179	3.147	1,8 %
Prov. Limburg	13.131	824	13.955	7,7 %
Arr. Aalst	392	90	482	0,3 %
Dendermonde	247	24	271	0,2 %
Eeklo	234	38	272	0,2 %
Gent	1.981	423	2.404	1,2 %
Oudenaarde	105	40	149	0,1 %
Sint-Niklaas	868	19	1.065	0,6 %
Prov. Oost-Vlaanderen	3.831	812	4.643	2,6 %
Arr. Brugge	493	111	604	0,3 %
Diksmuide	13	8	21	0,0 %
Ieper	155	57	212	0,1 %
Kortrijk	504	185	689	0,4 %
Oostende	245	86	329	0,2 %
Rooselare	104	25	127	0,1 %
Tielt	35	24	59	0,0 %
Veurne	76	65	141	0,1 %
Prov. West-Vlaanderen	1.623	559	2.182	1,2 %
Prov. Henegouwen	32.891	6.196	39.087	21,5 %
Luik	28.694	7.348	36.042	19,8 %
Luxemburg	935	252	1.187	0,7 %
Namen	5.113	729	5.842	3,2 %
Arr. Nijve	3.745	761	4.510	2,5 %
Vlaanderen	35.165	5.685	41.450	22,8 %
Wallonië	71.382	15.280	86.662	47,8 %
Hoofdstad Brussel	38.921	15.410	53.437	29,4 %
Totaal	145.174	36.381	181.555	100,0 %

de **Wij** de wereld

onze zekerheid

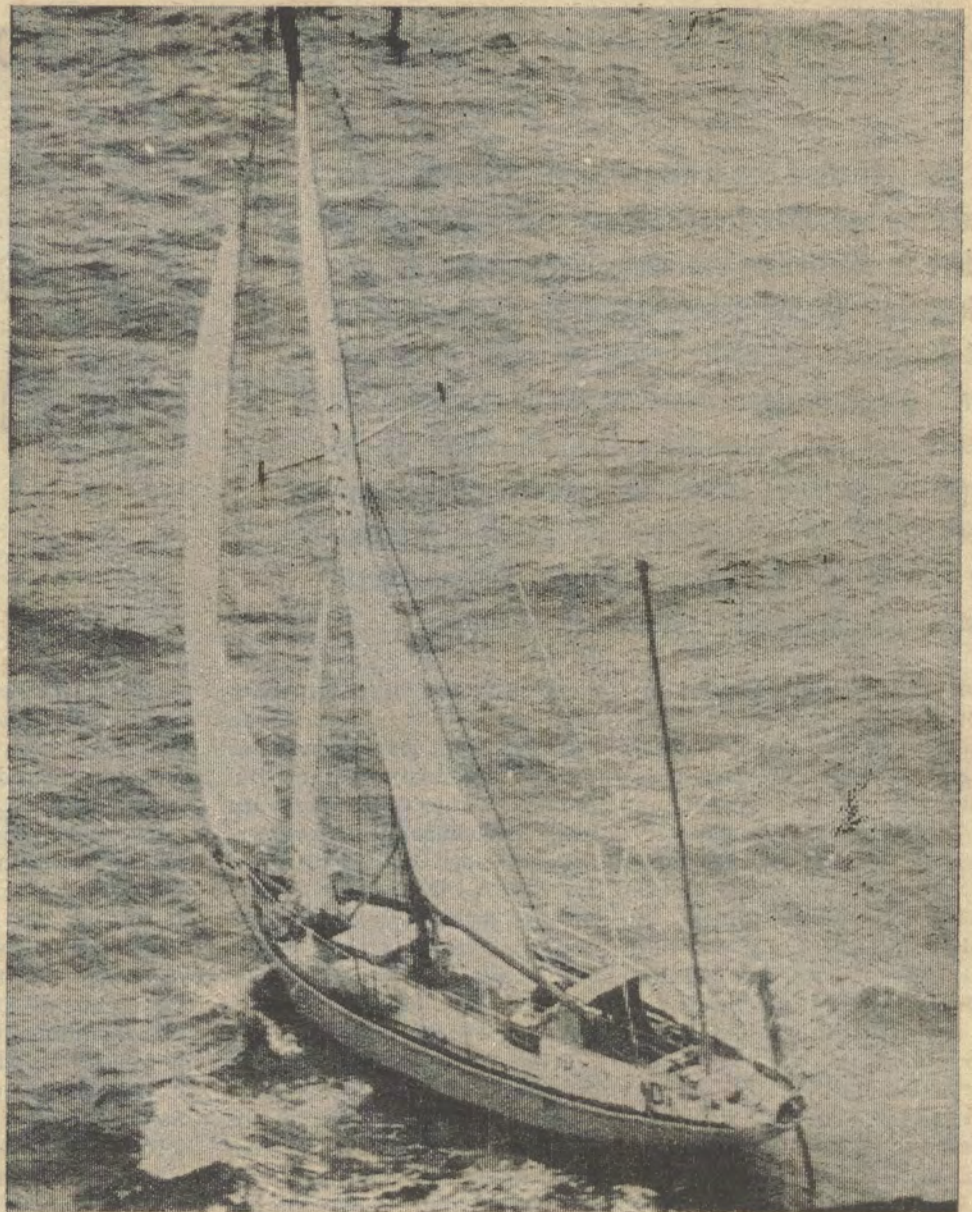
De suggestie van kanselier Kiesinger, om voortaan regelmatig een topbijeenkomst te beleggen van de staatshoofden der Zes toont voldoende het slop aan, waarin de westeuropese integratie is terecht gekomen, ondanks de inwerking-treding van de toluine en zekere resultaten inzake landbouwintegratie. EEG-kommissievoorzitter Rey heeft trouwens duidelijk de betrekkelijkheid in de stand van zaken op Europees gebied aangetoond. De waarheid is dat zolang er geen politiek Europees gezag is, er geen werkelijke Europese vooruitgang zal geboekt worden.

Dat Kiesinger weigerde druk uit te oefenen op Frankrijk, dat voor als na als belangrijkste partner een versnelde Europese integratie (het kan nu moeilijk nog langzamer gaan!) in de weg staat verzwakt meteen de kracht van zijn suggestie. Hij meende dat men dergelijke zaken niet kan kopen (hem was gevraagd, of Bonn eventuele steun aan de Franse Franl. afhankelijk zou maken van een soepelere Franse houding inzake Englands toetreding tot Euromarkt). Nochtans is Frankrijk in de keuze der middelen om zijn eigen Europese visie op te dringen niet zo kieskeurig als Bonn. Eens te meer blijkt hoe weinig onafhankelijkheid Bonn aan de dag legt in zijn buitenlandse politiek. Het is al verwonderlijk, dat het voortgaat voorbehoud te maken betreffende zijn toetreding tot het verdrag i.z. niet-spreiding der kernwapens. De motivering (Moskou is qua garant ten opzichte der niet-kernmogendheden veel minder betrouwbaar dan Washington) klinkt niet erg overtuigend en lijkt meer berekend als reactie op de beschuldigingen van het Kremlin, dat West-Duitsland inzake West-Berlijn te hoge aanspraken koestert (West-Berlijn als westduitse deelstaat). De houding van Bonn kan ook invloed uitoefenen op Oost-Europa, waar nu weer Praag in de kijker kwam door scherpe Russische kritiek op de Praagse «lente» en de even scherpe riposte van Jozef Smrkovski, voorzitter van het Tsjechoslovaakse parlement (al is het de vraag, hoe sterk Smrkovski's invloed in het Dubcek-regime is).

De onzekerheid in West-Europa is een der oorzaken van een algemene

onzekerheid in de wereld (de Franse verkiezingen en hun uitslag moeten nog aantonen, welke invloed ze op het beleid van de Gaulle zullen hebben), de Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn een ander element van onzekerheid. In Amerika's intellectuele kringen wint de opvatting veld, dat de strijd uiteindelijk tussen de twee slechtste van de vier kandidaten zal gaan, nl. Nixon en Humphrey, geen van beiden vernieuwers. Men meent dat de «beste kandidaten» nl. Rockefeller en Mac Carthy geen kans op nominatie hebben. Intussen zet Johnson de elektro-raal geïnspireerde initiatieven voort, doch boekt hij niet de minste vooruitgang inzake Vietnam. Daar geeft Amerika nog steeds de indruk, een militaire beslissing (in zijn voordeel) te kunnen afdwingen, zodat men te Parijs (waar Noord-Vietnam met het zelfde idee fixe aan tafel zit) ter plaatse trappelt. Of Oe Thants bezoek aan de gesprekspartners daaraan veel zal veranderen is twijfelachtig. Hij smaakt intussen wel het genoeg dat Egypte opnieuw UNO-troepen op zijn grondgebied zou dulden. Men heeft het over een koerswijziging te Kairo onder Russische druk: Nasser en zijn minister van buitenlandse zaken zouden het Israëliësch feit erkennen, doch Israël stelt voor een eventueel bestand zeer hoge eisen. De havikken hebben het nu eenmaal te Tel Aviv voor het zeggen.

De wereldopinie evolueert voorts gunstig tegenover Biafra, welks beschuldigingen aan het adres van Nigeria beginnen te leiden tot een vermindering van wapenleveringen aan Lagos. Ook Londen zit ten zeerste verveeld met deze beschuldigingen, waar-

Temidden van al het geweld in de wereld zorgden de Britten met wereldvaarder Alec Rose — intussen Sir Rose geworden — voor vredelievender nieuws. Ware er niet Biafra...

DEZE WEEK IN DE WERELD

- Toestand van dr. Philip Blaiberg, 's werelds langst levende mens met een ruilhart plots verslecht en even plots verbeterd. Tweede harttransplantatie verdaagd.
- Wereldraad van Kerken te Upsala hoort alarmerend verslag over toestand in Biafra: 1 miljoen mensen door hongerdood bedreigd.
- 100 miljard frank steun door 12 centrale banken aan het Britse pond.

van deze van het Internationale Rode Kruis het zwaarst wegen. Wilsons positie als regeringsleider verzwakt overigens voortdurend, ook omwille van zijn binnenlands beleid. Een crisis in de Labourpartij lijkt daarom niet uitgesloten. Ten opzichte van Afrika dreigt hij trouwens met Nigeria en Rodezie tussen twee stoelen terecht te komen.

Terwijl op Kuba Che Guevara's dagboek gratis wordt uitgedeeld loopt het Verre Oosten in de kijker met de gebeurtenissen te Peking (zuivering in de partijtop en oproer in Kwantoeng) en de Japanse verkiezingen van vorige zondag, die Tokio geen herziening van de politiek ten opzichte van Washington opleggen.

WERKELIJKHEID 1968

Een titel vervangt nooit de gehele tekst die eronder staat. De werkelijkheid van 1968 omvat heel wat meer dan het drama van de Ibos in hun onafhankelijke staat Biafra. Maar de luide protestkreet die door die twee woorden wordt uitgedrukt is deze: optimistische tijdgenoot, ook dit is werkelijkheid in 1968, ondanks de overwinning op het kwaad en de daarop volgende overheersing door de twee grote «broers», ondanks het wereldgeweten en de overstromingsvloed van de protestbewegingen. Werkelijkheid in 1968 is dat een geheel volk, de Ibo's, worden uitgemord. In een georganizeerde slachting, met wapens en geweldmiddelen van allen die de «bevrijding van de volkeren en van alle mensen» in hun vlag hebben geschreven.

Enkele jaren lang gold Nigeria als het model-land, waar de dekolonizatie met volledig welslagen was doorgevoerd. Het grootste, meest bevolkte en best bestuurd land van Afrika. Dé parel in de Britse Gemeenbestkroon. Toen volgden een paar gewelddadige staatsgrepen,

waarbij telkens de voorgangers in de regering het leven verloren. Het buitenland erkende echter telkens, praktisch onmiddellijk, de nieuwe bewindslieden. Die regeringsswisselingen waren echter niets meer dan een oppervlakteverschijnsel. De innerlijke verdeeldheid, de onuitroeibare tegenstellingen tussen de verschillende volksstammen braken uit als een broesbrand: plots en onweerstaanbaar. Alleen leeggebrand, ontvolkt en verloren gebied bleef over...

Maar gedurende vele maanden, nu al bijna twee jaar lang, hield «men» het stil: de Britse Labourregering, die zo goed weet wat er in de rest van Afrika moet gebeuren, had geen belangstelling. Dat wil zeggen: had eenzijdig en om commerciële belangen partij gekozen. Egypte nam spoedig actief deel aan de gevechten, en het «vaderland van alle verdrukten», de Sovjetunie, leverde rechtstreeks en langs Tjecho-Slovakije om, wapens aan de verdrukten.

Het noorden en het westen van Nigeria wordt bewoond door meerdere stammen, die echter 't mohammedaanse

geloof als gemeenschappelijk bindingsmiddel hebben. In feite volgde daaruit een grotere geslotenheid voor Europese invloeden en voor de ontwikkeling van de bewoners die daar nu eenmaal mee samengaat. De grote en begaafde stam uit het zuid-oosten, de Ibo's, was in ruime mate kristen geworden, ze bezaten ook de grootste ontwikkeling. Daardoor kregen die Ibo's in de rest (het veel uitgestrekte gebied) van het land de belangrijkste posten, als regeringsambtenaren en als zelfstandigen.

Toen barstte de stammenhaat uit, die wellicht al zeer lang opgekropt zat, en de grote Ibo-moord begon. Tienduizenden Ibo's, overal in het land verspreid, werden aangevallen, vermoord, verminkt, uitgebrand, verdreven. De grote Ibo-vlucht begon. De burgeroorlog was begonnen. Want de Ibo's waren bovendien niet laf: zij verdedigden zich. Hun — o.i. zeer normale — eis, het land werkelijk federaal in te richten, en zich zo een eigen bestaan te kunnen opbouwen, werd verworpen. Daarop riepen de Ibo's, nu al meer dan een jaar geleden, de onafhankelijkheid uit. Een militair verdedigde onafhankelijkheid, die niet terugschrok voor het offensief. Een offensief dat geruime tijd heel wat sukses kende.

De Wilson-regering van Engeland, de Sovjetleiders, Egypte, Tjecho-Slovakije besloten toen tot zeer actieve steun aan de centrale regering. De vliegtuigen, de moderne wapens, de munitie en ook de piloten voor de bombardementen stroomden binnen. Het grote regerings-offensief zette in. Het werd echter

slechts zeer langzaam, en alleen maar door de materiële overmacht in zekere mate een succes. Elke stad werd verdeeld, zeer hardnekkig. En elke veroverde stad was niets meer dan een «spookstad», verlaten door 90% van de inwoners. Nu betwist niemand meer dat die opmars één grote moordpartij was: door de bombardementen op de burgerbevolking, door de moorden waarin het centrale leger meer bekwaamheid toonde dan in de militaire verovering. Er bleven in de steden niet veel meer Ibo's over dan de gedode Ibo's. En in het oerwoud errond werd en wordt hongere leden, sterven de zieken door gebrek aan hulp. Maar in het oerwoud wordt de strijd niet opgegeven.

In de hopeloze toestand zijn de Ibo's er in geslaagd als zelfstandige staat erkend te worden door enkele Afrikaanse staten. Heel waarschijnlijk krijgen zij nog altijd een zeer beperkte steun van Frankrijk en Portugal, maar dat er nog weerstand wordt geboden is uitsluitend en alleen het gevolg van de taale levenswil van dit volk. Het vecht voor zijn leven. Voor het leven van elke Ibo-man van elke Ibo-vrouw, van elk Ibo-kind.

De laatste weken is er dan toch een hulpactie op touw gezet: de toestand kon niet langer worden verborgen gehouden en was al te revolterend. Maar de centrale regering staat nog altijd niet onder voldoende druk: de levensmiddelen, de geneeskundige hulp worden nog altijd geblokkeerd. De regering van Nigeria handelt alsof zij maar één enkel beginsel kent: de enige goede Ibo is een dode Ibo. Werkelijkheid 1968.

ARSENAAL

Volgens een schatting (en statistieken bestaan eigenlijk niet, vermits er geen controle is) zijn er in de stad Los Angeles ten minste 3.000.000 schietwapens — dat is meer dan in Saigon in volle oorlog. En in Massachusetts, de staat van de Kennedy's, verkochten 1.100 wapenhandelaars in het voorbije jaar genoeg wapens om een legertje van 56.000 man uit te rusten.

ONTSNAPPEN

Wetten en internationale verdragen zijn vaak zeer eigenaardige dingen. De oude wetgeleerden wisten al dat er voor de wetsformules nooit een volledig dwingend reden geldt, er zit altijd een tamelijk willekeurig element in, iets waar niet aan werd gedacht.

De vermoedelijke moordenaar van M.L. King kwam, toen hij in Londen werd aangehouden, uit Portugal. Waarschijnlijk had hij gemerkt dat « men » hem op het spoor was.

Onder grote publieke belangstelling werden te Benin in Nigeria twee officieren van het nigeriaanse leger terecht gesteld wegens moord op 4... biafraanse burgers. Intussen zijn tienduizenden Biafranen door Nigeria omgebracht of in de hongerdood gedreven...

ALI HADOEM

Ali Hadoem is een ongelukkig man. Hij is de leider van de nog altijd verboden kommunistische partij van Irak. Enkele jaren geleden was hij een belangrijk man, iemand die door Moskou zorgvuldig in de pekel werd gehouden in afwachting van het ogenblik dat het Iraaks regime onder de mokerslagen van het Kremlin zou bezwijken en dat de emigrant een rol zou kunnen gaan spelen in zijn vaderland. Dat ogenblik ligt voor Ali Hadoem tans echter verder dan ooit in een onzekere toekomst. Als vrij onbelangrijk toerist reist hij heen en weer tussen de hoofdsteden van de oosteuropese landen, in de hoop dat er eens een kommunistische regering zich over hem zou ontfermen en hem op enigerlei wijze steun zou verlenen. IJdele hoop! Zelfs « de stem van het Iraakse volk », die over de antennes van de Roemeense, de Bulgaarse en de Oostduitse staatsradio de theorieën van Hadoem naar Bagdad uitstraalde, werd sinds geruime tijd het zwijgen opgelegd.

Oorzaak van Ali Hadoem's ongeluk is een koerswijziging in de Sovjetpolitiek ten overstaan van Irak. In het begin van de zestiger jaren waren de verhoudingen tussen Bagdad en Moskou uitstekend: Irak stond bovenaan het lijstje van de ontwikkelingshulp der Sovjets. De goede verhoudingen werden verstoord door het feit, dat de Baath-partij de al te sterk geworden kommunistische invloed begon in te dijken. Moskou gaf vanaf februari 1963 groen licht voor de radio-uitzending « de stem van het Iraakse volk », die vanuit de volksdemocratieën de revolutie in Irak begon te prediken. De Iraakse studenten, die in het kader van de ontwikkelingshulp aan Russische universiteiten kursussen liepen, werden ofwel het land uitgezet ofwel ingepikt voor opleiding en training in illegale activiteit en partijwerking. Dat was de grote tijd van Ali Hadoem: het Kremlin had niet alleen een Iraaks apparaat en een op Irak afgestemde propaganda, het had daarenboven een kandidaat-leider — een soort hoofd van een emigrantengereguleerder — die als sleutelfiguur en als uithangbord kon fungeren. Maar dat is verleden tijd!

Het lot van Ali Hadoem laat ons eigenlijk onverschillig: het verschilt in niets van dat van ontelbare suppoosten van het communisme, die geslachtloos worden op het altaar van het Russisch staatsnationalisme. Sinds het spektakulair akkoord dat Hitler en Stalin in 1939 sloten — akkoord dat de niet-Russische kommunisten aanvankelijk met verbijstering sloeg en hen overleverde aan de grootst mogelijke verwarring — hoeft wel niet meer onderstreept te worden dat, wie zich inspant voor het communisme,

zich van vandaag op morgen kan terugvinden in de ongezellige positie van een belachelijke pion op het neo-tsaristisch schaakbord.

Wanneer we dan toch aan Ali Hadoem een kroniek wijden is het, omdat zijn uitschakeling gepaard gaat met een veel erger en een veel ontrender verraad: dat aan de Koerden.

Dit moedige voor-aziatische volk van twee en half miljoen zielen, dat hoofdzakelijk in het gebergte tussen Armenië en de Eufraat verbeten blijft doorvechten voor zijn vrijheid en onafhankelijkheid, is al vaker de speelbal geworden in de strijd tussen de grootmachten. Zoals men weet leven er Koerden zowel in de Sovjet-Unie als in Iran, Turkije en (hoofdzakelijk) Irak.

Zoals op vele andere plaatsen en ogenblikken in de wereld probeerde Rusland zijn belangen te enten op de strijd van de nationale minderheden, in casu de Koerden. De Koerdische vrijheidsstrijders in Irak werden geholpen met wapens en propaganda; de bevrijding en de vereniging der Koerden werd officieel ingeschreven op het verlanglijstje van de Russische buitenlandse politiek. Radio Peyk-e Irak wijdde het grootste deel van zijn zendtijd aan de Koerden en aan propaganda voor een vrij en verenigd Koerdistan.

Daaraan kwam een einde in 1966. Moskou hernam het programma van ontwikkelingshulp ten bate van Irak, Warschau pakte uit met een grootscheepse technische steun, in Oost-Berlijn werd een Iraaks konsulaat geopend en zelfs Noord-Korea knoopte diplomatieke betrekkingen met het zopas nog verafschuwde Iraaks regime aan. Het Kremlin had keihard geoordeeld dat zaken doen uiteindelijk — gelet op de stabiel geworden verhoudingen in de voor-aziatische ruimte — realistisch is dan volkeren bevrijden: de politieke koerswijziging was het gevolg van de grote Russische petroleumdorst.

Gedaan dus met steun aan de zaak der Koerden. Radio Peyk-e Irak nam afscheid met volgende boodschap: « lieve Koerdische luisteraars. Vanaf morgen zal onze stem u gedurende onbepaalde tijd niet meer bereiken. We hopen, dat niemand in de bevrijdingsbeweging ons dat kwalijk zal nemen ».

« Kwalijk nemen » doen de Koerden het eigenlijk niet. Ze zijn al vaak verraden door de grootmogendheden, dat ze dit er maar op de koop toe bijnemen. Ze zijn in ongeluk en strijd wijs geworden. Wijzer dan sommige andere volkeren en minderheden, die nog geloven in de onbaatzuchtige, « revolutionaire » hulp van Moskou. A.N. Tovano.

ve. om een Duitstalige krant in leven te houden. Jarenlang zelfs een dagblad, maar in het kader van de anti-volkse politiek van de Novotny-groep werd het noodgedwongen een weekblad. Er was zoezegd niet genoeg papier beschikbaar. De « Volkszeitung » heeft ook abonnementen in Ullbricht-Duitsland. Sinds de meer vrije koers in Tsjecho-Slovakije gebeurde het wel eens meer, dat de lezers hun blad niet ontvingen. Eerst werd als uitvlucht meegedeeld dat de administratie van het blad in fout was, daarna dat de verdeler (de partij-instantie in Berlijn) het blad niet vrij gaf. Nu is het masker volledig gevallen: de « Volkszeitung » werd door Ullbricht verboden.

De « Volkszeitung » zelf meent nu, dat de eigen lezers dan maar best ook geen bladen uit het Ullbricht-rijk meer zouden lezen.

RECHTSSTAAT ?

Toch had hij er voordeel bij gehad in Portugal te blijven en zich daar te laten arresteren.

Van uit Engeland kon hij volgens de verdragen uitgeleverd worden, en dus eventueel worden terecht gesteld. Krachtens een reeds 60 jaar oud verdrag levert Portugal echter niemand meer uit, die kan terecht gesteld worden. En Portugal heeft zelf al in 1867 de doodstraf afgeschaft.

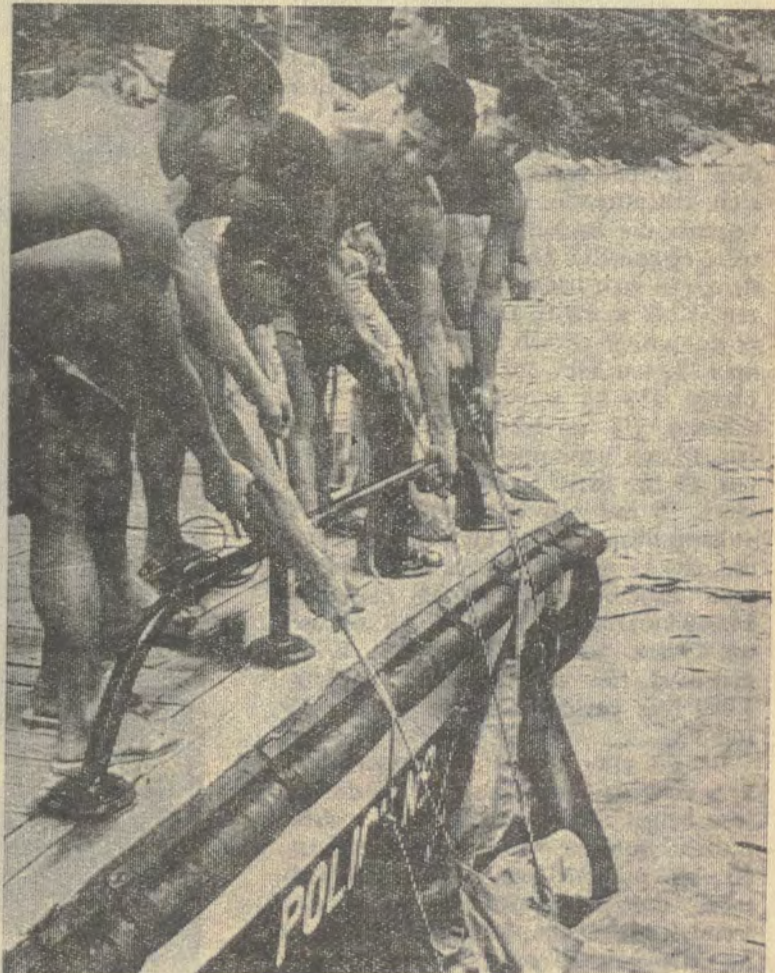
Aangehouden worden in Portugal had voor de vermoedelijke moordenaar heel wat voordeel meegebracht: het had zijn leven gered ...

« VOLKSZEITUNG »
VERBODEN

Niet zo heel veel West-Europeanen zullen zelfs maar vermoeden dat er in Tsjecho-Slovakije nog altijd genoeg Duitsers le-

Niet alleen wettelijke verhoudingen en een algemeen aanvaard worden in het eigen land en de erkenning door een voldoende aantal buitenlandse machten maken van een land een rechtsstaat. De bestaande wetten moeten ook over het algemeen door de normale burgers onderhouden worden, ten minste in grote lijnen. Zo niet lijkt een staat op een groep in oorlogstijd, waar méér de macht dan het recht heerst. De voorzorgsmaatregelen die de autoriteiten in Los Angeles inderdaad moeten nemen om het leven van de moordenaar van Robert Kennedy te beschermen, roepen de vraag op of daar wel een rechtsstaat bestaat. Er werden 20.000 dollars (een miljoen bfr.) voorzien voor: een gepantserde cel, een gepantserde gang naar de gerechtzaal, gepantserde bescherming in de zaal voor de beschuldigde, de rechter en juristen.

Allemaal heel goed, maar ook heel bedenkelijk!

Te Hongkong spoelen voortdurend naakte lijken aan, soms vreselijk verminkt. Het is nu praktisch zeker dat het om mensen gaat die tijdens gevechten tussen voor- en tegenstanders van de kulturele revolutie in de zuidchinese provincie Kwantoeng om het leven kwamen.

inderdaad, een dierentuin heeft geen koelissen. « Achter de schermen » is evenmin juist. Het klinkt in zijn geheimzinnigheid pejoratief en schermen staan er in een zoo ook niet. Met onze titel bedoelen wij enkel dat we even dieper ingaan op de uiterlijkheid die het publiek als « dierentuin » ervaart. Directeur Walter Van den Bergh, een aangenaam en gevoelvol prater, loopt trouwens niet zo hoog op met het oordeel dat het publiek zich van zijn ervaringen vormde, een oordeel dat al te dikwijls een verkeerd beeld van de zoo deed ontstaan : « Onze tuin is veel meer dan een expositie van beesten. Wij beroven de dieren niet van hun vrijheid om ze als kurioziteit te tonen, dat zou misdadig zijn. Wel willen wij een levend, dynamisch natuurhistorisch museum zijn waarin we de dieren zo goed mogelijk in hun natuurlijk milieu aan het publiek voorstellen. De dierentuin is tegelijk een wetenschappelijk en vulgariserend centrum. Het moet ons meer kennis van en daarmee samenhangend meer liefde voor de natuur bijbrengen ». De heer Van den Bergh zei ons dit niet zo letterlijk, maar zijn pleidooi voor een juister begrip van het domein dierentuin kwam daarop neer. In een reeks van 2 artikels wil « WIJ » meehelpen aan het vormen van dit begrip. Gewoon omdat het bitter nodig is. Immers, in deze tijd van rationalisatie en industrialisatie geraakt de belangstelling voor de natuur maar al te zeer op de achtergrond. Het oplossen van parkeerproblemen is niet het oplossen van de problemen die de leefbaarheid van deze wereld gelden. Wij bedoelen dat wij het fijn vinden, in volle stadscentrum desnoods minuten te verliezen om de noorse fjordenponny's voorrang te geven. Deze paardjes trekken enkele malen per week doorheen het antwerpse stadscentrum met een lading voedsel voor hun kollega's in de zoo. « Met vrachtwagens », zegt de heer Van den Bergh, « zou het natuurlijk vlugger en goedkoper gaan. Maar er zijn antwerpse kinderen die nog nooit een paard gezien hebben ».

ETEN EN DRINKEN

De antwerpse Zoo en de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde die er verantwoordelijk voor is, bestaan 125 jaar. Ondanks het totale verlies van de verzamelingen en de verwoestingen tijdens twee rampzalige oorlogen is de antwerpse zoo een van de mooiste en meest volledige dierentuinen ter wereld.

Hiervoor verdienen beheerraad en aandeelhouders, voor wie de liefde voor natuur en dier meer waard is dan de uitkering van dividenden, een jubileumpluim (al was er — gelukkig in het verleden — al eens wat aan te merken op de taalpolitiek van de Koninklijke Maatschappij). De Maatschappij en de belanghebbenden zijn trouwens zo trouw aan hun opdracht (het bevorderen van de zoölogische wetenschappen en de aanmoediging van het onderwijs en de volksopvoeding) dat alle inkomsten, met inbegrip van de noodzakelijke subsidies, in hun geheel besteed worden aan de uitbouw van de instellingen.

Dat deze uitbouw en de instandhouding van het verwezenlijkte een financiële krachttoer is, blijkt wel uit de inventaris die in het voorjaar van 1966 werd opgemaakt. Op dat ogenblik stond de zoo in voor het welzijn van 6.562 dieren (1.142 soorten). De voeding van deze scheppingsgenoten komt per jaar neer op : 330 ton hooi, 132 ton stro, 30,5 ton klaver, 840 kg wilgenbast, 2 ton rendiermos, 118 ton bieten, 28 ton wortelen, 16 ton aardappelen, 38 ton groenten, 41 ton fruit, 16 ton brood, 62 ton vlees, 76 ton vis, 120 konijnen, 2.700 guinese biggen, 6.000 kippen, 6.000 ratten, 200 kg mosselen, 1.500 kikkers, duizend hagedissen, 3.400 kg garnalen, 14.000 krekels, 16.000 eieren, 8,5 ton tarwe, 29 ton haver, 38 ton maïs, 5 ton maïsmeel, 156 ton gemengde voeders, 1.000 liter gevitaminiseerde melk, 45 ton vis.

Bij dit alles komen nog massa's lekkers voor de fijnproevers en zij die alleen belust zijn op specialiteiten : drieduizend muizen, tweeduizend duiven, 25 kg miereneieren, 114 kg meelwormen, duizend sprinkhanen, duizend wandelende takken, 3.500 wasmotten, 50 kg gedroogde vliegen, 50 kg gedroogde daphnias, 4.000 kg zwarte zonnebloem, 1.500 kg aardnoten en 4.000 speciaal gekweekte vissen.

Ook krachtvoerders worden gretig binnengeslokt : betterfood (62 kg), gemalen oesterschelpen (80 kg), melkpoeder

(1,5 ton), 436 doosjes Libby's melk, 100 kg honing, dextrose (92 kg), gist (750 kg), mineralen (500 kg), vitakalk (200 kg), levermeel en vleeskorrels (100 kg), levertraan (300 liter).

Verder vermeldt de gastronomische kaart van de zoo : tubifex, steurkrab (300 kg), negerzaad, paniszaad, kempzaad, gepelde haver (600 kg), boekweit (500 kg), weegbree, lijnzaad (500 kg), koolzaad, havermeel, soja, wikken, maïs-vlokken, zemelen (1,5 ton) sorgho (3 ton), rijst, roggemeel, gierst, enz...

WAT HET ALLEMAAL KOELISSEN IN DE KOELISSEN

Wat dit alles in geld betekent laat zich niet raden. Daarbij komt een uitgebreide staf van personeel en daarenboven richt de Maatschappij meer dan 80 kulturele manifestaties per jaar in. Misschien dat de som van dit alles wel een geldige verontschuldiging is voor het feit dat een toegangsticket nu niet precies gratis is. Immers, in heel deze kos-

tenshets zijn de sommen voor research en wetenschappelijk werk niet inbegrepen. Het wetenschappelijk werk gaaf trouwens heel wat verder dan louter studie. De zoo heeft ook een taak ter instandhouding van de natuur. In vele gebieden verspreid over de hele wereld worden talloze diersoorten in hun bestaan bedreigd.

Niet alleen de genadeloze jachten, ook de uitbouw van de menselijke levensruimte en allerhande toestandswijzigingen brengen met zich mee dat bepaalde en vaak unieke diersoorten zich niet meer kunnen handhaven en met uitsterven bedreigd worden. In deze gevallen kan de zoo ervoor zorgen dat bepaalde exemplaren van diersoorten bewaard blijven en wel zo, dat zij later in hun natuurlijk kader opnieuw kunnen geïntegreerd worden.

Andere activiteiten die met enorme financiële inspanningen gepaard gaan zijn o.a. het natuurhistorisch museum als logische aanvulling van het levende museum, de unieke wintertuin met zijn tropische vogels en de didactische dienst.

Een minder gekend initiatief van de Maatschappij is de verwezenlijking van het natuurreservaat « De Zegge » tussen Lichtaart en Geel, in het hartje van de Kempen. Hier werden 45 ha rietland, modderpoelen en zure weiden gered van spekulatieve grondverkaveling en natuurmoord... en samen met de grond een schat aan plant- en diersoorten, die anders onvermijdelijk voor goed verloren waren geweest. De diersoorten die aan dit initiatief in de streek hun voortbestaan danken zijn : de snor, de sprinkhaan, de rietzanger, het blauwborstje, de rietgors, de kleine karakiet, de smiet, de pijlstaartend, de slobeend, de watersnip, de kwartelkoning, de purperreiger, de bruine en grauwe kiekendief en de heel zeldzame nachtelijke roofvogel, de velduil.

Vele factoren beperken de antwerpse zoo in haar mogelijkheden. De voornaamste faktor is wel de enorme immobiele waarde van de omliggende bouwgronden, zodat de dierentuin onmogelijk te Antwerpen zelf kan uitgebreid worden. In 1956 kocht de Maatschappij te Muizen bij Mechelen het domein Planckendaal (36 ha), voornamelijk als rust- en kweekstation voor talrijke dieren die

er voorlopig of definitief verblijven. Dit publiek toegankelijk, uniek mooie decor is een rijke aanwinst voor de mecheelse agglomeratie die door haar uitbreiding ook stilaan maar zeker van haar natuurschatten beroofd wordt.

VUUR EN WATER

Buiten de voeding stelt de zoobevolking ook andere problemen. Voor elk dier moeten enerzijds de levensvoorwaarden maximaal natuurlijk herkreëerd worden, terwijl anderzijds ook de bezoeker de verzameling zo goed mogelijk moet kunnen observeren. De meer dan 40 gebouwen te Antwerpen zijn dan ook voorzien van een verwarmingsinstallatie, elektriciteit, gas, water en een hygiënische riolering. « Water en vuur » zijn in de dierentuin even belangrijk als voedsel.

Voor de verwarming zijn 26 ketels in nagenoeg permanent gebruik, met als onkostenpost 300 ton steenkool, 750 ton stookolie en een even indrukwekkend aantal kubieke meter gas. Daarenboven eist de verwarming de voortdurende aanwezigheid van een staf technisch personeel. Een enkele warmteonderbreking kan voor sommige dieren een fatale afloop hebben.

De zorgen die dit meebrengt, kan door enkele feiten voldoende geïllustreerd

KOST

SSSEN VAN DE ANTWERPSE DIERENTUIN

worden. Het water in de verblijfplaats van de nijlpaarden moet om de twee dagen ververs worden. Twee watertanks met een gezamenlijke inhoud van 100 m³ en verwarmd met gasbranders, brengen het water op 22° C. Dit betekent een gemiddeld verbruik van 10.000 kubieke meter gas per maand (valt de verwarming geheel of gedeeltelijk uit en bedraagt de temperatuur van het water b.v. slechts 15° C dan weigeren de koningen van de Nijl halstarrig te water gaan en duwen helpt hierbij natuurlijk heel weinig).

Het totale waterverbruik van de dierentuin bedraagt 180.000 kubieke meter.

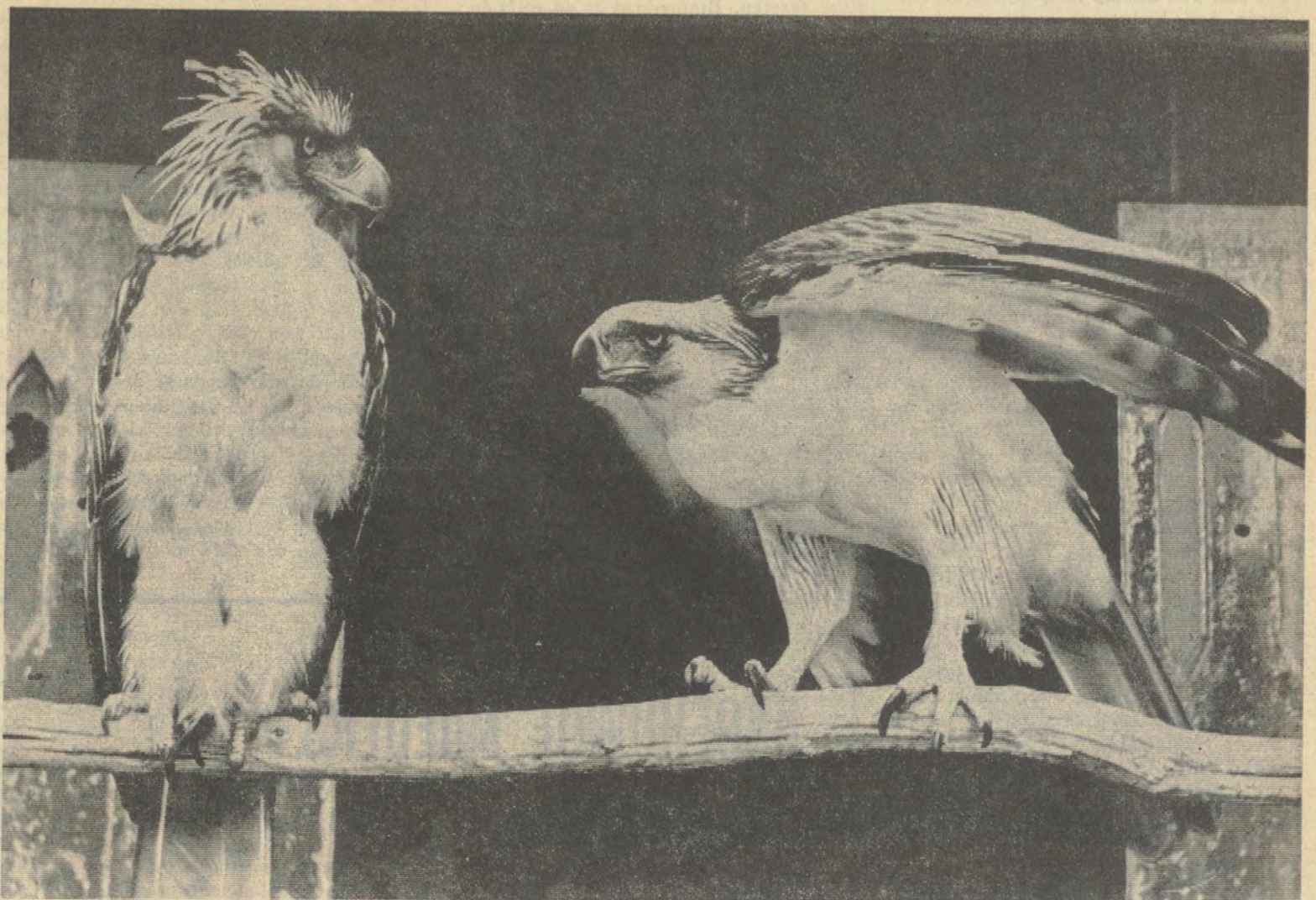
Voor de verspreiding zijn een onnoemelijk aantal kranen in dienst, kilometers toevoer- en afvoerbuizen, toezichtspullen, scheppputten, afvalputten en niet minder dan 4 kilometer riolering.

Bij gelegenheid van zijn jubileum (25ste lustrum) is men in de antwerpse dierentuin begonnen met de bouw van een wel heel ambitieus project: een totaal nieuw kompleks voor roofdieren, beren, insecten, roofvogels en nachtdieren. Vooral deze laatsten stellen wel enkele problemen. In de dag slapen zij... en toch moet het publiek ze in « aktie » zien, zodat hun levenscyclus moet omgeschakeld worden. De kosten van dit gebouw zullen in totaal meer dan 45 miljoen frank bedragen, waarvan 25 miljoen door staatsubsidie vergoed worden.

Er zijn aan het wat de Amerikanen « running of a zoo » noemen, nog vele andere problemen. Er zijn ook genoegens aan. Meer dan 180.000 scholieren bezoeken jaarlijks de dierentuin, honderden Antwerpenaars hebben een abonnement en velen kunnen zich zelfs verheugen in de vriendschap (gekocht door geduld en snoepjes) van hun lievelingsdier. Sommige oppassers slagen er in, « hun » tijger te laten spinnen (als een poes in stereofonie) van genoegens.

De problemen wegen tegen de genoegens op. Ooh voor de bezoeker. Waarom dan eens niet een vrije dag in de dierentuin doorbrengen? Misschien krijgt u wel een knipoging van een panter... wat nog geen reden is om de hand strelend door de tralies te steken.

NIC VAN BRUGGEN.

BIJ DE FOTO'S

Dit algemeen zicht op de tuin levert meteen het bewijs dat de antwerpse dierentuin ook botanische schatten herbergt. De bloementoer van de zoo wordt per jaar driemaal vervangen.

De reptielen zijn nu niet precies de vriendelijkste, maar soms wel de mooiste gasten van een dierentuin. Deze boa-variëteit, de Hondskopslang, leeft in een kooi die een zo nauw mogelijke reproductie is van zijn ideaal levensklimaat.

Een tijger is uiteraard geen katje om zonder handschoenen aan te pakken.

Zelfs wanneer bepaalde oppassers met sommige dieren op vriendschapsbetrekkingen raken...

Waar er voor de meeste bezoekers naar gestreefd wordt om hun natuurlijk milieu zo getrouw mogelijk te herscheppen, is dit voor de roofvogels een moeilijke taak.

DE SPELENDE MENS

Er zijn geen kinderen meer. De kleinste kleuter moet een halve ingenieur zijn om het speelgoed te bedienen dat hij van Sinterklaas heeft gekregen: de elektrische trein, de wagen op batterijen, de racebaan, de sprekende pop, die bovendien nog kan lopen ook, al geeft een hypermoderne vader aan zijn dochter liever een robotje. Zelfs het kermisplein is een wereld van technische wonderen. Waar is de oude paardemolen? Zodra het kind de mondigheid van de tiener verwerft, loopt het rond met een eigen transistor, het hangt aan een automatisch geldspel te schudden of rond een juke-box. De moderne mens kan zich gewoon niet meer ontspannen: hij komt doodmoe thuis van zijn vakantie, staat vol ongeduld te trappelen in het rijtje voor de bioskoop en de zoveelste combinatie van seks en geweld. Zijn weekeinden brengt hij door in zijn wagen tussen een heleboel andere wagens, op weg naar zee. De dancings zitten vol mensen met dooernstige, verveelde gezichten. De mensen zijn altijd zo vreselijk moe.

Vroeger, vroeger dan was het anders! Neem nu onze voorouders. Zij gingen op zondag rustig een kaartje leggen na de mis, trokken in jolige bendes naar de kermissen in de buurt of, in de vasten naar een of ander donderend vastensermoen. In de lente waren er spetterende meiboomplantingen. Teder huwelijk was een feest voor de hele buurt. Zij konden keuvelen op de huisdremmel of op het bankje onder de linde. In de stad was er variëteit en op het dorp een cirkus af en toe. Een keer per jaar een uitstap naar de zee en tussenin een bedevaart met nougat en zwarte bollen.

De renaissance mensen kenden het hoofs plezier van reidansen en steekspelen, van overdadige maaltijden en intieme badstoven. De middeleeuwer was geboeid door troebadoers en koordansers, goochelaars en goudmakers.

De heiligen werden uitbundig gevierd door gilden en ambachten; dank zij de overvloed aan kerkelijke feesten, hadden de mensen ongeveer de helft van het aantal werkdagen vrijaf. Voor de ridders was er af en toe een oorlog, tenminste in het goed seizoen, en de grote zondaars werden voor een paar jaar op reis gestuurd. En dan de Romeinen. Hoe dikwijls hebben wij hen keihard veroordeeld om hun «panem et circences» maar hoe dikwijls hen om dat brood en spelen in stilte benijd. In onze verbeelding zien wij de huilende massa in het cirkus bij de wedrennen; wij horen het bulderend gelach rond de pantomimespelers. Wij zijn aanwezig in het van spanning trillende amfiteater: in de witte kuip vol zonlicht schittert het kuras der gladiatoren. Daar wijst de duim van de keizer omlaag... Maar nu kijken wij niet meer, want dat bloed vinden wij er teveel aan. Zo wreed zijn wij niet en wij houden het liever bij de Grieken: de lenige, geöliede lichamen van de lopers en de worstelaars, de trillende speren en de vliegende diskus. Wij kijken geboeid naar de tragische Antigone en naar de vernederde Elektra.

Maar is dit heimwee wel verantwoord? Jean Anouilh heeft ook een Antigone, wij hebben de film Elektra van Kokoyanis. Er zijn nog altijd olympische spelen, al kan de atletiek op onze dagen niet de grote massa boeien zoals dat bij de Grieken het geval was. Maar onze sporthelden worden net zo hoog geschat als in de oudheid. Hoeveel miljoenen worden niet betaald voor een goed voetballer? Het voetbal heeft tegenwoordig de plaats inge-

nomen van het gladiatorenspel. Er is ongetwijfeld weinig onderscheid tussen de laaiende massa op een wedstrijd voor de Europa-cup en die in het kolosseum. Er is wel minder bloed in de arena. Om dat te zien hebben wij de film. Zouden de Romeinen onze Bonnie en Clyde niet erger vinden dan hun eigen wreedheid?

Wij hoeven geen grote zondaars te zijn om op reis te gaan naar Spanje, Rome of het heilig land. De vakantie krijgen we toch, ook zonder de kerkelijke feesten. Binnenkort is er zelfs in het onderwijs ook vijf dagenweek. Liedjeszangers zijn er genoeg, en wij hoeven er geen halve winter op te wachten: wij hebben ze steeds ter beschikking op fonoplaaf of op de radio. De showbusiness draait als nooit te voren en per slot van rekening, kunnen sirtaki of shake best opwegen tegen die stijve reidansen en de lekker ouderwetse volksdans. Wij vinden altijd ergens een gelegenheid om feest te vieren; wat wij missen aan gezelligheid in de buurtgemeenschap, wordt ons ruimschoots vergoed door verenigingsleven en vriendenkring.

Wij hebben het alleen maar moeilijk om te kiezen. Er is zoveel gelegenheid om ons te ontspannen dat wij er moe van worden, wij in dit kleine drukke land en al die miljoenen op onze planeet. Dan hebben wij lak aan al die beschaving. We verzamelen ons kroost

Kroonprinsessen zijn bij tijd en wijle (men beweert zelfs vaker dan gewone stervelingen) «spelende mensen», zoals hierboven «Trix» van Nederland met haar zoon Willem-Alexander van Oranje.

en we trekken naar «de bossen». Vanaf de autoweg zien we de wolken leunen op de ronde ruggen van groen. heerlijk rustig, van uit de verte. Naarmate je dichterbij komt, wordt het steeds minder, op het asfaltweggetje schuiven de auto's als eenden op een rijtje langs. Je wil een weggetje inslaan. Een bord roept uit. Privaat! Ergens in de diepte blikkert een middeleeuwse-burcht-in-aanbouw. De kinderen zeuren of we nu bijna aan de bossen zijn? En waarom we dan hier lopen? Je graait ze van de rijweg, een beetje zenuwachtig, ook al vanwege de nieuwe prikkeldraden. Hebben ze dat nu ook weer verkaveld? Is dat hier jachtterrein geworden? Ergens moet toch nog een perceeltje toegankelijk zijn. Uiteindelijk vind je er een, hetzelfde dat iedereen uiteindelijk vindt, de zonnebaders, de slapers en de vrijers. Als je daartussen ook je eigen kroost gebost hebt, kijk je om je heen. Naar de rieten daken die hier en daar tussen de bomen schemeren. Daar is het volkomen stil. Daar hebben twee kinderen een heel bos voor zich. Het park van een stad met vijftigdui-

zend inwoners is niet eens zoveel groter. En plots hebben wij genoeg van dat park en van dit restantje bos. Het liefst zouden wij helemaal alleen zijn, op een plekje in de zon, waar het heerlijk stil is, waar je enkel het ruisen hoort van de wind, het krijsen van meeuwen boven de branding.

En we gaan naar zee. Allemaal. We gaan naar Miami-beach, St. Tropez of Hawaï, of gewoon naar Blankenberge. En overal vinden wij hetzelfde: mensen die zich koesteren in de zon op een heel klein plekje. Het kan ook niet groot zijn. Er zijn zoveel mensen die een plekje willen. Het is ook niet stil, met al die radio's en al die verkopers. Maar de kinderen spelen en de grote mensen ook: met ballen en hoepels en steentjes, net als in de oudheid, in Amerika net als in Polynesië. Onze goede aarde heeft overal stranden: ten slotte hebben wij 2/3 water en maar 1/3 kontinent. En overal aan de randen van dat kontinent speelt de mens in de zon, vandaag net als vroeger. Daar zijn wij allemaal weer heerlijk primitief.

Nelly MAES

ONGEHUWDE MOEDERS

In de Ver. Staten van Amerika zit men bijzonder verveeld met het probleem van zwangerschap bij schoolgaande meisjes. Volgens de statistische gegevens is één op de zes tieners-meisjes zwanger als ze trouwen.

Nog vele scholen wijzen ongehuwde zwangere meisjes onmiddellijk de deur. De jongste jaren is er in verscheidene grote steden een beweging ontstaan om deze verstoten meisjes op te nemen zodat zij hun studies kunnen voortzetten, waardoor zij la-

ter zelf voor hun onderhoud en dat van hun kind kunnen instaan en ze niet aangewezen zijn op de financiële steun van derden.

De bekendste school is zeker wel de «Webster School for Girls» in Washington, die voor 3 jaar werd geopend en sedertdien reeds 250 meisjes heeft opgeleid. Haar doel is de zwangere meisjes toe te laten hun onderbroken opleiding verder te zetten zodat ze later een goedbetaalde job kunnen vinden. Deze meisjes vinden

meestal werk als stenotypisten of kantoorbedienden. Meisjes echter, die deze school niet bezochten, vinden gewoonlijk slechts gelegenhedswerk.

De leerprogramma's komen overeen met deze van de gewone scholen, alleen worden extra cursussen voor babyverzorging gegeven. Een privé-dokter is aangesteld die de meisjes elke week onderzoekt.

Mede door deze speciale scholen worden de «teenager-moeders» terug ingeschakeld in de maatschappij en komen zij deze tragische gebeurtenis in hun jonge leven beter te boven.

Een dokter vertelde uit zijn praktijk: «Vroeger wanneer de meisjes uit de verloskamer kwamen, was hun eerste vraag wanneer ze terug bij hun vrienden mocht en. Nu is hun eerste vraag: wanneer mag ik terug naar school».

JOZEF DELEU EN FRITS NIESSEN

FRANS VLAANDEREN

Allen die te maken hebben met kultureel werk in Vlaanderen kennen de ijverige Jozef Deleu (Rekkem — West-Vlaanderen) als hoofdredakteur van het algemeen-nederlands driemaandelijks kultureel tijdschrift « Ons Erfdeel » (het moet thuis-horen bij de lektuur van ieder bewust Nederlander en Vlaming) en met A. Demets en L. Verbeke één van de gezaghebbende vlaamse kenners van Frans-Vlaanderen die het daar « ook doen ».

De nederlandse co-auteur F. Niessen is leraar Nederlands en actief verdediger van de vlaamse strijd in Nederland.

In hun Woord Vooraf zeggen de auteurs ons waarom zij aan de benaming « Frans-Vlaanderen » de voorkeur gaven, ofschoon zij toegeven dat deze term voor discussie vatbaar is.

Behandeld worden in twee hoofdstukken « Land en mensen », een uitstekende beschrijving van de socio-kulturele en taalkundige situatie op heden en « Geschiedenis van Frans-Vlaanderen tot en met de aanhechting ».

Het verdere hoofdstuk over de eigenlijke taalstrijd verschaft ons een aangrijpend overzicht van de repressie van onze taal en van de vlaamse verdediging. Het beruchte proces (1945) tegen het Comité flamand de France met E.H. J.M. Gantois wordt uitvoerig behandeld.

Verder wordt uitgewijd over de evolutie en de huidige toestand op taal- en kunstgebied en tot slot stellen en beantwoorden de auteurs de vraag « Zijn er perspectieven »?

Te citeren o.m. : « Het doel dat men zich in Frans-Vlaanderen moet stellen en dat volgens ons realistisch en haalbaar is — wanneer aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan — kan vrij kort geformuleerd worden. Het gaat erom de

tweetaligheid die in de Westhoek al bijna een eeuw bestaat, te handhaven. Wil het werkelijk tot een echt nederlands kultureel leven in het A.B.N. in Frans-Vlaanderen komen, dan zal dit moeten gebeuren door de medewerking van de franse autoriteiten. Het Nederlands zou in deze scholen als tweede taal toegelaten moeten worden, zoals dat in belgisch-Vlaanderen met het Frans het geval is ».

Persoonlijk moge ik in dit opzicht herinneren aan de stugge en weigerachtige houding van de franse regering die wijlen J. Kuypers mij in bijzonderheden heeft medegedeeld, n.a.v. zijn herhaalde tussenkomsten te Parijs en zulks niettegenstaande zijn officieel gezag als gevolmachtigd belgisch ambassadeur voor Kulturele Zaken en de vooraanstaande invloed van deze grote Vlaming en kultureel Grootnederlander in de Unesco.

Afgezien van dit logisch en volledig overzicht van het probleem dat de auteurs ons bieden is vooral belangrijk het perspectief in hetwelk de kwestie Frans-Vlaanderen benaderd wordt door deze actieve en praktische Vlaming en uiteraad « nuchtere Hollander ».

Op het eerste hoofdstuk « Waarom aandacht voor Frans-Vlaanderen? » moge hier dan ook verder worden ingegaan.

Het gaat ruim gezien om « de Nederlanders in Frankrijk » en niet alleen om taalbehoud. De zaak Frans-Vlaanderen « gaat ons allen aan », Nederlanders uit Noord en Zuid. Door een gezamenlijke inspanning van Zuid en Noord bevestigen en bevorderen wij meteen de integratie van de nederlandse stam.

Ook in het historische franstalige Flandre gallicante en in de reeds volledig verfranste streken leeft er een « esprit flamand », bruikbaar bruggenhoofd voor de nederlandse kulturele aanwezigheid in Frankrijk.

Het taalbehoud in de nog deels nederlandse sprekende Westhoek vormt een hoeksteen tot het contact van Frans-Vlaanderen met het oude moederland. Er is in dit opzicht slechts doelmatig werk te verrichten door een vanuit Nederland en België ondersteunde legale kulturele actie waarbij de Frans-Vlaamingen als vrienden en niet vanuit de hoogte mogen benaderd worden.

De werking in Frans-Vlaanderen vindt haar plaats in de algemeen franse beweging naar regionale herstructu-

ring van Frankrijk die zich verzet tegen het parijse centralisme; zij vindt haar rechtvaardiging in de noodzaak tot contact tussen de « staats »grensgebieden in een te integreren Europa. Een kultureel die zich wil affirmeren en inwendig naar een hogere ontplooiing streeft, moet al haar grensgebieden verdedigen en mag zich niet aan de klaagmuur in het defensief laten dringen.

Naast de lezenswaardige behandeling van de stof bevat de publikatie van Deleu en Niessen een belangrijke kronologisch overzicht van de belangrijkste data van de frans-vlaamse geschiedenis vanaf 1110 tot heden en tevens enkele essentiële dokumentaire bijlagen met een volledig personen-register en uitvoerige literatuurlijst.

Twee schematische kaarten illustreren de stelling van de auteurs om de kwestie Frans-Vlaanderen geografisch ruimer te stellen dan de nog deels Westvlaams sprekende Westhoek.

Het hoeft niet gezegd dat wij de lektuur en de verspreiding van dit Campus-boek ten zeerste aanbevelen.

« Frans-Vlaanderen », J. Deleu en F. Niessen; Van In, Lier — Campusreeks nr. 6 1968 — 112 blz. — 70 fr.

VAKANTIE EN KULTUUR

Indien U tijdens Uw verlof in ons eigen land gaat rondtoeren dan hebt U ruimschoots gelegenheid ettelijke interessante tentoonstellingen te bezoeken.

Aan de vlaamse kust is er de retrospectieve Hubert Malfait, 70 geworden : eerlijk, expressionistisch werk, in het stedelijk museum. In de Kuraal organiseerde de Vlaamse Klub Kust een tentoonstelling van houtsneden van Victor Delhez, een vlaamse houtsnijder van europees formaat. U moogt dat niet missen!

Knokke's Casino pakt uit met « Schatten van het Surrealisme » met o.a. Max Ernst, Leonore Fini, Dorothea Tanning, Magritte, Labisse, Arp, Breton, Calder, de Chirico, Dali, Delvaux, Dominguez, Picasso, Miro, Messens, Moore enz. : een zeer interessant overzicht van dit boeiend verschijnsel in de kunst.

Brugge biedt drie tentoonstellingen : « Triennale » met als tegenpool « Kontrapunt » en « Vlaamse Simbo-

listen ». Twee tentoonstellingen van eigentijdse kunst en een van de merkwaardige symbolistische school in de vlaamse kunst.

Antwerpen moogt U niet verlaten zonder een kijk te nemen in de marmenzaal van de Dierentuin, waar de tentoonstelling « Het dier in de niet-europese kunst » tot 4 augustus plaats vindt. Ook de Hortiflora in het Nachtegalenpark is een bezoek waard.

Brussel biedt in de Albertina een expositie over het stripverhaal. Jammer genoeg is dat een bijna uitsluitende frankofone aangelegenheid geworden : voor de heren inrichters bestaat er inderdaad slechts één vlaamse striptekenaar ! Erger U dus niet in Uw verlof en laat dat links liggen. Ga liever naar Gaasbeek, waar in het kasteel oude kerkelijke kunst in het Pajottenland te zien is. Of naar Lier, naar het pas geopende Opsomer- en Timmermanshuis. Of nog naar St. Martens Latem, waar in het gemeentehuis de herinnering aan de fijnzinnige Albijn Van den Abeele wordt opgeroepen, de man die zijn dorp tot een kunstenaarscentrum uitbouwde.

Dat is een onvolledige invitatie, er zijn nog andere tentoonstellingen in Vlaanderen. Maar met hetgeen hierboven gememoreerd wordt kunt U alvast van veel schoons genieten.

Als protest tegen het herhaald ingrijpen van het parket hebben jonge kunstenaars dit beeld aan de Ravensteingalerij te Brussel met affiches beplakt. De ballonnen zijn het overschotje van de protestmanifestatie in het pelsi: van justitie...

dr. tony paaps:

"PRINS WILLEM VAN ORANJE"

De figuur van Willem de Zwijger heeft menig auteur geïnspireerd: historicus, romancier en dramaturg. Dat deze « vorstelijke rebel » echter in de Belgische schoolgeschiedenis niet zo mooi voorgesteld wordt, ligt bijzonder aan twee factoren. In de eerste plaats was — en is er nog steeds — de anti-nederlandse oriëntatie van de Belgische staat en diens politiek, die ook de geschiedenis verwrong en interpreterde naar haar schema van « après des siècles d'esclavages » en Caesars veel-misbruikte zin uit « De Bello Gallico » over de oude Belgen. In de tweede plaats was er het feit dat aan katholieke zijde van een sekteaire gelijkstelling van spaans-rooms en dus goed, nederland-protestants en dus slecht werd uitgegaan: een gelijkstelling die trouwens veel kwaad zou stichten en mede tijdens het bewind van Willem I het klimaat zou vergiftigen.

Gelukkig behoren deze onjuiste en onwetenschappelijke voorstellingen reeds sedert jaren tot het arsenaal der politieke sprookjes en is het dank zij mensen als Geyl, Gerretson, Delfos, Van Roosbroeck, Brans op het historisch-wetenschappelijke, en aank zij het vlaams-nationalisme op het politiek-ideologische vlak dat dit scheve beeld werd rechtgetrokken.

De naoorlogse periode was niettegenstaande Benelux niet bevorderlijk voor het heelnederlands besef. Langzamerhand drong het echter opnieuw door en stond bakken achter alle bestrevingen van literaire, artistieke, taalkundige en kulturele integratie. Mensen als Julien Kuypers, Fayat, Van Elslande spraken in die zin. Ook bij de katholieken was er sedert de tussenoerlogse periode heel wat veranderd, hoewel dr. Tony Paaps in de inleiding van het hierboven genoemde boek schrijft dat hij, toen hij Emmanuel de Bom van zijn opzet om over Oranje te schrijven op de hoogte bracht, als replek kreeg: « Ik ben nieuwsgierig dit te lezen: een katholiek priester gaat Willem van Oranje met simpatie benaderen! »

Wij zagen echter reeds hoe 25 jaar geleden het katholieke Davidsfonds een orangistisch-getinte roman over Egmont kon laten verschijnen, en wij herinneren ons het sukses van een boek als « De Vorstelijke rebel », ook in de katholieke boekrijen.

Wij mogen daarom wel besluiten, dat de heelnederlandse opvatting altans op het historische, taalkundige en kulturele vlak praktisch algemeen aanvaard wordt, afgezien dan een enkele late Belgisch-klerikale oprisping.

Nu zou het voor het boek van dr. T. Paaps een te kort doen zijn aan de erkenning van zijn wetenschappelijke waarde, indien wij het alleen vanuit een pedagogisch of « utilitair » oogpunt zouden beschouwen. Uit de ontleding van de feiten groeit een juist en duidelijk beeld van de echte Oranje, van de werkelijke achtergronden en bedoelingen. Slechts in een tijd waarin de religieuze tegenstellingen overbrugd worden, kan een van vooringenomenheid ontdane benadering gebeuren van een periode waarin deze tegenstellingen juist op hun scherpste waren.

Dat zij echter ook toen vaak overbrugd werden door de geest der Pacificatie, die het geestelijk kind was van Oranje, wordt door dr. Paaps aange-toond in dit interessante boek. Een uiteenzetting van de bijzonderste feiten uit die periode plaatst naast de politiek van Filips II de opkomst van Oranje en diens politieke bestrevingen. Dat de auteur dit op een klare, zeer bevattelijke en toch aangenaam-leesbare wijze gedaan heeft, getuigt voor zijn inzicht in die verwarde tijd en in de diversiteit aan religieuze, politieke en dinastische bestrevingen: « ce qui se conçoit bien... ».

De pacificatiegeest, « kind van Oranje », die de tegenstellingen op religieus en wijsgerig vlak wou overbruggen, is ook in het zuiden geen droom of fictie geweest en het boek spitst zich dan ook toe op die bewijsvoering. Dat dr. Paaps die haalt uit de streek waar hij woont en die hij kent — hij is pastoor op de Heuvel te Kalmthout — ligt voor de hand. Een opinie-peiling dus in een periode die 350 tot 400 jaar achter ons ligt? Inderdaad, maar de gegevens die voorhanden zijn, laten de historicus toe een kon-

kluzie te trekken. In de Noorderkempen en ook in Noord-Brabant hingen verscheidene dorpen af van de abdij van Tongerlo, zo o.m. de heerlijkheid Essen-Kalmthout. En nu nog zijn er parochies (o.m. Nieuwmoer) die door de « Witheren » van Tongerlo bediend worden. Dr. Paaps schetst o.m. de houding van de tongerlose prelaat Veltacker « als voorbeeld van brabantse trouw aan het Oranje-ideaal ». De houding van deze prelaat, de houding van Tongerlo en van de bevolking der hogervernoemde heerlijkheid was geen uitzondering, maar een type: « een studie die het globaal beeld oproept van onze brabantse abdijen uit de tweede helft der 16de eeuw zou ons onverwachte lichtpunten hieromtrent vertonen », zegt de auteur. De lijst uit het kalmthoutse gemeentearchief, met de opgave van verkochte huizen, hoeven en gronden is tekenend voor de vlucht naar het noorden van een deel der bevolking dat de spaanse « pardon » niet betrouwde, en van hun blijvende vestiging aldaar: een aderlating op alle gebied, die haar uitwerking zou hebben in het latere economische en kulturele verval der zuidelijke Nederlanden.

De houding van een bevolking, die zich door het religieuze fanatisme der Inkwisitie niet liet beïnvloeden en die van prelaten onzer abdijen, wier kato-

licisme een geest van broederlijkheid en verdraagzaamheid niet in de weg stond, kan best samengevat worden in de woorden die Anton Van Duinkerken Jan van Glymes in de mond legt: « Ik ben katholiek als de heren zo goed, doch ik koos de partij van Oranje ».

De doodgravers van Oranje's ideaal? Dr. Paaps somt ze op. Ze waren gisteren dezelfde als vandaag: waals separatisme, vlaams partikularisme, ideologisch fanatisme. De geesten waren niet rijp. Zijn

ze het nu? Een beter inzicht in het verleden en in de begane fouten, waarbij die van kortzichtigheid en horizontbegrenzing wel de zwaarste is geweest, moet ons doen nadenken over wat wij nu dienen te doen en te laten.

Een boek als dat van dr. Paaps kan ons daarbij helpen.

Het is daarenboven een belangrijke studie over Oranje en zijn tijd, een bijdrage tot een juistere situering van politieke figuren en politieke krachten. En misschien een aanloop tot een objectieve studie van de verhouding tussen de nederlandse bevrijdingstrijd en de geestelijkheid in de zuidelijke Nederlanden.

Paaps, dr. T., *Prins Willem van Oranje*, Uitgave « De Spijker », Stationstraat, Essen: 98 blz. — 120 fr.

De oostenrijkse surrealist Leherb trad bij de opening van zijn tentoonstelling te Saint-Tropez in het spoor van Dalí. Of hij even goed schildert als de Mefisto van het surrealisme is een andere vraag.

KRONIEK VAN EEN POVER MINNAAR

Het kan zijn dat er in ons land streken zijn die kwantitatief een groter bijdrage geleverd hebben tot onze literatuur dan het Waasland. Wanneer deze bijdrage echter namen bevat als De Pillecijn, Van Wilderode en Snoek — om diverse uitingen en generaties aan te halen — dan moet men zich niet tegenover elders ten achter voelen! Het Waasland kan echter op nog méér namen bogen dan de enkele die wij hierboven vermelden, en wanneer de in 1911 te Beveren-Waas geboren Leo Mets tans gehuisvest is te Zwiendrecht, dan is dat misschien een compensatie voor het heengaan uit zijn geboortedorp van de nu als « Kempenaar » gevestigde en als kempisch schrijver bekend geworden Emiel Van Hemeldonck.

Leo Mets debuteerde meer dan twintig jaar geleden en heeft sedertdien met steeds stijgende literaire vormkracht en technische kunde zijn plaats in onze romanliteratuur veroverd. Een achttal romans en verhalen bezorgden deze ex-onderwijzer (hoevelen moesten er na de oorlog niet van beroep verwisselen?) een verdiende literaire reputatie, ook al was elk schot niet altijd roos: maar welk romanschrijver kan dat zeggen?

In zijn jongste werk « Kroniek van een pover minnaar » bevestigt Leo Mets kompositorische en taalkundige vaardigheid. Het gegeven is niet nieuw maar de wijze waarop Mets het uitwerkt heeft, is dat wel. Of liever: de combinatie van een driehoeksgeval met een psychologische analyse en een misdaad.

In deze kroniek is de « kleine minnaar » eveneens een kunstenaar:

beeldhouwer Jan Verheyen, zoon van een rijk handelaar. Hij is klein van gestalte gebleven. Voor zijn werkelijk klein-blijven zijn Jans ouders verantwoordelijk, maar dan in een andere dan fysische betekenis. Zijn mislukkingen in het amoureuze zijn niet te wijten aan een tekort aan belangstelling van de zijde van het zwakke geslacht, maar wél aan zijn schuchtheid. Achtereenvolgens heeft hij min of meer — meestal min dan meer — geslaagde ontmoetingen met vrouwen. Zij brengen allen iets, ze weken allen iets los in hem — en na een van hen is hij veranderd: « een Jar die geen Jan tje meer was kerde naar huis terug ». Dan huwt hij een vrouwtje zonder veel hersens dat spoedig een gemakkelijke prooi wordt van een rokkenjager. Jan is zich bewust van de verhouding tussen zijn vrouw en zijn vriend — en in een uiterste poging tot zelfbevestiging

schiet hij zijn vrouw neer. Wanneer hij zich op het politiebureau gaat aanmelden, gelooft men hem niet eens.

— Een driehoeksgeval? Men zou het zo kunnen noemen, ware er niet de figuur van de kunstenaar zelf. De tragische mens, meer nog geestelijk dan lichamelijk klein gehouden, wil zich uit deze kleinheid bevrijden in een dubbele konfrontatie: met de kunst en met de vrouw. Slaagt hij in het eerste en mislukt in het tweede? Het proces na de aanslag op zijn vrouw — die geneest en komt getuigen voor hem — brengt ook zijn vrienden voor de getuigenstoel, die nu met een andere dan de « kleine » minnaar geconfronteerd worden.

De kompositie is zonder nieuw te zijn, toch een vondst voor een kroniek wier kronologische rechtlijnigheid nu rustpunten vindt, nieuwe vertrekpunten in de gedachtenflitsen en herinneringen van de hoofdfiguur in de gerechtzaal. Zo wordt telkens een nieuwe episode, een nieuw figuur, of een nieuw feit geïntroduceerd.

Mets' proza is, zonder te overdadige opsmuk, toch niet ontdaan van een beeldrijke warmte en het beeld is zeer dikwijls nieuw en typerend.

Mets bewijst met zijn werk dat de moderne roman nog andere wegen uit kan dan een hoe langer hoe eklektischer « literatuur voor professoren ».

Leo Mets: « Kroniek van een pover Minnaar »; Boekengilde De Clauwaert, Kessel-Lo, geb. 165 fr.

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV

DE BRUIDSKIST

Dit korte tv-spel in regie van Bert Struys en met in de hoofdrollen Senne Rouffaer (kolonel Strijbos), Kris Smet (Vera) en Herman Bruggen (inspecteur Hofman) werd geschreven door de vlaamse auteur Frans Cools, die reeds een aantal thrillers op zijn naam heeft en met zijn toneelstuk «Niets dan de waarheid» in 1962 de prijs van de provincie Antwerpen kreeg. In 1965 ontving hij de prijs van de stad Brussel voor Diagnose genezen, een psychologisch drama dat in april 1966 te Brussel werd gekreëerd.

Kolonel Strijbos, gepensioneerd militair, een kalme, pijpkokende veertiger, is getrouwd met Vera die, vooraan in de twintig, gemakkelijk zijn dochter zou kunnen zijn. Om

Vlaamse T. V.

ZATERDAG 13 JULI

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tienerklanken — 19.30 : Jonger dan je denkt — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.30 : Peyton Place : Het Feest — 20.55 : Echo — 21.30 : Xe Europese Beker voor Zangvoordracht te Knokke — 22.30 : Geheime opdracht : Het zegel — 23.20 : TV-nieuws.

ZONDAG 14 JULI

11.00 tot 11.40 : Eucharistieviering — 15.00 : Internationaal landbouwmagazine — 15.30 : De rovers van de stroom : De schuilplaats van de rovers — Tussen 15.45 en 17.30 : Ronde van Frankrijk — Rond 17.30 : Wervik, 2.000 jaar — 18.35 : Klein, klein kleutertje — 18.55 : Ben de Beer : Een onderscheiding voor Ben — 19.20 : De wereld is klein : Hardy's logboek : De Postiljon van Madagaskar — 19.56 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Speelfilm : Elke jongeman — 21.30 : Xe Europese Beker voor Zangvoordracht te Knokke — 22.30 : TV-nieuws.

MAANDAG 15 JULI

Rond 15.30 tot 16.15 : Ronde van Frankrijk : Albi - Aurillac — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Manko Kapak — 19.30 : Atelier — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.35 : De vluchteling : Ballade voor een schim — 21.30 : Xe Europese Beker voor Zangvoordracht te Knokke — 22.30 : TV-nieuws.

DINSDAG 16 JULI

Rond 15.15 tot 16.00 : Ronde van Frankrijk : Aurillac - St. Etienne — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Manko Kapak — 19.30 : Tienerklanken — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.35 : In volle zee : Eenakter door Slawomir Mrozek — 21.05 : De 34e Biennale te Venetië — 21.35 : Xe Europese beker voor Zangvoordracht te Knokke — 22.35 : TV-nieuws.

WOENSDAG 17 JULI

Rond 15.30 tot 16.15 : Ronde van Frankrijk : St. Etienne - Grenoble — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Klein, klein kleutertje — 19.20 : Televisionum — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.35 : Sneeuw over Manicouagan : Gero-manceerde documentaire film — 21.35 : Xe Europese Beker voor Zangvoordracht te Knokke — 22.35 : Gastprogramma. Het vrije woord : het Humanistisch Verbond — 23.05 : TV-nieuws.

DONDERDAG 18 JULI

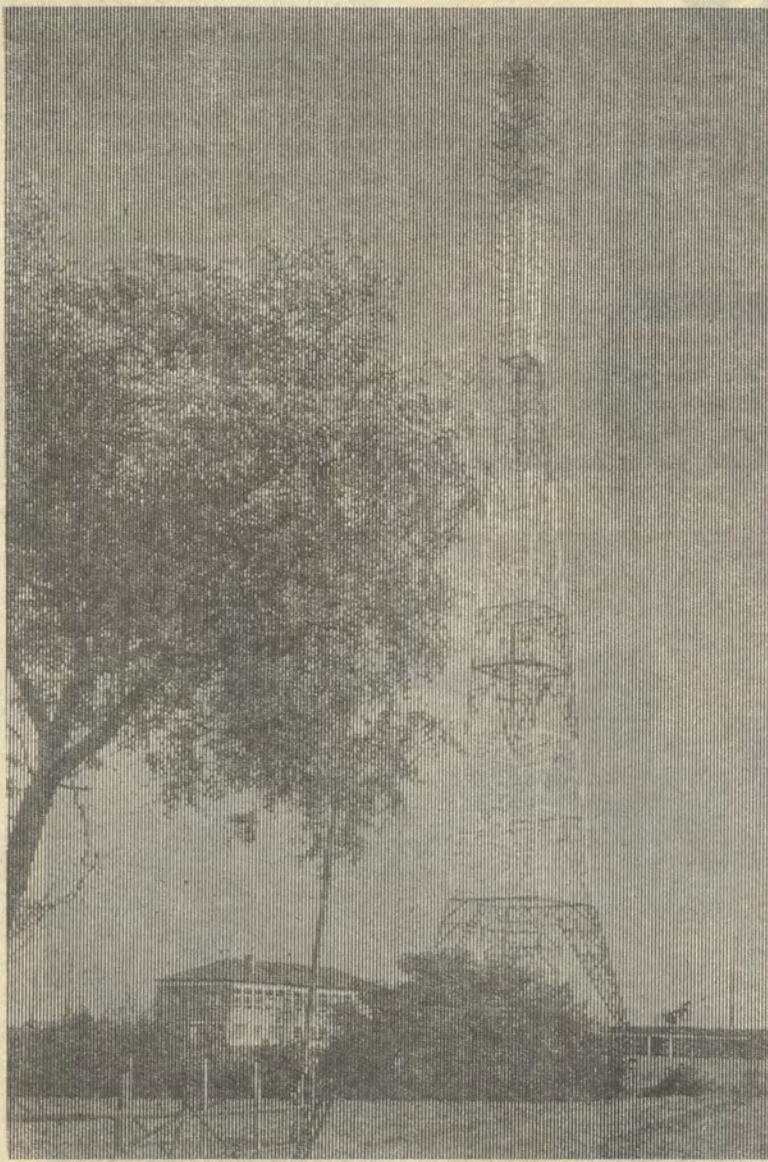
Rond 15.15 tot 16.00 : Ronde van Frankrijk : Grenoble - Sallanches-Cordon — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Manko Kapak — 19.30 : Liefde onder het dak : Het dieet — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.35 : Peyton Place : De taal van het hart — 21.00 : Première — 21.30 : Xe Europese Beker voor Zangvoordracht te Knokke — 22.50 : TV-nieuws.

VRIJDAG 19 JULI

Rond 15.30 tot 16.15 : Ronde van Frankrijk : Sallanches - Besancon — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : De wereld is klein : Kinderen van het meer — 19.30 : Ziet u er wat in? — 19.45 : Zoeklicht — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.35 : Speelfilm : Maigret is woedend : Politiefilm — 21.55 : TV-nieuws — 22.05 tot 22.55 : Vatikaan Documentaire

ZATERDAG 20 JULI

Rond 15.30 tot 16.15 : Ronde van Frankrijk : Besancon - Auxerre — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat — 19.30 : Tienerklanken — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.22 : Peyton Place : Het auto-ongeval — 20.46 : Zeskamp — 22.00 : Mannix : Ontvreemde dossiers — 22.50 : TV-nieuws — 23.00 tot 23.30 : Atletiek Zeslandentorntoel te Brescia

de maand gaat Vera voor een paar dagen weg, zogezegd om haar vriendin Irène te gaan opzoeken, maar in werkelijkheid om de mufte sfeer van de flat waar ze met haar man woont te vergeten. De conciërge, mevrouw Schauten, verwacht al lang dat het huwelijk tussen de oudere kolonel en zijn jong, vrouwje slecht gaat aflopen. Het spel begint in de conciërgerie : Mevrouw Schauten hoort op de bovenverdieping een schot afgaan. Ze verwittigt onmiddellijk de politie. Als inspecteur Hofman komt, vertelt ze hem ook dat ze een gesprek gehoord heeft tussen de kolonel en een zekere Pierre, aan wie de kolonel vroeg om een kist te komen afhalen. Hofman gaat met de kolonel praten. Vera is er niet. Zij zou sinds een paar dagen bij Irène op bezoek zijn...

Dinsdag 16 juli om 20u.30 (Brussel Ned.)

DELTAWERKEN

Deze documentaire van de Nederlander Jan Blansjaar geeft een overzicht van de stand van de Deltawerken in de periode februari 1967 - februari 1968. Het is de vijfde film die deze kameraman wijdde aan dit grootscheeps waterbouwkundig project. Er blijkt uit, dat de werken die straks Nederlands's beveiliging tegen de zee moeten voltooien, ook tijdens de gefilmde periode een heel eind zijn opgeschoten. Een produktie van de N.T.S.

Dinsdag 16 juli om 21u. (Brussel Ned.)

SNEEUW OVER MANICOUAGAN

Het draaien van deze gero-manceerde documentaire heeft regisseur Arthur Lamoth heel wat hoofdbrekens gekost : de

sen hen beiden mis loopt wil Monique naar Mexico gaan...

Woensdag 17 jul. om 20u.30 (Brussel Ned.)

2000 JAAR

WERVIK

Eén van de steden die dit jaar hun verleden herdenken is Wervik. Een verleden van niet minder dan 2000 jaar, want de geschiedenis van deze west-vlaamse stad aan de Leie loopt terug tot de keltische en Romeinse tijd. Daarvan zijn nog overblijfselen zichtbaar : het Romeinse museum vormt samen met de middeleeuwse gebouwen een tipische bezienswaardigheid. Maar wist u ook dat Wervik eigenlijk twee steden in één is? Wervik-Sud heet het zuidelijke deel van de stad, waar de «maire» het west-vlaamse dialect nog behoorlijk machtig is. In tegenstelling met de steden Komen (of Comines) en Moeskroen (of Mouscron) heeft Wervik haar vlaams karakter niet verloren. Nochtans kent deze stad van ongeveer 15.000 inwoners een prangend probleem : zij heeft dringend behoefte aan industriële expansie want nog teveel van haar inwoners moet in Frankrijk werk zoeken. Dat heeft verstrekkende gevolgen : deze pendelarbeiders zijn afhankelijk van de sociale problemen van twee landen. De filmbeelden spreken voor zichzelf want deze documentaire van Frans Denys en Jef Boschmans werd opgenomen tijdens de recente stakingen in Frankrijk.

Zondag 14 juli om 16u.45 (Brussel Ned.)

MAIGRET IS WOEDEND

Deze prent naar de roman van Georges Simenon is meteen de laatste politiefilm geweest in de filmcarrière van Jean Gabin. Het scenario is van Jacques Robert en Gilles Grangier. Kommissaris Maigret heeft deze keer beslist reden om zijn anders zo onverstoorbare kalmte te verliezen. Inspecteur Lognon is getuige geweest van vreemde feiten :

midden op de Place Pigalle te Parijs wordt vanuit een wagen waarin zich drie mannen bevinden op een man geschoten. Het slachtoffer verdwijnt spoorloos in een witte DS. Blijkbaar gaat het hier om een afrekening tussen Amerikaanse gangsters. Maar waarom precies in Parijs? En welke rol speelt de knappe brunette Lilli, die nogal veel Amerikanen kent? Wanneer Maigret op de Amerikaanse ambassade de diplomaat Harry Mac Donald ontmoet, raadt deze hem af zich verder met de zaak te bemoeien. Woedend om deze vernedering is Maigret echter allerminst van plan het op te geven...

Vrijdag 19 juli om 20u.30 (Brussel Ned.)

ELKE JONGEMAN

In Tsjechoslowakije werkt Pavel Juracek aan de vernieuwing van de film. Zijn eerste poging daartoe kreeg de titel Jozef Kilian, een prestatie waarmee hij veel internationale lof heeft geoogst. Nadien werd Juracek onder de wapens geroepen, en daar kwam bij hem de idee op een prent te wijden aan het leger : zo werd zijn eerste lange speelfilm geboren : Elke jongeman. Het is een satirisch werk dat uit twee geheel afzonderlijke luiken bestaat.

Het 2e deel, De Maneuvers, ziet u zondagavond. In korte sekwenzen roept Juracek het soldatenleven in een kazerne op : het bureau van de kolonel de oefeningen. Met scherpe trekken worden de gouden strepen ontluisterd althans in zoverre dat mogelijk is. Het geheel baadt in een sfeer van nauwelijks verholer weemoed, wat af en toe herinnert aan sommige novellen van Tsjechov. Tot de laatste beelden toe — het bal waarvan de jongens met te hoog gespannen verwachtingen hebben gedroomd en dat een ontgoocheling wordt — behoudt de film zijn subtiele schroom die door de mooie fotografie nog wordt onderlijnd.

Zondag 14 juli om 20u.40 (Brussel Ned.)

Wij sport

Vlaams nationaal

FELLE TOLK

«L'Aurore» schilderde onze Georges van den Berghe af als een soort primitieve woesteling, die rijdt als een varken en nadenkt als een kruiwagen. Het portret kwam tot stand na een interview van de grrrote Leulliot met onze landgenoot, maar gezien de grrrote Leulliot natuurlijk geen Vlaams kent — het zijn alleen de vlaamse sportjournalisten die zowat alle talen kennen — moest er een tolk bij te pas komen. En dat was dan Miel Masson — is die eigenlijk zelf zo «bilingue»? Miel is nu erg kwaad op Leulliot, en heeft gezworen nooit meer als tolk op te treden. Dat vinden wij, met het oog op het door zijn vertaling geïnspireerde stuk, trouwens veruit het beste.

En voor de rest, vermits Georges nu toch al enkele dagen de «majozoon» om zijn forse lenden kon houden, geloven wij niet wat Leulliot allemaal uit zijn «botten» slaat.

NAAR KEUZE

Les Sports, altijd even vriendelijk tegenover de Vlamingen, schrijft dat Luc Varenne heel gemakkelijk zonder hulp een interview kan afnemen van een nederlands renner, maar een tolk nodig heeft om met een vlaams renner te praten. Dat is van drie zaken één: ofwel proberen die 'ollanders frans te spreken, en dan zijn het idioten, ofwel betreft het

hier het doodgewone smoesje van de «brusseleirs», ofwel is Luc, na zovele jaren zijn brood verdiend te hebben tussen de vlaamse renners, er nog altijd niet in geslaagd hun taal te leren begrijpen, en dan pleit dat, naar onze bescheiden mening, niet voor zijn «kapaciteiten».

KNAPPE BOERKENS

's Maandags iets schrijven over de ronde van Frankrijk, dat 's zaterdags nog min of meer steek houdt, valt nog niet mee. Er kan in een week zoveel gebeuren, vooral als precies in die week de renners de vlakke verlaten, om het gebergte in te trekken.

Eén ding kan echter gerust gezegd worden, en dat is dat de mannen van Schotte, de B-ploeg, de rode duivels, de «boerkens», zoals L.D.L. zegt, het bijzonder goed gedaan hebben tot dusver. Op het ogenblik dat we dit schrijven bezitten zij de gele trui, de rode trui, hebben ze al een stel ritzen gewonnen en het ploegenklassement van de dag, en staan ze tweede in de ploegenrangschikking. Last but not least hebben zij al een slordige hoop centen verdiend. En dat is hoofdzaak.

Wellicht is dat laatste er niet vreemd aan dat de verstandhouding tussen de beide belgische ploegen wel wat te wensen overlaat. Maar daar is niet veel op te zeggen, zo komt het ons voor, vermits A- en B-ploeg toch als totaal onafhankelijke ploegen vertrokken

zijn, volgens de intentie van de inrichters.

LUIE RONDE

We weten niet hoe ze het klaarspelen, maar de journalisten die de ronde volgen, blijven trouw hun aantal pa-

gina's leveren, hoewel er in de lopende «luie ronde» nu eigenlijk eens niets gebeurt, waarover iets behoorlijks te schrijven is. Tot maandag reed een gesloten peleton van «départ» naar «arrivée», en dat was het dan. Misschien verandert het in het gebergte. Men zegt dat het helemaal anders zou geweest zijn, als de «vedetten» erbij waren geweest. Geloven we ook niet. De kwestie is, denken wij, dat de koereurs wat slimmer het rondspel gaan spelen, en het al welletjes vinden wanneer ze al die ritzen afleggen in een behoorlijk tempo, zonder «zot» te doen. We kunnen ze geen ongelijk geven.

MARTELARENLOGIKA

«Men» heeft laten weten dat Eddy Merckx zich voor het wereldkampioenschap op de weg te Imola, een goed ploegske zal mogen zoeken. Dit, waarschijnlijk omdat de o zo belgische bond den «bels» zo dankbaar is omdat hij in de ronde van Frankrijk niet woukon - mocht...

Wij zouden het veel meer op prijs gesteld hebben als de martelaren de mannen van Faema ook eens een loer gedraaid hadden, door Merckx — en zijn helpers — niet aan te duiden voor Imola. Vermits hij wereldkampioen is, zou hij er op één of andere manier toch bij geweest zijn.

Daarbij, is men zo zeker dat Merckx een ernstige kans maakt om zijn zege van verleden jaar te hernieuwen? Er zijn toch nog Godefroots die een serieus kanske maken, en die niet te goed waren om rond Frankrijk te draven.

ANDERS EN BETER

De tour de France is nog maar halfweg, maar men spreekt toch al over de volgende uitgave, die waarschijnlijk eerder een tour de zwance (want betwist door merkenploegen) zal worden. Tot verleden jaar hebben alle sportkranten hard geschreeuwd dat die formule met merkenploegen de deur wijd openzette voor alle mogelijke kombientjes en fraudekens, en dat het maar goed was dat men terug begon met landsploegen. Nu zijn die er en men krijgt alweer heimwee naar de andere formule, en naar de sensationele (georganizeerde?) dingen en tot half-goden verheven vedetten.

Wij hebben er allemaal niks tegen, maar we zouden het op de lange, lange duur toch eens beu kunnen worden zuurverdiende centen te vergoien aan dat stuk komedie.

De sovjet-worstelaars, grieks-romeinse stijl, aangeduid voor de Olympiade in Mexiko, trainen zich door... Amerikaanse rugby te spelen.

DE KOERS

De eerste belangrijke gebeurtenis in ons lieve dorp, nadat de Duitsers zich in 44 zo strategisch hadden teruggetrokken, was het stichten van een wielklub.

Na veel ruzie — die hoort erbij — werd een reusachtig bestuur gevormd, met een ere-voorzitter (de brouwer), en voorzitter (de coiffeur) en twee ondervoorzitters, een schrijver en een schatbewaarder, zij het dan zonder centen. Met een hele hoop bestuursleden tenslotte, en geen gewone leden. Renners waren er evenmin. Enfin, een vereniging lijkt er duizenden zijn in ons dierbaar Vlaanderenland.

De tweede belangrijke gebeurtenis, veertien dagen later, was het inrichten van een koers. We schrijven oktober 1944.

De oudere lezers hebben al gesnapt dat die organisatie een serieuze onderneming was, want najaar 44, dat was de tijd van de bakvis, maar velobanden waren absoluut nog niet te vinden.

Waarschijnlijk was het daaraan te wijten dat er maar twee renners aan de start verschenen. Twee inboorlin-

gen uit onze gemeente, de Koille en den Berre.

De eerste had al gekoerst voor de oorlog, die kon dus al wel beschouwd worden als een serieuze koereur. De tweede had vier jaar lang de andere uitgelachen, en gezegd dat hij veel harder kon rijden dan dat stukske koereurbegaf. En hij was er nu om het te bewijzen.

De Koille was min of meer fatsoenlijk uitgedost, dat moet gezegd. Met Berre was het minder schitterend. Zijn fiets had wel een kromme «guidon» en een koerszadel, maar ook een licht en spatborden, en over het achterwiel een kap in «toile cirée» voor de spatten.

Zijn kledij was navenant.

Lang voor de start stonden de twee kampioenen reeds rond te draaien, lijk gladiatoren die de arena gaan betreden, de struise benen glimmend van de massage, op scheve veloschoenen, en met rond buik en rug een reserveband, lijk dat toen nog mode was bij de renners. Hoewel zij normaal goeie stamineevrienden waren, deden zij nu al het mogelijke om elkaar belachelijk te maken in de ogen van de honderden toeschouwers.

Van bij het startschot ging Berre

in het wiel van de Koille hangen, zonder ook maar één keer te willen overpakken. Tien ronden is hij daar blijven plakken, en dat maakte Koille zo koleivig dat hij op een bepaald ogenblik van zijn velo stapte — Berre deed het ook — en vroeg: hoe zit dat hier, rijden wijle koers of spelen wij treintje? Daarop wist Berre alleen te zeggen dat de prijzen (een «kiek», tussen haakjes) uitgedeeld werden aan de meet. Daarop sprongen ze weer op de fiets, en ze reden verder. Koille had schoon te «demareren», Berre ging altijd met zwier en gemak mee. Maar bij het publiek had hij het toch verkorven, de wiel-tjeszuiger. De mensen begonnen te roepen dat Koille zich moest sparen voor de sprint.

De renners hadden nog een goeie kilometer af te leggen op de kanaaldijk, en op die brede weg konden ze spurten naar hartelust. Ze hadden hun busje drinken al weggegooid, kwestie van geen onnodig gewicht mee te beveren, en ze begonnen elkaar te beveren. De spanning steeg ten top.

Daar, vijfhonderd meter voor de meet, bewees de Koille dat hij de man van de situatie was. Hij reed verwaarloosd dicht langs de rand van het kanaal met den Berre naast zijn achterwiel, nog verwaarloosd dicht tegen het kanaal, om uit de wind te zitten. Berre reed werkelijk op «de steen».

Koille riep nog iets van overpakken, Berre schudde nog eens zijn kop, en toen placeerde Koille zijn meesterzet. Hij remde plots. Berre kwam op zijn hoogte, en precies op dat ogenblik gaf Koille hem een duwke met de schouder, zodanig dat Berre met een verbaasde «verdoeme» en met velo en al het kanaal indook. Terwijl hij met growwelijke vloeken en doodsbedreigingen uit het kanaal krabbelde, reed Koille glorieus onder veel applaus over de eindmeet. En terwijl Berre druipend als een verlopen hond met koleirige stappen aan de arrivee verscheen, had Koille zijn «kiek», zijn boeke en zijn kus al gekregen van de voorziene malse schoonheid.

Er is daar nog veel hambras geweest. Berre vond dat Koille moest gedeklasseerd worden. Het bestuur trok zich terug, en even later gaf de schrijver op een groot bord het volgende kommuniquee uit: «De klacht van Albert M... wordt door het bestuur verworpen geacht omdat de genaamde Albert M... bij het ingaan van de sprint van zijn lijn afgewijkt zijnde en alzo in de vaart teregt gekomen is door zijn eigene schuld».

Iedereen vond dat een wijs besluit van het bestuur, en wij denken met weemoed terug aan de tijd den de komitees nog aanvaardbare beslissingen konden nemen.

GEZOCHT

WIE Simpatizanten (dus ook U), afdelingen, arrondissementen
DOOR WIE Penningmeester Volksunie
WAT Pastelkleurige Mercatorbriefjes, waarvan de namaker door de wet met dwangarbeid gestraft wordt
HOE Ter beschikking van de partij, met verzekerde terug-gave en kleine vergoeding
HOELANG Voor een periode van maximum vijf jaar
WANNEER Vóór 30 juni, eventueel na verzending van onderstaande bon
WAAR Op PRK. 1476.97 van Volksunie v.z.w. te Brussel
WAAROM Vervierendertigvoudiging van aantal parlementsleden op minder dan tien jaar!
 Vervijfvoudiging van het aantal kiezers
 Overbevolking huidig sekretariaat
 Aankoop nieuw sekretariaat

AAN HET ALGEMEEN SEKRETARIAAT VAN DE VOLKSUNIE

Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1

Ondergetekende

(naam)
 wenst dringend bijkomende inlichtingen te ontvangen over de modaliteiten van financiële medewerking voor het nieuwe partijsekretariaat

.....straat, nr.....

te.....

.....

(handtekening)

Aanbevolen Huizen

H. DOX
 Carnotstraat 133, Antwerpen
 Telefoon : (03)35.17.14
 Binnen- en buitenlandse merkkeukens
 + elektrische toestellen

AL AL AANBOUW KEUKENS GLASAL
 Engerstraat 161, Erps-Kwerps
 Tel. (02)59.77.83
 DE ENIGE KEUKEN IN EUROPA
 O N V E R W O E S T B A A R

« PIET POT »
 Antwerpen's gezelligste Bierkelder
 Grote Pieter Potstraat 4 (bij Suikerrui)
 Open vanaf 8 uur s'avonds
 Maandag gesloten.

REISBUREAU
 Vlaams Reisbureau n.v.
 Maatsch. zetel : Antwerpen 2
 Tel. : (03)49.30.45 - 49.15.94

Bezoek « De Veerman »
 te St-Amands a.d. Schelde
 Mosselen - Paling
 Uitbater : Jan Brugmans

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne zuid
 Van Havrelei 70, tel. 35.63.17
 Agent : De Coene - Kortrijk

EURO-DOMI
 Moderne wooninrichting
 Kruidtuinlaan 6, Brussel 1
 (tussen A. Maxlaan en E. Jacquainlaan)
 Tel. (02)18.1717

3-2-68

Breydelhof - BRUGGE
 Jozef Suvestraat 2
 Gelagzaal - 120 plaatsen
 Tel. (050)350.67

PLASTIEK FRANS PARQUIN
 Lange Lobroekstraat 44
 Antwerpen - Tel. (03)36.16.47
 Verpakkingsemmer - Stapelkasten
 Vervoerkisten - Polyethyleenzakken, -vellen - Rollen - Bedrijfschorten - Prijskaartjes.

HOME
 Eigentijdse woninginrichting
 Kunstnijverheid
 Rijschoolstraat 45B
 Sint-Truiden
 Telefoon : (011)741.96

HERMES SCHOOL

Volledige sekretariaatcursussen
 —
 STENO- en DACTYLOGRAFIE in vier talen
 —
 BOEKHOUDEN
 —
 MODERNE TALEN
 —
 HANDELSCORRESPONDENTIE ENZ.
 —
 DAG- EN AVONDLESSEN
 —
 De school waar Vlamingen zich thuis voelen

2 prettige dagen in het verschiet !

MAANDAG 22 JULI
 Gezellige V.T.B.-familieuitstap per speciale trein naar Nederland, met rit per autocar en rondvaart op de Hollandse binnenwateren.
 Vertrek uit Antwerpen, te 8 u. 15. Terug omstreeks 21 u. 30.
 Per speciale trein naar Rotterdam. Per autocar naar Dordrecht, waar te 10 u. ingescheept wordt op een zeer comfortabele boot van de Rotterdamse Spidomaatschappij. Vaart door een typisch Hollands landschap naar de bekende Kaastad Gouda. Verblijf van ± 2 u. Over de IJssel en de Nieuwe Maas naar Rotterdam, alwaar ophoud. Terugreis per autocar naar Rozendaal en verder per trein naar Antwerpen.
 Deelnemingsprijs (alles inbegrepen) : volwassenen 410 fr., kinderen tot 14 jaar : 335 fr.

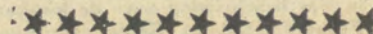
MAANDAG 5 AUGUSTUS
 Traditioneel bezoek aan de Britse hoofdstad. In 24 u. naar Londen en terug.
 Afvaart uit Oostende te 10 u. 30, naar Dover, waar aankomst te 4 u. 15. Per sneltrein naar Londen. Aankomst te 6 u. 30. Ontbijt. Van 9 tot 13 u. rondrit per autocar door de Britse hoofdstad en geleid bezoek aan de belangrijkste bezienswaardigheden.
 Te 15 u., vertrek uit Londen. Aankomst te Dover te 16 u. 20. Inschepen. Avondmaal aan boord.
 Reissom : 1150 fr. (alles inbegrepen).
 Kinderen tot 14 jaar : 730 fr.
 Alle inschrijvingen en inlichtingen in het hoofdsekretariaat, Sint-Jakobsmarkt 45, Antwerpen, tel. (03)31.09.95 en in de V.T.B.-V.A.B.-kantoren te :

Brugge, Wollestraat 28 - Tel. (050)364.43
 Brussel, Emiel Jacquainlaan 126 - Tel. (02)18.55.55
 Gent, Kalandenberg 7 - Tel. (09)25.60.40
 Hasselt, Demerstraat 77 - Tel. (011)235.70
 Kortrijk, Sint-Jorisstraat 33 - Tel. (056)235.15
 Leuven, Bondgenotenlaan 102 - Tel. (016)267.20
 Mechelen, Graaf van Egmontstraat 12 - Tel. (015)170.09
 Oostende, Kerkstraat 14 - Tel. (059)783.61
 Roeselare, Sint-Michielsstraat 7 - Tel. (051)22.363
 Sint-Niklaas, Stationstraat 18 - Tel. (03)76.38.95
 Vilvoorde, Heldenplein 22 - Tel. (02)51.17.15

Informeert eens naar de prijs van deze publiciteit. U zal verbaasd zijn over prijs

WARMELUCHTKACHELS
 DROOGOEVENS
 SPUITKABINES
LEPLAE R.
 Knokke, Tel. 65530

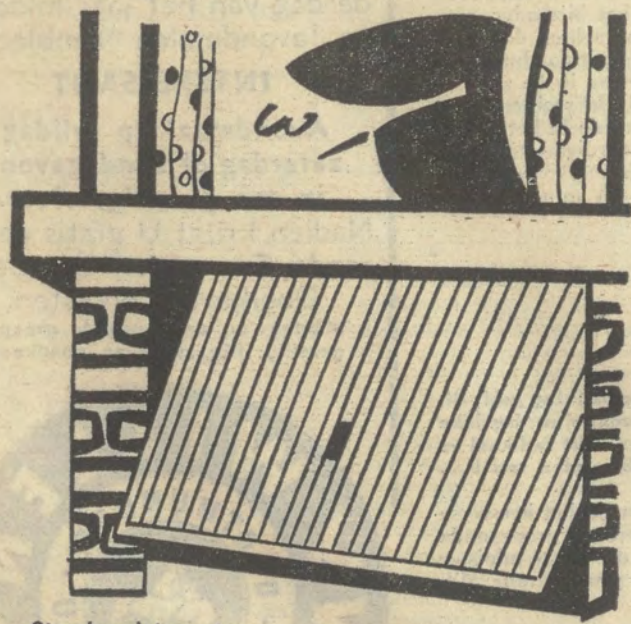
GELUID BUITEN WARMTE BINNEN
 met ICO - Voorzetramen (op alle bestaande ramen)
CONISO, Prins Leopoldlaan 2
 Berchem Tel. 39.88.00

ROOBROECK
CENTRALE VERWARMING
 Tel. 053 - 27138 en 28260
 Valerius de Saedeleerstr. 99
 AALST

Als U Vlamingen zich in De Panne wilt thuisvoelen komt dan naar
PENSION-RESTAURANT CAFE "OPEX"
 Lokaal V.U.
 Zeelaan 61 (Hoek Marktplaats)

WENTELPOORT type ALUGA

Standaarduitvoering
 Poort gans in aluminium. Omlijsting in gefosfateerde staalplaat.
 Zeer lichte bediening.
 Automatische sluiting.
 Voordelige prijzen.

JEURCLOO
 A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN

Weierstraat, 2 - Tel. 011/132.31 & 132.36

ETN JEURISSEN WEET ALLES VAN TEMPERATUREN

EJ KOELTOGEN KOELKAMERS DIEPVRIEZERS **BROWN BOVERI** DIEPVRIESTUNNELS KAMIONKOELING WINKELINRICHTINGEN

o.o. VOOR SUPERMARKTEN, INDUSTRIE EN VOEDINGSNIJVERHEID

ETN JEURISSEN PVBA De Winterstraat 24
 Borgerhout/Antwerpen Tel.: (03) 36.11.35-36.59.31

DEPANNAGEDIENST ALLER MERKEN

Vlaams nationaliteitskenteken voor uw wagen... volledig volgens de internationaal geldende normen. Illustreert in binnen- en buitenland ons federaal streven.
 20 F per stuk
 Voor afdelingen die per 50 bestellen 15 F per stuk
 Te bestellen bij :
Frank Torfs, Carnotstraat 131, Antwerpen

WIJ IN LIMBURG

Miljardenprojekt Leopoldsburg

Er is in de provinciale pers heel wat te doen geweest om de toewijzing van het miljardprojekt betreffende het militaire gebouwenkompleks te Leopoldsburg.

Een legerbrigade, gestationneerd in Duitsland wordt binnen kort overgeplaatst naar Leopoldsburg. Hetgeen de bouw van minimum 1.000 woningen en de tewerkstelling van 1.200 mensen betekent, afgezien van de bijkomende mogelijkheden voor limburgse firma's. Meer dan 1 miljard komt naar Limburg; dat betekent iets!

Niettemin had Poswick, ex-minister van landsverdediging er oorspronkelijk anders over gedacht, en het zaakje zoverre geregeld dat er noch voor limburgse firma's, noch voor limburgse arbeiders veel kans was om van dit werk in eigen streek ook maar iets mee te pikken.

Onder druk van de openbare opinie, de

sindikale kamer van het bouwbedrijf en van de pers heeft Poswick van zijn diktoriaal spelletje moeten afzien en o.a. een normale inschrijvingstermijn moeten voorzien. Daardoor kon de toewijzing pas na de verkiezing gebeuren en P.W. Segers heeft tans de zaak in handen.

Senator Jeurissen vroeg reeds op 9 mei jl. Poswick welke geldige voorstellen van firma's waren binnen gekomen i.v.m. het militair gebouwenkompleks te Leopoldsburg.

Het blijkt dat o.a. het Konsortium voor Gemeenschapbouw (waarin twee limburgse bedrijven: bouwbedrijf Houben van Houthalen en bouwbedrijf Nelissen van Bree) in aanmerking komt en zijn zetel zal hebben te Hasselt.

Het konsortium diende het beste aanbod in, zodat het praktisch zeker is dat dit pro-

jekt aan limburgse firma's en dus vooral aan limburgse werkkrachten zal toegewezen worden.

Na al de perikelen rond dit projekt te hebben overlopen ontkomen we niet aan de indruk dat er in Limburg iets aan het roeren is. Men ziet in Limburg eindelijk in dat men zelf de handen uit de mouwen moet steken en dat men te Brussel op tafel moet slaan (in dit geval bij Poswick) om te voorkomen dat tans katten in zakken verkocht worden.

Gevolg: men boekt resultaat. Vroeger zou dergelijke georganizeerde achteruitstelling en verwaarlozing van de limburgse streekbelangen zulke opspraak niet verwekt hebben, en konden de brusselse, franskiljonse en liberaal-kapitalistische belangengroepen ongestoord achter de schermen hun gangen gaan. (j.c.)

INTERVIEW

Op de limburgse blz. van de Standaard (28 juni) verscheen een interview van reporter RE afgenomen van onze volksvertegenwoordiger E. Raskin. Hem werden een aantal vragen gesteld i.v.m. de problemen die hij behandelde in de brochure « Limburg, let op uw zaak ».

De toestand van het kempisch kolenbeken en zijn verloren kansen werden onder de ogen genomen en ook de huidige stand van zaken; vervolgens een kijk op de landen van Overmaze, die in de loop van de geschiedenis gedurig als politieke pasmunt gebruikt werden. De huidige regering wil hierop blijkbaar geen uitzondering maken! Tenslotte het Hof van Beroep te Luik, waarvan de Nederlandstalige Kamer tenminste naar Limburg zou moeten komen. Reeds jaren wordt deze dringende kwestie op de lange baan geschoven. De oplossing van deze zaak moet er nochtans sterk toe bijdragen dat Limburg op het vlak van de rechtspraak zijn achterstand zal inlopen.

Het was een gesprek over deze drie onderwerpen behandeld in bedoelde brochure. Nochtans heeft Limburg daarnaast nog een waaier van problemen. De drie zijn een voorbeeld bij uitstek van de behandeling die Limburg in zoveel sectoren te beurt valt.

Door dit interview werden al deze kwesties een beetje dichterbij de limburgse bevolking gebracht. En naar wij hopen ook wat dichterbij een oplossing.

REGIONALE FEDERALIZATIE

Het is natuurlijk niet onze gewoonte om reclame te maken voor een handelsprodukt. Niettemin willen wij deze maal onze stelregel overtreden, om je een boek aan te prijzen dat de moeite loont om te lezen. Aan hen tenminste die een inzicht willen krijgen over de diverse opvattingen, stromingen en de wording en groei van nieuwe structuren in Benelux en Europa. Een boek om jezelf politiek te vormen. Geschreven door een Valkenburgse Limburgse volksnationalist. (Regionale federalizatie — Fons Erens, 180 fr. te verkrijgen o.a. bij boekhandel Romeinse Muur, Hasseltsestraat 41, Tongeren).

TEWERKSTELLING

Wij hebben reeds herhaaldelijk betoogd dat sommige aankondigingen van nieuwe arbeidsplaatsen in Limburg eerder meer

zand-in-de-ogen-strooierij is, dan afgestemd op een juist overzicht.

Telkens als een nieuw fabriekje opent — links of rechts — wordt met veel omhaal dit winstpunt aangedikt. Het kan niet anders of velen vormen zich over de winsten verliespost voorzeker een schieel beeld.

De arbeidsplaatsen-balans voor 1967 leert ons dat in dat jaar een 650 nieuwe arbeidsplaatsen geschapen werden, doch dat in dezelfde periode een 13 ondernemingen met 1419 arbeidsvoorzieningen gesloten werden! Erg negatief dus. Dat zijn de cijfers.

Om er even bij te gaan zitten

Iedereen weet nu, dat de Kebo-fabriek te Zolder haar deuren zal sluiten, en weet

van de moeilijkheden af op de chemiefabriek Gelatines - Hasselt. Samen rond de 400 arbeiders.

Men ziet telkens opnieuw verstomd de manier waarop de sluiting van zulke bedrijven ter sprake komt, afgezien nog van de grondkwestie: wanneer mag een privébedrijf gesloten worden en waar eindigen de rechten van het privaatrecht?

De tewerkstelling wordt voor Limburg een zware kanjer. De vooruitzichten zijn niet gunstig.

De mateloze pretentie en de omgekeerd evenredige inzet van bevoegden werkt ons des te meer op de zenuwen. (j.c.)

LIMBURG LAAT DE VOER NIET LOS!

DE VOERSTREEK

Vlaams
en Limburgs

zondag 14 i

Tongeren

GROOTSE BETOOGING

Inrichting:

V.V.B.-Limburg

alle vlaamsbewuste

Limburgers op post,

steun met alle

kracht de

VOER-AKTIE

PLAATSELIJK

NIEUWS

Bilzen

BESTUURSVERKIEZING

In café Timmerman werd door de plaatselijke afdeling een nieuw bestuur verkozen. Volgende namen kwamen uit de bus: J. Rubens, J. Ramaekers, L. Simoens, W. Barthels, L. Vrijens en L. Duchateau.

Eigenbilzen

BESTUURSVERGADERING

Het bestuur van de plaatselijke afdeling vergaderde op zaterdag 29 juni in café De Kroon, Brugstraat. De vergadering werd bijgewoond door het voltallig bestuur (7 leden), volksvertegenwoordiger Raskin en arrond. voorzitter J. Hardy.

Gellik

BESTUURSVERKIEZING

Een plaatselijke afdeling werd alhier opgericht. Het bestuur werd als volgt samengesteld: G. Massot, F. Joris, G. Bielen, T. Swennen en M. Christoffels.

Hoeselt

BESTUURSVERKIEZING

In Café Moto-Cross te Hoeselt werd het nieuwe bestuur van de afdeling Hoeselt verkozen. Gezien deze afdeling méér dan 125 leden telt, bestaat het bestuur uit 7 leden. Voorzitter is provincieraadslid dr. L. Duchateau, sekretaris de heer Hubert Tielen. Afgevaardigden in de arr. raad zijn Joris Hardy en Hubert Tielen.

Het nieuwe bestuur vergaderde op zondag 7 juli jl. in café Ludo Brauns.

Lommel

BESTUURSVERKIEZING

Te Lommel werd door de plaatselijke afdeling een nieuw bestuur verkozen. Volgende namen kwamen uit de bus: G. Vanduffel, P. Bax, J. Van Summeren, E. Flemings, F. Mangelschots.

Overpelt

BESTUURSVERKIEZING

In café Van Herck werd het bestuur van de afdeling Overpelt verkozen. Volgende personen werden verkozen: W. Stevens, M. Vanhoof, E. Adriaens, L. Codden, M. Van Laere.

Tongeren - Maaseik

GRATIS SOCIAAL DIENSTBESTOON

E. Raskin, volksvertegenwoordiger: iedere vrijdag van 17 tot 20 uur: Dorpsstraat 53, Engenbilzen, Tel. 011-19454.

J. Hardy, sociaal en fiscaal raadgever: iedere zondag van 10 tot 12 uur: Nieuwe Baan 2, Althoeselt, Tel. 012-32353.

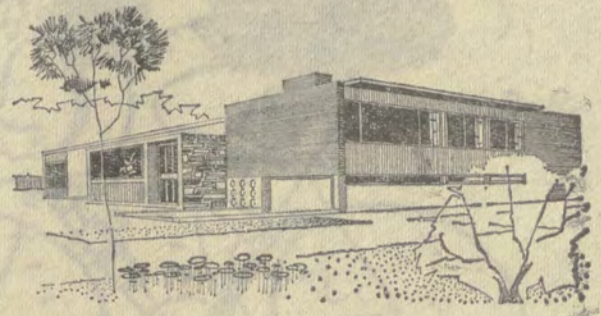
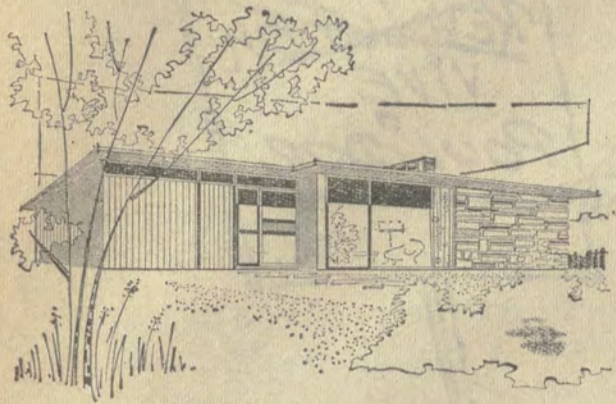
J. Cuppens: op afspraak: Zandbergerstr. 22, Neeroeteren, Tel. 011-64402.

Onze zitdagen worden in juli en augustus geschorst!

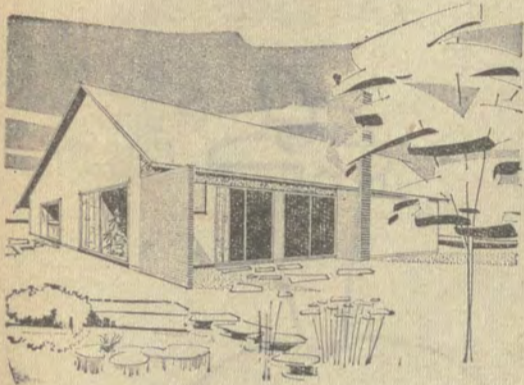
Toen men met de koets door het wilde westen reed

had goud
waarde...

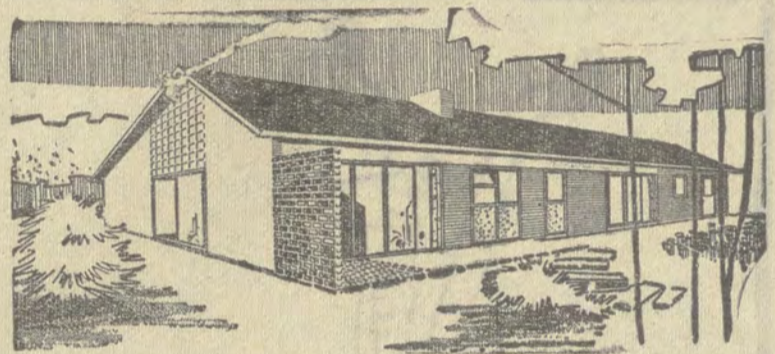
nu
ALLEEN BOUW !

Lagere prijzen en toch 100% beter!

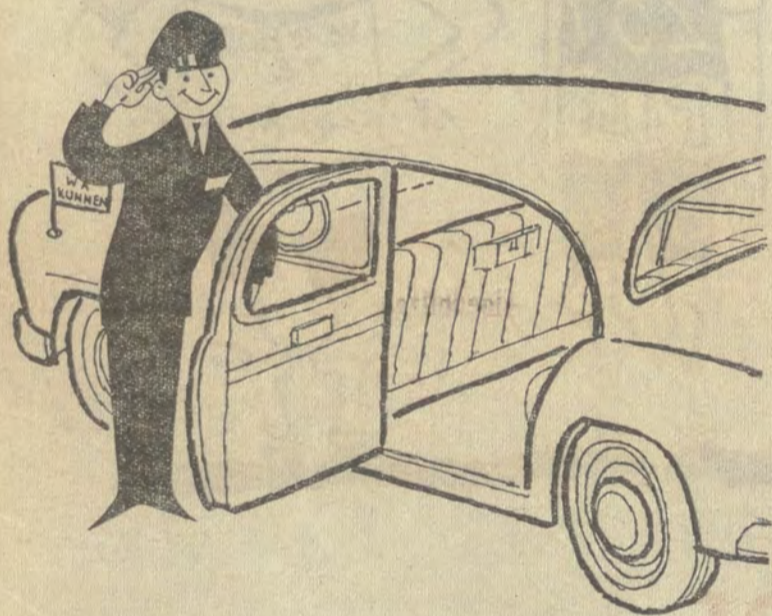

van 600.000 F af tot 1.600.000 F

WIJ STAAN VOOR U KLAAR...

- om U te begeleiden naar één onzer 6.000 realisaties
- om U te tonen wat U krijgt voor dat weinige geld
- om U wegwijs te maken in uw mogelijkheden
- om U rustig te laten kiezen tussen de honderden klassieke en moderne ontwerpen
- om U bij te staan met raad en daad
- om U ook het geluk van een eigen WOON te brengen.

U IS FINANTIEEL STERK GENOEG !!!

want :

- 15% aan kontanten volstaan
- 90% van de bouw prijs kan gefinancierd worden
- eventueel geniet U staatpremie 60.000 F + 20% per kind
- OF SPREEK ER EVEN OVER MET UW OOM met z'n Texas-Ranch
- U mag in ieder geval op onze hulp rekenen !

Wenst U nadere inlichtingen
stuur dan deze bon naar één onzer informatiecentra.

Naam

Adres Woonplaats

Tel. privé - Tel. kantoor

wenst inlichtingen en gratis brosjure :

- 1. over gronden voor villabouw : bij voorkeur gelegen te
- over gronden voor hoogbouw :
- over gronden v. eengezinswoning :
- over gronden voor geldbelegging :

- 2. over 't bouwen van bij voorkeur gelegen te of bezit reeds grond, gelegen te

- 3. over de aankoop van een bestaande woning
- Duid aan met een X waarover U inlichtingen wenst te ontvangen.

WIJ ZIJN ANDERS DAN DE ANDEREN... KOM U DAARVAN OVERTUIGEN...

600 arbeiders = 1001 mogelijkheden

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

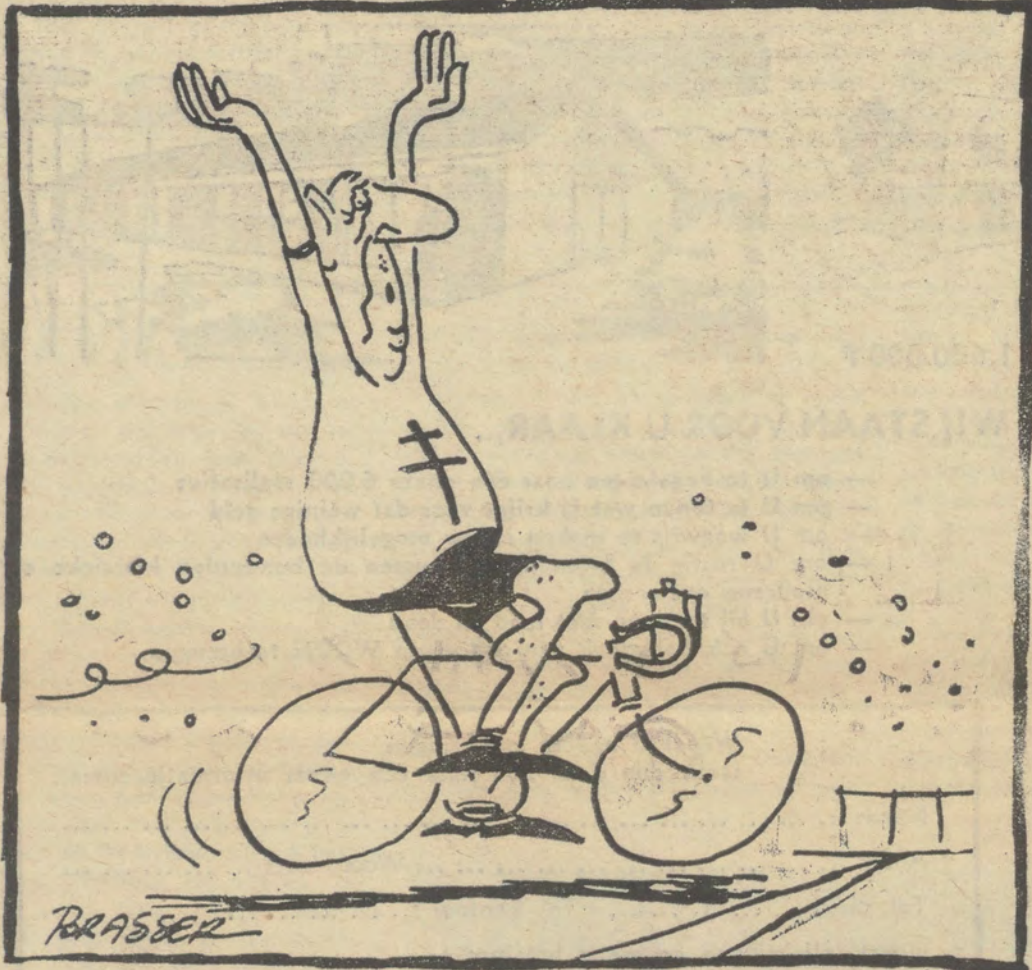
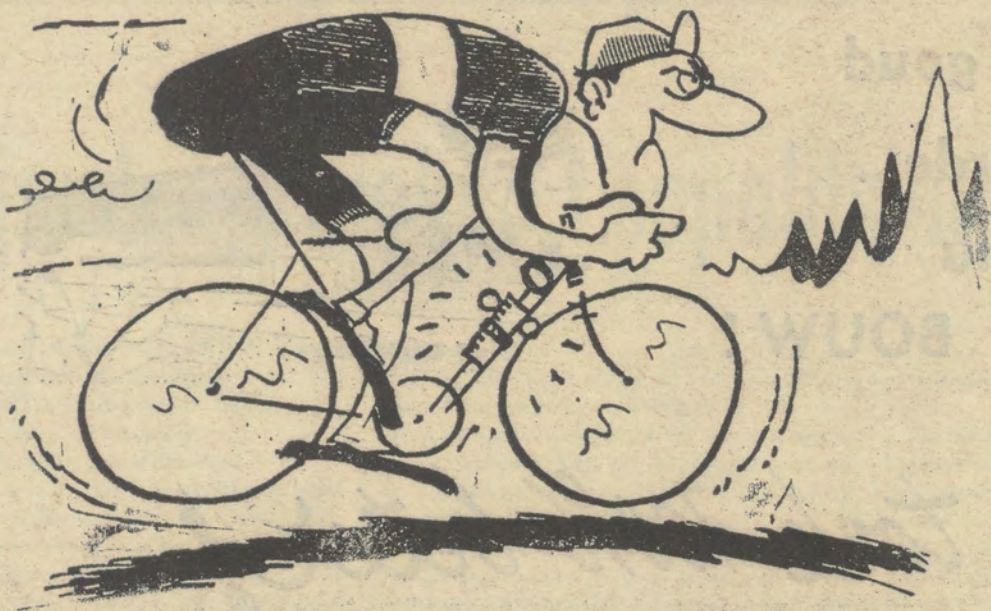
ANTWERPEN
Meir 18
tel. 03/31.78.20

GENT
Onderbergen 43
tel. 09/25.19.23
tel. 09/25.94.69

GENK
Winterslagstr. 22
tel. 011/5.44.42

LEUVEN
Brusselsestr. 33
tel. 016/337.55

BRASSER ZIET "DE TOUR" ...

... EN HET VERLOF

